कानून,न्याय तथा संसदीय मामिला मन्त्रालय,सिंहदरबार,काठमाडौं
प्रत्यायोजित विधायनको प्रकृति : कार्यविधि
दर्ता नं: ६४।०८२
दर्ता मिति: २०८२।११।२६
नेपाल सरकार कानून, न्याय तथा संसदीय मामिला मन्त्रालय सिंहदरबार, काठमाडौं

गरिबी निवारणका लागि लघु उद्यम विकास कार्यक्रम सञ्चालन कार्यविधि, २०८२

माननीय मन्त्रीस्तरवाट स्वीकृत

मितिः २०८२/११/१४ गते

प्रस्तावनाः लघु उद्यमको विकास र प्रवर्धनको माध्यमवाट स्वदेशी उत्पादनको अभिवृद्धि गर्दै गरिबी निवारणमा सहयोग पुऱ्याउने उद्देश्यले "गरिबी निवारणका लागि लघु उद्यम विकास कार्यक्रम" लाई स्थानीय तहवाट व्यवस्थित एवम् प्रभावकारीरूपमा कार्यान्वयन गर्नको लागि आवश्यक व्यवस्था गर्न वाञ्छनीय भएकाले,

आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन, २०७६ को दफा ६५ को उपदफा ४ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी उद्योग, वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालयले यो कार्यविधि वनाएको छ।

परिच्छेद-१

प्रारम्भिक

१. **संक्षिप्त नाम र प्रारम्भः** (१) यो कार्यविधिको नाम "गरिवी निवारणका लागि लघु उद्यम विकास कार्यक्रम सञ्चालन कार्यविधि, २०८२" रहेको छ।

(२) यो कार्यविधि तुरुन्त प्रारम्भ हुनेछ।

२. **परिभाषाः** विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा,-

(क) "अनुगमन उपसमिति" भन्नाले दफा ६१ को उपदफा (३) वमोजिम गठित अनुगमन उपसमिति सम्झनुपर्छ ।

(ख) "अति गरिव" भन्नाले नेपाल सरकारले गरिवीको रेखामुनि पर्ने जनसङ्ख्याको मापनको लागि तोकेको आय सीमाको साठी प्रतिशतभन्दा कम आय भएको व्यक्ति तथा परिवारको सदस्य सम्झनुपर्छ।

(ग) "उद्यमी" भन्नाले नाफा कमाउने उद्देश्यले प्रचलित कानूनवमोजिम लघु उद्यम सञ्चालन गर्ने व्यक्ति वा समूह सम्झनुपर्छ।

मधु सुदन बुर्लाकोटी
सचिव (उद्योग)

(घ) "उद्यमशीलता विकास तालिम" भन्नाले व्यवसाय स्थापना तथा सञ्चालनका लागि आवश्यक उत्प्रेरणा तथा व्यावसायिक ज्ञान प्रदान गर्ने उद्देश्यले प्रदान गरिने व्यावसायिक तालिम सम्झनुपर्छ।

(ङ) "उद्यम विकास समिति" भन्नाले दफा ३६ बमोजिम गठित उद्यम विकास समिति सम्झनुपर्छ।

(च) "एडभान्स तालिम" भन्नाले एक पटक सीप विकास तालिम लिई व्यवसाय सञ्चालन गरिरहेका उद्यमीलाई सोही विषयमा दिइने पुनर्ताजगी तथा उच्च स्तरको तालिम सम्झनुपर्छ र सो शब्दले आधारभूत सीप प्राप्त उद्यमीलाई दिइने थप तालिमलाई समेत जनाउँछ।

(छ) "कार्यक्रम" भन्नाले गरिबी निवारणका लागि लघु उद्यम विकास कार्यक्रम (माइक्रो इन्टरप्राइजेज डेभलपमेन्ट फर पोभर्टी एलिभेसन-मेडपा) सम्झनुपर्छ र सो शब्दले नेपाल सरकार वा प्रदेश सरकारको सशर्त वा समानीकरण अनुदान वा स्थानीय तहको स्रोत वा दुबै सरकारको सशर्त वा समानीकरण अनुदान र स्थानीय तहको स्रोतवाट संयुक्त रूपमा स्थानीय तहमा सञ्चालित उद्यमशीलता एवम् लघु उद्यम विकास कार्यक्रमलाई समेत जनाउँछ।

(ज) "कार्यपालिका" भन्नाले स्थानीय तहको कार्यपालिका सम्झनुपर्छ।

(झ) "कार्यालय" भन्नाले कार्यपालिकाको कार्यालय सम्झनुपर्छ ।

(ञ) "कोसेली घर" वा "सौगात गृह" भन्नाले उद्यमीबाट उत्पादित वस्तुहरू सङ्कलन गरी बिक्री गर्नको लागि स्थापित कक्ष सम्झनुपर्छ।

(ट) "गरिब" भन्नाले नेपाल सरकारले समय-समयमा तोकेको राष्ट्रिय वा क्षेत्रगत गरिबीको रेखामुनि रहेका व्यक्ति वा परिवार सम्झनुपर्छ र सो शब्दले नेपाल सरकारले गरिबीको पहिचान खुल्ने गरी वितरण गरेको परिचयपत्र प्राप्त व्यक्ति तथा परिवारको सदस्यलाई समेत जनाउँछ।

मधु सुदन बुर्लाकोटी
सचिव (उद्योग)

(ठ) "गरिबीको रेखा" भन्नाले नेपाल सरकारले तोकेको राष्ट्रिय गरिबीको रेखा सम्झनुपर्छ ।

(ड) "जेसीएमआईएस" भन्नाले कार्यक्रमको लागि प्रयोग गरिएको लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशी व्यवस्थापन सूचना प्रणाली (जेन्डर इक्वालिटी एण्ड सोसिएल इन्क्लुजन मेनेजमेन्ट इन्फरमेशन सिस्टम-जेसीएमआईएस) सम्झनुपर्छ र सो शब्दले मन्त्रालयले तोकेको तथ्याङ्क व्यवस्थापन गर्ने एकीकृत पोर्टल वा अन्य यस्तै प्रकृतिको सूचना व्यवस्थापन प्रणालीलाई समेत जनाउँछ।

(ढ) "प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत" भन्नाले स्थानीय तहको प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत सम्झनुपर्छ ।

(ण) "प्रविधि हस्तान्तरण" भन्नाले व्यवसाय सञ्चालन, विस्तार तथा स्तरोन्नतिका लागि आवश्यक पर्ने उपकरण वा मेसिन उपलब्ध गराउने कार्य सम्झनुपर्छ र सो शब्दले त्यस्तो मेसिन उपकरण खरिद गर्नको लागि लागत साझेदारीमा सहयोग गर्ने वा त्यस्तो उपकरण वा मेसिन सञ्चालन गर्न आवश्यक पर्ने विशेष प्रकारको सीप सिकाउने कार्यलाई समेत जनाउँछ।

(त) "बजारीकरण" भन्नाले लघु उद्यमको सञ्चालनबाट हुने वस्तुको उत्पादन, त्यस्तो वस्तुको मूल्य निर्धारण, प्रवर्धन तथा वितरण प्रणालीसँग सम्वन्धित उपभोक्ता केन्द्रित क्रियाकलाप सम्झनुपर्छ।

(थ) "मन्त्रालय" भन्नाले नेपाल सरकार, उद्योग, वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय सम्झनुपर्छ।

(द) "मूल्याङ्कन समिति" भन्नाले दफा ५३ को उपदफा (१) बमोजिमको सेवा प्रदायक संस्था मूल्याङ्कन समिति सम्झनुपर्छ।

(ध) "लघु उद्यम" भन्नाले औद्योगिक व्यवसाय ऐन, २०७६ को दफा १७ को उपदफा (१) को खण्ड (क) बमोजिमको लघु उद्यम सम्झनुपर्छ।

(न) "लघु उद्यम विकास (मेड) मोडेल" भन्नाले मागमा आधारित उद्यम विकासको लागि सामाजिक परिचालन, उद्यमशीलता विकास तालिम,

३२/५१११४

मधु सुदन बुर्लाकोटी
सचिव (उद्योग)

सीप विकास तालिम, वित्तीय सेवामा पहुँच, प्रविधिमा पहुँच, बजारीकरण र व्यावसायिक परामर्श सेवा समेतको एकीकृत सेवा प्रदान गरी उद्यमीको सिर्जना र स्तरोन्नति गर्ने पद्धति सम्झनुपर्छ।

(प) "शाखा" भन्नाले कार्यालय अन्तर्गत उद्यमशीलता तथा लघु उद्यम विकास हेर्नेगरी तोकिएको शाखा सम्झनुपर्छ।

(फ) "शाखा प्रमुख" भन्नाले शाखाको प्रमुख सम्झनुपर्छ।

(ब) "समन्वय समिति" भन्नाले दफा ३४ बमोजिम मन्त्रालयमा गठित समिति सम्झनुपर्छ।

(भ) "सहजकर्ता" भन्नाले उद्यमशीलता विकास तथा लघु उद्यमको स्थापना, विकास तथा प्रवर्धन गर्नका लागि दफा ४३ बमोजिम छनोट भएका बरिष्ठ उद्यम विकास सहजकर्ता (सिनियर इन्टरप्राइज डिभलपमेण्ट फेसिलिटेटर-एसइडिएफ) वा उद्यम विकास सहजकर्ता (इन्टरप्राइज डिभलपमेण्ट फेसिलिटेटर-इडिएफ) दुवैलाई सम्झनुपर्छ ।

(म) "सेवा प्रदायक संस्था" भन्नाले लघु उद्यमी सिर्जना, प्रवर्धन, विकास तथा विस्तार वा स्वरोजगारी वा रोजगारीको लागि सीप विकास तालिम प्रदान गर्न परिच्छेद—९ बमोजिम छनौट भएका सेवा प्रदायक संस्था सम्झनुपर्छ।

(य) "स्थानीय तह" भन्नाले महानगरपालिका, उपमहानगरपालिका, नगरपालिका तथा गाउँपालिका सम्झनुपर्छ।

(र) "स्तरोन्नति" भन्नाले उत्पादन, गुणस्तर, प्याकेजिङ्ग, पूँजी, मुनाफा, रोजगार जस्ता पक्षमा उद्यममा देखिने सकारात्मक परिवर्तन सम्झनुपर्छ।

(ल) "सीप विकास तालिम" भन्नाले उद्यमशीलता विकास, लघु उद्यम तथा व्यवसाय स्थापना, विकास तथा प्रवर्धनका लागि आवश्यक पर्ने प्राविधिक सीपमूलक तालिम सम्झनुपर्छ।

(व) "साझेदार संस्था" भन्नाले कार्यक्रम सञ्चालनको लागि प्राविधिक सेवा र सहयोग उपलब्ध गराई साझेदारीमा काम गर्ने संस्था सम्झनुपर्छ ।

२०७५।११।१४

मधु सूदन बुर्लाकोटी
सचिव (उद्योग)

(श) "साझा सुविधा केन्द्र (कमन फेसिलिटेशन सेन्टर-सीएफसी)" भन्नाले दफा ३२ बमोजिम स्थापना भएको साझा सुविधा केन्द्र वा उद्यम घर सम्झनुपर्छ ।

३१/०८/११/१४

मधु सुदन बुर्लाकोटी
सचिव (उद्योग)

परिच्छेद-२

कार्यक्रम सञ्चालन तथा लक्षित समूह

३. **स्थानीय तहको जिम्मेवारी हुने**: यस कार्यविधि बमोजिम कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने सम्पूर्ण जिम्मेवारी स्थानीय तहको हुनेछ।

४. **लक्षित समूहः** (१) दफा ३ को प्रयोजनको लागि लक्षित समूह देहायबमोजिम हुनेछः-

(क) गरिबीको रेखामुनि रहेका नेपाली नागरिक,

(ख) वैदेशिक रोजगारीबाट फर्किएका वा रोजगारी गुमाएका बेरोजगार व्यक्ति,

(ग) विगतमा लघु उद्यम स्थापनाका लागि गरिएको सहयोगमध्ये यस अघि आंशिक सहयोग मात्र प्राप्त गरी सञ्चालनमा नआएका तर थप सहयोग प्राप्त भएमा सञ्चालन हुन सक्ने सम्भावित उद्यमी,

(घ) हाल सञ्चालनमा नआएको भए तापनि भविष्यमा सञ्चालन गर्न सम्भावना भएको लघु उद्यमसँग सम्वन्धित सेवा लिन इच्छुक खण्ड (क) वा (ख) बमोजिमका समूह।

(२) उपदफा (१) बमोजिमका लक्षित समूहबाट उद्यमी छनोट गर्दा कम्तीमा पचास प्रतिशत महिला र कम्तीमा पचास प्रतिशत युवा समावेश हुनेगरी छनोट गर्नुपर्नेछ।

५. **कार्यक्रम संयोजक/सम्पर्क व्यक्ति(फोकल पर्सन)का रूपमा कार्य गर्ने**: कार्यक्रम सञ्चालनका क्रममा समन्वय, सहजीकरण, अनुगमन तथा सुपरीवेक्षणका लागि शाखा प्रमुखले कार्यक्रम संयोजक/सम्पर्क व्यक्तिको रूपमा कार्य गर्नुपर्नेछ।

६. **कार्ययोजना तयार गर्नुपर्ने**: (१) यस कार्यविधि बमोजिम कार्यक्रम सञ्चालनको लागि शाखाले अनुसूची-१ बमोजिमको ढाँचामा कार्ययोजना तयार गरी प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतसमक्ष पेस गर्नुपर्नेछ।

(२) उपदफा (१) बमोजिमको कार्ययोजना तयार गर्दा शाखाले सम्बन्धित स्थानीय तहको योजना र आर्थिक प्रशासन हेर्ने शाखासँग समेत समन्वय गर्नुपर्नेछ ।

(३) उपदफा (१) बमोजिम पेस हुन आएको कार्ययोजना मनासिब देखिएमा प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतले स्वीकृतिको लागि उद्यम विकास समितिमा पेस गर्न शाखालाई निर्देशन दिनुपर्नेछ।

(४) उपदफा (३) बमोजिम पेस हुन आएको कार्ययोजना मितव्ययी, प्रभावकारी, पारदर्शी र नतिजामुखी हुने गरी उद्यम विकास समितिले त्यस्तो कार्ययोजना स्वीकृत गरी कार्यान्वयनको लागि शाखामा पठाउनुपर्नेछ ।

मधु सुदन बुर्लाकोटी
सचिव (उद्योग)

(५) स्थानीय तहले लघु उद्यम, आय आर्जन, रोजगारी सिर्जना, वर्ग समुदाय लक्षित कार्यक्रम, उद्यमशीलता विकास तथा सीप विकास तालिम शीर्षकमा छुट्याएको रकमबाट लघु उद्यम विकास (मेड) मोडेल अनुरुप उद्यमी सिर्जना र स्तरोन्नति गर्नका लागि कार्यक्रम तथा कार्ययोजना स्वीकृत गरी यसै कार्यविधि बमोजिम कार्यान्वयन गर्न सक्नेछ।

परिच्छेद-३

नयाँ उद्यमी सिर्जना

७. **वडाको छनोट गर्नुपर्ने:** (१) उद्यम विकास समितिले लक्ष्य, बजेट तथा कार्यक्रम प्रस्ताव गर्दा स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ बमोजिम सहभागितामूलक स्थानीय योजना तर्जुमाको सिद्धान्तको आधारमा कार्यक्रम सञ्चालन हुने वडाको छनोट गर्नुपर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम वडाको छनोट गर्दा देहायका प्राथमिकताको आधारमा गर्नुपर्नेछ :-

(क) लक्षित समूहको उपस्थिति, रोजगारीको स्थिति र गरिबीको स्थिति,

(ख) लघु उद्यमको लागि उपलब्ध हुने स्रोत, कच्चा पदार्थको अवस्था तथा बजारको सम्भाव्यता,

(ग) उद्यमीको लागि उपलब्ध हुने सम्भाव्य अवसरहरू,

(घ) उद्यम विकास रणनीतिक योजनाको प्राथमिक क्षेत्र र

(ङ) उद्यम विकास समितिले आवश्यक ठानेका अन्य विषय।

८. **नयाँ उद्यमी सिर्जना कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने:** (१) स्थानीय तहले नयाँ उद्यमी सिर्जना सम्बन्धी कार्यक्रम सञ्चालन गर्दा अनुसूची-८ मा उल्लेख भए बमोजिम लघु उद्यम विकास (मेड) मोडेल अनुरूप गर्नुपर्नेछ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम नयाँ उद्यमी सिर्जनाको लागि कार्यक्रम सञ्चालन गर्दा देहाय बमोजिमका कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुपर्नेछ:-

(क) बजार, स्रोत तथा सम्भाव्यता अध्ययन,

(ख) घरधुरी सर्वेक्षण,

(ग) समूह निर्माण र क्षमता बृद्धि,

(घ) उद्यमशीलता विकास तालिम,

(ङ) सीप विकास तालिम,

(च) कर्जा प्रवाह गर्न सहयोग र सहजीकरण,

२०८१।११।१४

मधु सुदन बुर्लाकोटी
सचिव (उद्योग)

(छ) उपयुक्त प्रविधिमा पहुँचका लागि सहयोग र सहजीकरण,

(ज) उद्यम स्थापना र सञ्चालन,

(झ) व्यावसायिक परामर्श तथा बजार विस्तार र

(ञ) साझा सुविधा केन्द्र स्थापना तथा सञ्चालनमा सहजीकरण ।

९. <u>प्रारम्भिक सर्वेक्षण गर्नेः</u> (१) सहजकर्ताले शाखासँग परामर्श गरी उद्यम विकास समितिको निर्णय बमोजिम कार्यक्रम सञ्चालनको लागि दफा ७ बमोजिमका वडाहरूमा उद्यमी सिर्जनाका आधारहरूको प्रारम्भिक सर्वेक्षण गर्नुपर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम प्रारम्भिक सर्वेक्षण गर्दा देहायका विधिहरू अपनाउनुपर्नेछः-

(क) सहभागितामूलक ग्रामीण लेखाजोखा (पार्टिसिपेटरी रूरल एप्राइजल-पिआरए)

(ख) खण्ड (क) को आधारमा गरिएको गरिबीको स्तर नक्साङ्कन,

(ग) अनुसूची-९ को फाराम ए, बी र सी बमोजिमको घरधुरी सर्वेक्षण, सहभागी छनोट र मौजुदा उद्यमी सर्वेक्षण फाराम र

(घ) अनुसूची-१० को फाराम डी बमोजिमको बजार सम्भाव्यता विश्लेषण।

(३) उपदफा (२) बमोजिम गरिएको सर्वेक्षणको आधारमा सहजकर्ताले वडाको सामाजिक तथा आर्थिक स्थितिको लेखाजोखा सहितको प्रारम्भिक सर्वेक्षण प्रतिवेदन तयार गरी छलफल तथा परामर्शको लागि शाखामा पेस गर्नुपर्नेछ ।

(४) उपदफा (३) बमोजिम छलफल तथा परामर्शका लागि पेस भएको प्रतिवेदन उपर शाखाले बढीमा तीन दिनभित्र छलफल गरी आवश्यक परामर्श दिनुपर्नेछ ।

(५) उपदफा (४) बमोजिम शाखाले उपलब्ध गराएको परामर्शसहित तयार भएको अन्तिम प्रतिवेदन प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतवाट अनुमोदन भएपछि प्रारम्भिक सर्वेक्षण कार्य पूरा भएको मानिनेछ ।

१०. <u>बजार, प्रविधि तथा वातावरण सम्भाव्यता पहिचान गर्नेः</u> (१) शाखाले सहजकर्ता मार्फत नयाँ उद्यमी सिर्जना गर्नको लागि महिला, दलित, आदिबासी जनजाति, मुस्लिम, थारू, सीमान्तकृत, पिछडा वर्ग, अपाङ्गता भएका व्यक्ति र लैङ्गिक तथा यौनिक अल्पसङ्ख्यक र अति गरिबको पहुँच विश्लेषणलाई ध्यान दिँदै देहायका विषयहरूमा केन्द्रित रही

मधु सुदन बुर्लाकोटी
सचिव (उद्योग)

अनुसूची-१० को फाराम ई,एफ,जी१,जी२ बमोजिम विश्लेषण गरी बजार,प्रविधि तथा वातावरण सम्भाव्यता पहिचान प्रतिवेदन तयार गर्नुपर्नेछः-

(क) स्थानीयस्तरमा उपलब्ध हुने कच्चा पदार्थको सूची तथा सोको विश्लेषण,

(ख) उपलब्ध प्रविधिको सूची तथा सोको विश्लेषण,

(ग) स्थानीय कच्चा पदार्थ र प्रविधिका आधारमा आवश्यक पर्ने सीपको सूची तथा सोको विश्लेषण,

(घ) सम्भावित औद्योगिक वस्तु तथा त्यस्तो वस्तु उपभोग गर्ने सम्भावित उपभोक्ता,

(ङ) उद्यम सञ्चालनको लागि आवश्यक भौतिक पूर्वाधारको अवस्था र

(च) वातावरणीय प्रभाव तथा व्यावसायिक वातावरणको अवस्था ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम तयार भएको प्रतिवेदनमा सम्वन्धित वडा क्षेत्रमा सञ्चालनको सम्भावना देखिएका लघु उद्यमको सूची समेत समावेश गर्नुपर्नेछ।

(३) उपदफा (१) बमोजिम तयार भएको प्रतिवेदनको बारेमा सम्भावित उद्यमीलाई अभिमुखीकरण गराउनु पर्नेछ।

(४) उपदफा (१) बमोजिम तयार भएको प्रतिवेदनको एक प्रति तथा उपदफा (३) वमोजिम अभिमुखीकरणको जानकारी शाखाले सम्वन्धित वडा कार्यालय र उद्यम विकास समितिलाई पठाउनुपर्नेछ।

११. <u>सम्भाव्य उद्यमीको पहिचान र छनोट गर्ने:</u> (१) दफा ९ र १० बमोजिम गरिएको सम्भाव्य उद्यमीको प्रारम्भिक सर्वेक्षण प्रतिवेदनबाट गरिबीको रेखामुनिको परिवार भनी ठहरिएका परिवारलाई लक्षित समूह मानी सोही समूहका सदस्यलाई सम्भाव्य उद्यमीको रूपमा पहिचान गर्नुपर्नेछ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम सम्भाव्य उद्यमी पहिचान गर्दा कार्यक्रमको उद्देश्य बमोजिम लक्षित समूह (गरिबीको रेखामुनि रहेका, महिला, दलित, जनजाति, मुस्लिम, थारू, सीमान्तकृत, पिछडा वर्ग, अपाङ्गता भएका व्यक्ति र लैङ्गिक तथा यौनिक अल्पसङ्ख्यक र अति गरिब) को अनुपातको आधारमा गर्नुपर्नेछ।

(३) सम्भाव्य उद्यमी पहिचान गर्दा वैदेशिक रोजगारबाट फर्केको व्यक्तिको हकमा निजले वैदेशिक रोजगारीको क्रममा सिकेको सीप, उद्यम प्रतिको प्रतिबद्धता, उपयुक्त उमेर समूह, जोखिम वहन गर्न सक्ने क्षमता, चाहना, तत्परता, उद्यमको लागि दिने समय, गतिशीलता लगायतका आधारमा पहिचान गर्नुपर्नेछ।

मधु सुदन बुर्लाकोटी
सचिव (उद्योग)

(४) उपदफा (१) बमोजिम सम्भाव्य उद्यमीको पहिचान गरेपछि सोको विवरण तयार गरी जेसीएमआईएसको सहयोगबाट सम्भाव्य उद्यमीको अन्तिम छनोट गर्नुपर्नेछ।

(५) उपदफा (४) बमोजिम सम्भाव्य उद्यमीको अन्तिम छनोट भएको मितिले सात दिन भित्र सहजकर्ताले सोको प्रतिवेदन तयार गरी शाखा र वडा कार्यालयमा पेस गर्नुपर्नेछ र शाखाले सो प्रतिवेदन आवश्यक अध्ययन गरी रायसहित उद्यम विकास समितिमा पेस गर्नुपर्नेछ।

१२. <u>समूह निर्माण गर्ने:</u> (१) दफा ११ बमोजिम सम्भाव्य उद्यमी पहिचान तथा छनोट भइसकेपछि कार्यक्रमको उद्देश्य, सहभागीहरूको रुची, क्षमता, आवश्यकता, सम्भाव्यता, कच्चा पदार्थ र बजारको उपलब्धता समेतका आधारमा समूहमा आवद्ध हुन सहभागीलाई अभिमुखीकरण गर्नुपर्नेछ।

(२) समूह निर्माण गर्दा समूह परिचालन, समूह सदस्य सङ्ख्या, समूहका सदस्यहरू आवद्ध रहेको समुदाय, भौगोलिक अवस्थिति समेतलाई ध्यान दिनुपर्नेछ।

(३) उपदफा (२) बमोजिम समूह निर्माण गर्दा सामान्यतया एक समूहमा कम्तीमा पाँच जना सम्भाव्य उद्यमी रहनेगरी गर्नुपर्नेछ।

१३. <u>उद्यमशीलता विकास तालिम सञ्चालन गर्ने:</u> (१) कार्यालयले दफा ११ बमोजिम छनोट भएका सम्भाव्य उद्यमीको समूहलाई सहजकर्तामार्फत सात दिनको उद्यमशीलता, उद्यमी तथा व्यवसाय विकास सम्बन्धी तालिम दिनुपर्नेछ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम दिइने तालिममा उद्यमशीलता, उद्यमी तथा व्यवसाय विकास सम्बन्धी तालिमको पाठ्यक्रममा मूलतः उद्यमशीलता विकास, लघु उद्यम सिर्जना तथा विकास, व्यवसाय सुरु तथा सुधार, सम्भाव्य उद्यमीको लागि तालिम (ट्रेनिङ्ग अफ पोटेन्सियल इन्टरप्रिनर-टोपे) तथा उद्यम शुरूआत तालिम (ट्रेनिङ्ग अफ स्टार्टिङ्ग इन्टरप्रिनर-टोसे) लगायतका विषयहरू समावेश गर्नुपर्नेछ।

(३) उपदफा (१) बमोजिमको तालिम सञ्चालनको क्रममा सहजकर्ताले शाखाका कर्मचारी, उद्यम विकास समितिका कम्तीमा एक जना पदाधिकारी तथा सम्बन्धित वडाका प्रतिनिधिसँग समन्वय गरी सम्भाव्य उद्यमीले छनोट गर्न चाहेको उद्यमको छनोट गर्नुपर्नेछ।

(४) उपदफा (३) बमोजिम सम्भाव्य उद्यमीले छनोट गर्न चाहेको उद्यमको व्यावसायिक योजना बनाउन सहजकर्ताले सहजीकरण गर्नुपर्नेछ। व्यावसायिक योजनाबाट लाभदायक उद्यम देखिएमा त्यस्तो उद्यम सञ्चालन गर्न चाहने उद्यमीलाई सोसँग सम्बन्धित विषयमा दफा १४ बमोजिम सीप विकास तालिम दिनुपर्नेछ।

मधु सुदन बुर्लाकोटी
सचिव (उद्योग)

१४. <u>सीप विकास तालिम सञ्चालन गर्ने:</u> (१) कार्यालयले दफा १३ बमोजिम उद्यमशीलता विकास तालिम लिएका सहभागीमध्येबाट व्यावसायिक योजना, छनोट भएको उद्यमको प्रकृति र आवश्यकताको आधारमा विभिन्न समूहमा आबद्ध गरी आवश्यकता अनुसारको छोटो, मध्यम वा लामो अवधिको सीप विकास तालिम सञ्चालन गर्नुपर्नेछ।

(२) उपदफा (१) बमोजिमको तालिम प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालिम परिषद्, अन्य सरकारी तथा अर्धसरकारी तालिम प्रदायक संस्थाले तर्जुमा गरी स्वीकृत गरेको पाठ्यक्रमका आधारमा सहजकर्ता वा सेवा प्रदायक संस्थाले सञ्चालन गर्नुपर्नेछ। तालिम सञ्चालन गर्दा सम्बन्धित वडाका प्रतिनिधि, शाखाका कर्मचारी तथा सहभागीविच तालिमको गुणस्तर र सहभागीको सिकाइको बारेमा तालिम अवधिभर कम्तीमा एक पटक अन्तर्क्रिया गराउनु पर्नेछ।

(३) विषय विज्ञ र सक्षम प्रशिक्षकहरू परिचालन गरी तालिम सञ्चालन गर्नु सम्बन्धित सहजकर्ता वा सेवा प्रदायक संस्थाको दायित्व हुनेछ । त्यसरी तालिम सञ्चालन गर्दा उपलब्ध भएसम्म सम्वन्धित विषयमा प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालिम परिषद्बाट सीप परीक्षण उत्तीर्ण गरेका उद्यमी प्रशिक्षकलाई प्राथमिकता दिनुपर्नेछ।

(४) सीप विकास तालिमका क्रममा प्रशिक्षार्थीलाई आवश्यक पर्ने प्रविधि सहजकर्ता वा सेवा प्रदायक संस्थाले सहभागीलाई उपलब्ध गराई सोको विवरण सम्वन्धित शाखा, वडा कार्यालय र उद्यम विकास समितिलाई उपलब्ध गराउनु पर्दछ।

(५) सीप विकास तालिमका प्रशिक्षार्थीलाई सहजकर्ता वा सेवा प्रदायक संस्थाले शैक्षिक सामग्री, तालिम सामग्री, खाजा खर्च, निर्वाह खर्च जस्ता सुविधा समयमै उपलब्ध गराई सोको विवरण शाखा र सम्वन्धित वडा कार्यालयलाई उपलब्ध गराउनु पर्दछ।

(६) सहजकर्ता वा सेवा प्रदायक संस्थाले प्रशिक्षक तथा प्रशिक्षण स्थल व्यवस्थापनमा सम्वन्धित वडा कार्यालय र उद्यम विकास समितिबाट आवश्यक सहयोग प्राप्त गर्नेछ।

(७) तालिममा प्रयोग भएका मेसिन, औजार तथा प्रविधि तालिमपश्चात् सम्बन्धित उद्यमीलाई निम्न प्राथमिकताको आधारमा निशुल्क हस्तान्तरण गर्नुपर्नेछः-

(क) समूहमा उद्यम गर्न चाहने व्यक्ति,

(ख) घरधुरी सर्वेक्षणमा भएको गरिबीको आधार र

(ग) तालिम अवधिमा भएको प्रशिक्षार्थी मूल्याङ्कनको उत्कृष्टताको आधार।

२०७८।१।१८

मधु सुदन बुर्लाकोटी
सचिव (उद्योग)

(८) कार्यालयले तालिम प्राप्त गरी उद्यम व्यवसाय सुरु गरेका उद्यमीलाई महिला (एकल महिलासमेत), दलित, आदिवासी जनजाति, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, थारू, सीमान्तकृत, पिछडा वर्ग, मधेशी, मुस्लिम, लैङ्गिक तथा यौनिक अल्पसङ्ख्यक रहने गरी लघु उद्यमी समूह, स्थानीय तहस्तरीय उद्यमी समूह संघ र जिल्ला उद्यमी समूह संघको निर्णायक पदमा आवद्ध गराउन सहयोग गर्नुपर्नेछ।

(९) उपदफा (७) को अतिरिक्त सीप विकास तालिम प्राप्त गरेका सम्भावित उद्यमीलाई वार्षिक कार्यक्रममा तोकिए बमोजिम समूहमा प्रविधि हस्तान्तरण गर्नुपर्नेछ। यसरी प्रविधि हस्तान्तरण गर्ने प्रक्रिया दफा २५ मा उल्लेख भएबमोजिम हुनेछ।

१५. <u>व्यावसायिक परामर्श सेवा प्रदान गर्ने</u>: (१) सहजकर्ताले सीप विकास तालिम सञ्चालनको क्रममा र तालिम सम्पन्न भएपछि व्यवसाय सुरु गर्न सक्ने अवस्था सिर्जना गर्न प्रशिक्षार्थीलाई व्यावसायिक परामर्श सेवा प्रदान गर्नुपर्नेछ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम परामर्श सेवा प्रदान गर्दा सहजकर्ताका अतिरिक्त सम्बन्धित विषयका विज्ञ, अनुभवी, उदाहरणीय सफल उद्यमीबाट समेत व्यावसायिक परामर्श सेवा प्रदान गर्न सकिनेछ।

(३) उपदफा (१) बमोजिमको परामर्श सेवा प्रदान गर्दा देहायका विषय समावेश गर्नुपर्नेछः-

(क) व्यवसाय सुरु गर्न आवश्यक पर्ने कच्चा पदार्थ, प्रविधिको प्राप्ति र सोको उपयोग गर्ने तरिका,

(ख) व्यवसाय सुरु गर्न आवश्यक पर्ने वित्तीय पहुँचका लागि उद्यमी र वित्तीय संस्थाबिच अन्तरक्रिया गराई सहजीकरण र

(ग) उद्यमीले उत्पादन गरेका वस्तु तथा सेवालाई बजारीकरणको लागि बजार सम्बन्ध विकासमा सहजीकरण।

(४) यस दफा बमोजिम प्रदान गरिएको परामर्श सेवाको उपयोगिताको अनुगमन र मूल्याङ्कन गर्ने दायित्व सम्बन्धित सहजकर्ता तथा अनुगमन उपसमितिको हुनेछ।

१६. <u>तथ्याङ्क अद्यावधिक गर्ने:</u> सहजकर्ताले यस परिच्छेदमा उल्लिखित क्रियाकलापको प्रगति विवरणलाई अनिवार्य रूपमा तथ्याङ्क व्यवस्थापन शाखा वा एकाईमार्फत जेसीएमआईएसमा अद्यावधिक गर्नुपर्नेछ।

१७. <u>सम्भावित उद्यमीका लागि सहयोग गर्नुपर्ने:</u> कुनै कारणले मेड मोडेलको आंशिक चरण मात्र पूरा भई उद्यम स्थापना गर्न नसकेका सम्भावित उद्यमीलाई उद्यम सञ्चालनको लागि सहयोग गर्नु परेमा यस परिच्छेद बमोजिमका क्रियाकलापमध्ये निजलाई प्रदान गर्न बाँकी रहेको क्रियाकलापको लागि मात्र सहयोग प्रदान गर्नुपर्नेछ।

मधु सुदन बुर्लाकोटी
सचिव (उद्योग)

परिच्छेद-४

लघु उद्यमको स्तरोन्नति

१८. <u>लघु उद्यमको स्तरोन्नति कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुपर्ने</u>: (१) कार्यालयले लघु उद्यमको स्तरोन्नतिका लागि आवश्यकता अनुसार उद्यम व्यवसाय सुधार तथा विस्तार सम्बन्धी कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुपर्नेछ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम लघु उद्यमको स्तरोन्नति सम्बन्धी कार्यक्रम सञ्चालन गर्दा अनुसूची-८ मा उल्लेख भए बमोजिम लघु उद्यम विकास (मेड) मोडेल अनुरुप गर्नुपर्नेछ।

१९. <u>स्तरोन्नतिका लागि आवश्यकता पहिचान गर्नुपर्ने</u>: (१) सहजकर्ताले हाल सञ्चालनमा नरहेको उद्यम तर पुनर्स्थापना गर्न चाहने तथा सञ्चालनमा रहेको उद्यमको स्तरोन्नतिको लागि आवश्यक पर्न सक्ने सहयोगका क्षेत्र विशेष गरी उद्यम व्यवसाय सुधार तालिम, उद्यम व्यवसाय विस्तार गर्न चाहनेका लागि तालिम, व्यावसायिक परामर्श, पुनर्ताजगी, सीप विकास तथा स्तरोन्नति तालिम, वित्तीय सेवामा पहुँच, प्रविधि तथा बजारमा पहुँच तालिम, एडभान्स सीप विकास तालिम, बजारीकरण तथा व्यावसायिक परामर्श जस्ता क्षेत्रमा स्थलगतरूपमा अध्ययन गरी आवश्यकता पहिचान तथा विश्लेषण समेतका आधारमा स्तरोन्नतिको लागि प्राथमिकीकरण सहितको प्रतिवेदन तयार गर्नुपर्नेछ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम प्रतिवेदन तयार गर्दा उद्यमीको उत्पादन तथा उत्पादकत्वमा वृद्धि, रोजगारीमा वृद्धि, गुणस्तर नियन्त्रण, बजारको विस्तार तथा नाफामा वृद्धि हुने पक्षलाई सुनिश्चित गरेको हुनुपर्नेछ।

(३) उपदफा (१) बमोजिम प्रतिवेदन तयार गर्दा सहजकर्ताले उद्यमको परिमार्जित व्यावसायिक योजना तयार गर्नुपर्नेछ। त्यस्तो व्यावसायिक योजनामा देहायका कुराहरूको सुनिश्चितता हुनुपर्नेछः-

(क) उद्यमीको आवश्यकता पहिचान,

(ख) आवश्यकता पहिचानका आधारमा कुन प्रकारको तालिम तथा सेवा उपलब्ध गराउनु पर्ने हो सो कुराको सुनिश्चितता।

२०. <u>उद्यमशीलता विकास तालिम दिनुपर्ने</u>: कार्यालयले सहजकर्तामार्फत आफ्नो व्यवसायलाई निरन्तर सञ्चालनमा ल्याइरहेका वा आफ्नो व्यवसायलाई थप व्यवस्थित गरी निरन्तरता दिन चाहने उद्यमीलाई दफा १९ बमोजिम आवश्यकता पहिचानको आधारमा "भइरहेको उद्यमीको लागि व्यवसाय सुधार तालिम (ट्रेनिङ्ग अफ

मधु सुदन बुर्लाकोटी
सचिव (उद्योग)

एक्जिस्टिङ्ग इन्टरप्रेनर)" र "व्यवसायलाई स्तरोन्नति गर्न चाहनेका लागि व्यवसाय विस्तार तथा स्तरोन्नति तालिम (ट्रेनिङ्ग अफ ग्रोइङ्ग इन्टरप्रेनर) प्रदान गर्नुपर्नेछ।

२१. <u>एडभान्स तालिम दिनु पर्ने:</u> (१) दफा १९ बमोजिम स्तरोन्नतिको लागि पहिचान गरिएका उद्यम सञ्चालन गर्ने उद्यमीहरूमध्ये सहजकर्ताले एडभान्स तालिम लिन इच्छुक उद्यमीको छनोट गर्नुपर्नेछ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम एडभान्स तालिमको लागि सहभागीहरूको छनोट गर्दा तालिमको आवश्यकता, प्रकार, अवधि, सहभागीको संख्या, तालिम दिने विषयको विवरण (ट्रेनिङ्ग मोड्युल), स्रोतव्यक्तिको दक्षता वा स्तर, लागत लाभ विश्लेषण, लागत सहभागिता, परिमार्जित व्यावसायिक योजनासहित तालिमको अनुमानित लागतसमेत तयार गर्नुपर्नेछ।

(३) शाखाले तालिमको आवश्यकता, सम्भाव्यता र क्षमता तथा उद्यमीसँगको अन्तरक्रियासमेतको आधारमा तालिम प्रदान गर्नको लागि उपयुक्त देखिएमा उपयुक्त स्थानमा पुनर्ताजगी तथा एडभान्स तालिम सञ्चालन गर्नु वा गराउनु पर्नेछ।

(४) स्तरोन्नतिका लागि प्रभावकारी हुने विषयमा स्थानीयस्तरवाट तालिम सञ्चालन हुन नसक्ने देखिएमा कार्यालयको सिफारिसमा अन्य उपयुक्त स्थानमा समेत आधारभुत तथा एडभान्स तालिममा सहभागी गराउन सकिनेछ।

२२. <u>करार गरी तालिम सञ्चालन गर्न सक्ने:</u> (१) सहजकर्ताले सजावट सहितको तालिम कक्ष वा मेसिन वा उपकरण आवश्यक पर्ने मेकानिकल वर्क्स, रेडियो टि.भि. मर्मत, मोवाईल मर्मत, वहुमूल्य गहना वा पत्थर, मूर्तिकला जस्ता तालिम सञ्चालन गर्नको लागि प्रचलित कानूनबमोजिम दर्ता भई सञ्चालनमा रहेका संस्थासँग शाखाको सिफारिसमा आपसी सम्झौता गरेर तालिम सञ्चालन गर्न वा गराउन सक्नेछ।

(२) सहजकर्ताले उपदफा (१) बमोजिमको तालिमको लागि सिफारिस गर्दा तालिमको आवश्यकता, प्रकार, अवधि, सहभागीको सङ्ख्या, तालिम दिने विषयको विवरण (ट्रेनिङ्ग मोड्युल), स्रोतव्यक्ति, लागत लाभ विश्लेषण, लागत सहभागिता, व्यावसायिक योजना सहितको तालिमको अनुमानित लागतसमेत तयार गरी शाखामा पेस गर्नुपर्नेछ।

(३) उपदफा (१) बमोजिमको तालिम उद्यमीसँगको लागत सहभागितामा समेत सञ्चालन गर्न सकिनेछ।

२३. <u>उत्पादित वस्तुको गुणस्तर तथा बिक्री:</u> (१) तालिमबाट उत्पादित सामान वा वस्तुको गुणस्तर कायम गराउनु सम्वन्धित प्रशिक्षकको दायित्व हुनेछ।

मधु सुदन बुर्लाकोटी
सचिव (उद्योग)

(२) तालिमबाट उत्पादित सामान वा वस्तुहरूको व्यवस्थित अभिलेख राखी त्यस्ता उत्पादनहरू प्रशिक्षण अवधिभित्रै परल मूल्यको पचास प्रतिशतसम्म छुट मूल्यमा सहभागीलाई नै बिक्री गर्न सकिनेछ।

(३) उपदफा (२) बमोजिम सामान वा वस्तुको विक्रीवाट प्राप्त रकम तालिम सम्पन्न भएपछि शाखाले कार्यालयले तोकेको राजस्व खातामा दाखिला गर्नुपर्नेछ।

(४) शाखाले उपदफा (२) वमोजिम विक्रीवितरण हुन नसकेका सामान वा वस्तुहरू सम्भव भएसम्म विक्रीवितरण वा प्रचार प्रसारका लागि कोसेली घर वा सौगात गृह, बिक्री कक्ष वा प्रदर्शनीस्थलमा पठाउने व्यवस्था मिलाउनु पर्नेछ। त्यसरी पठाउँदा पनि विक्री नभएमा विवरण सहित कार्यालयमा बुझाई सात दिनभित्र स्टोर दाखिला गर्नुपर्नेछ।

(५) उपदफा (४) बमोजिम स्टोर दाखिला हुन आएका सामान तत्काल लिलाम विक्री गरी प्राप्त रकम कार्यालयले तोकेको राजस्व खातामा दाखिला गर्ने दायित्व शाखाको हुनेछ।

(६) उपदफा (५) बमोजिम लिलाम विक्री हुन नसकेका सामानहरू कार्यालयले सडी गली जाने भएमा प्रचलित कानूनबमोजिम धुल्याउनु पर्नेछ।

२४. <u>प्रविधि हस्तान्तरण गर्न सकिने:</u> (१) उद्यमीलाई वार्षिक कार्यक्रममा व्यवस्था भए वमोजिम प्रविधि हस्तान्तरण गरिनेछ।

(२) उपदफा (१) वमोजिमको प्रविधि हस्तान्तरण गर्दा सहजकर्ताको सिफारिसमा उद्यमको प्रकृति हेरी व्यावसायिक योजना अनुसार कार्यक्रम र बजेटको परिधिभित्र रही शाखाले उद्यमी, उद्यमीको समूह वा उद्यमीले प्रवर्धन गरेका सहकारीलाई उपयुक्त प्रविधि हस्तान्तरण गर्न सक्नेछ।

२५. <u>प्रविधि हस्तान्तरण सम्बन्धी प्रक्रिया:</u> (१) दफा २४ वमोजिम प्रविधि हस्तान्तरण गर्दा कार्यक्रमको लागि विनियोजित रकमको परिधिभित्र रही आवश्यकता विश्लेषण गरी शाखाको सिफारिसको आधारमा अनुसूची-१२ बमोजिम उद्यमीसँग सम्झौता गरी प्रविधि उपलब्ध गराइनेछ।

(२) उद्यमीलाई उद्योगको प्रकृति, आवश्यकता र उद्योगबाट सिर्जना हुने रोजगारीका आधारमा प्रविधि उपलब्ध गराइनेछ। उपलब्ध गराइने प्रविधिको कुल लागतको कम्तीमा वीस प्रतिशत रकम उद्यमी स्वयंले व्यहोर्नु पर्नेछ।

तर अपाङ्गता भएका उद्यमीले प्राप्त गर्ने प्रविधिमा उद्यमीले लागत व्यहोर्नु पर्ने छैन।

मधु सुदन बुर्लाकोटी
सचिव (उद्योग)

(३) उद्यमीलाई प्रदान गरिने प्रविधिको कुल रकममा कार्यालयले प्रविधि प्राप्त गर्ने उद्यमीवाट आपूर्तिकर्तावाट कबोल गरेको कुल अङ्कको कम्तीमा बीस प्रतिशत रकम जम्मा गर्न लगाई असी प्रतिशत रकम मात्र कार्यालयले आपूर्तिकर्तालाई भुक्तानी गर्नुपर्नेछ।

(४) प्रविधि हस्तान्तरण गरी प्रवर्धन गरिएका उद्यमीले प्रविधि उपयोगको विवरण कार्यालयमा पेस गर्नुपर्नेछ।

(५) उद्यमीलाई प्रविधि हस्तान्तरण गर्दा शाखाले शर्तनामा गराई बुझाउनुका साथै सोको विवरण अद्यावधिक गर्नुपर्नेछ।

(६) उद्यमीलाई प्रविधि हस्तान्तरण गर्ने कार्यक्रमको पूर्व जानकारी शाखाले सम्बन्धित वडा कार्यालय, उद्यम विकास समिति र कार्यालयलाई गराउनु पर्नेछ।

२६. <u>प्रविधि हस्तान्तरणका सर्तहरुः</u> दफा २५ बमोजिम प्रविधि हस्तान्तरण गर्दा देहाय बमोजिमका सर्तको पालना गर्ने गरी प्रविधि हस्तान्तरण गरिनेछः-

(क) प्राप्त प्रविधिको उचित सदुपयोग गर्नुपर्ने,

(ख) प्रविधि प्राप्त गरेको मितिले पाँच वर्षसम्म अरूलाई हक हस्तान्तरण गर्न वा बिक्रीवितरण गर्न नपाइने,

(ग) प्रविधि हस्तान्तरणको सम्झौता बमोजिम पेशा व्यवसाय परिवर्तन भई सो प्रविधि प्रयोगहीन भएमा वा कुनै कारणले व्यवसाय नगर्ने भएमा हस्तान्तरण भएको प्रविधि कार्यालयमा फिर्ता गर्नुपर्ने,

(घ) प्रविधि हस्तान्तरणको सम्झौता बमोजिम प्रविधिको उपयोग नगर्ने उद्यमी वा प्राप्त प्रविधिलाई पाँच वर्षभन्दा अगावै अरुलाई हक हस्तान्तरण वा बिक्रीवितरण गरेमा प्रचलित कानूनबमोजिम उपलब्ध गराइएको प्रविधि वापतको रकम असुल उपर गर्ने कारवाही गरी त्यस्ता उद्यमीलाई यस कार्यक्रम अन्तर्गत पुनः प्रविधि उपलब्ध नगराइने,

(ङ) खण्ड (ग) र (घ) बमोजिम प्रविधिको उपयोग उद्यमीले नगर्ने परिस्थिति सिर्जना भएमा सो प्रविधि कार्यालयको सम्पत्ति हुने र कार्यालयले निर्णय गरी सो प्रविधि अन्य उद्यमी समूहलाई हस्तान्तरण गर्न सक्ने,

(च) कुनै उद्यमीले प्राप्त प्रविधि अनुदानको उपयोग गरी संस्थागत आयमा वृद्धि गर्नुका साथै स्थानीयस्तरमा रोजगारी सिर्जना गरी

मधु सुदन बुर्लाकोटी
सचिव (उद्योग)

समुदायलाई उल्लेखनीय योगदान पुऱ्याए त्यस्ता उद्यमीलाई क्षमता वृद्धिमा सहयोग पुऱ्याउन पुनः थप प्रविधि उपलब्ध गराउन सकिने,

(छ) प्रविधिको मर्मत सम्भार तथा संरक्षण उद्यमी स्वयम्ले गर्नुपर्ने।

२७. <u>निःशुल्क व्यावसायिक परामर्श सेवा उपलब्ध गराउनुपर्ने</u>: (१) यस कार्यक्रम अन्तर्गत सीप विकास तालिम प्राप्त गरी व्यवसाय सञ्चालन गरेका उद्यमीलाई आवश्यक पर्ने व्यावसायिक परामर्श सेवा निःशुल्क उपलब्ध गराउनु पर्नेछ।

<u>स्पष्टीकरण</u>: यस दफाको प्रयोजनको लागि "व्यावसायिक परामर्श सेवा" भन्नाले लघु उद्यमको सञ्चालन, विकास तथा स्तरोन्नतिका लागि प्रदान गरिने प्राविधिक तथा व्यवस्थापकीय ज्ञान सम्झनुपर्छ।

(२) कुनै प्रशिक्षार्थी उद्यमीले माग गरेको व्यावसायिक परामर्श सेवा उपलब्ध गराउन असमर्थ भएमा सहजकर्ताको सिफारिसमा शाखाले विषय विज्ञमार्फत त्यस्तो व्यावसायिक परामर्श सेवा उपलब्ध गराउने व्यवस्था मिलाउनु पर्नेछ।

(३) सहजकर्ताले उपदफा (२) बमोजिमको व्यावसायिक परामर्शको लागि सिफारिस गर्दा परामर्शको आवश्यकता, प्रकार, अवधि, सहभागीको संख्या, परामर्श दिने विषयको विवरण, स्रोतव्यक्ति, लागत लाभ विश्लेषण, लागत सहभागिता सहित व्यावसायिक परामर्श सेवाको अनुमानित लागत समेत उल्लेख गर्नुपर्नेछ।

(४) उपदफा (२) बमोजिम व्यावसायिक परामर्श सेवा उपलब्ध गराउने विज्ञलाई विषय हेरी सेवा शुल्क निर्धारण गर्नुपर्नेछ।

तर यस्तो व्यावसायिक परामर्श सेवा एक उद्यमीलाई तीन पटकभन्दा बढी उपलब्ध गराइने छैन।

२८. <u>बजारीकरणको लागि सहयोग गर्नुपर्ने</u>: (१) सहजकर्ताले उद्यमीको उत्पादनलाई बजारीकरण गर्न उद्यमीलाई आवश्यक सहयोग गर्नुपर्नेछ।

(२) सहजकर्ताले उद्यमीबाट उत्पादित वस्तु वा सेवाको दिगो बजारीकरणको लागि उद्यमी, उद्यमी समूह, संघ, सहकारी र खरिद गर्ने संस्था, समुदाय वा व्यक्तिसँग देहायबमोजिमका कार्य गरी सम्पर्क र समन्वय स्थापित गराउनु पर्नेछः-

(क) औद्योगिक तथा बजार मेला प्रदर्शनीमा सहयोग,

(ख) प्रचारप्रसारमा सहयोग,

(ग) सम्बन्धित खरिदकर्तासँग सम्पर्क स्थापना तथा समन्वय,

(घ) सरोकारवालासँग अन्तरक्रिया वा बैठक आयोजना र

(ङ) बजार प्रवर्धनमा सहयोग पुग्ने कार्यमा सहजीकरण।

मधु सुदन बुर्लाकोटी
सचिव (उद्योग)

२९. <u>गुणस्तर नियन्त्रण र सुधारमा सहयोग गर्नुपर्ने:</u> (१) सहजकर्ताको सिफारिसमा शाखा वा सेवा प्रदायक संस्थाले उद्यमीलाई उपयुक्त प्रविधि हस्तान्तरण, दक्ष जनशक्तिको उपलब्धता, कच्चा पदार्थ प्राप्ति, प्रशोधन, लेवलिङ्ग, टेष्टिङ, प्याकिङमा सहयोग गरी गुणस्तर नियन्त्रण र सुधारमा आवश्यक सहयोग गर्नुपर्नेछ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम सहयोग गर्दा उद्यमीका उत्पादनलाई गुणस्तर यकिन र प्रमाणित गराई ब्राण्ड नाम तथा ट्रेडमार्क लिनुपर्ने वा उद्यम दर्ता गर्नुपर्ने भए सो कार्यमा समेत आवश्यक सहयोग गर्नुपर्नेछ।

३०. <u>वित्तीय सेवामा पहुँच:</u> (१) उद्यमीले आफूले सञ्चालन गरेको लघु उद्यमको स्तरोन्नतिको लागि व्यावसायिक योजनाका आधारमा थप लगानी रकमको यकिन गर्नुपर्नेछ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम स्तरोन्नति गर्न चाहने लगानीको लागि कर्जाको आवश्यकता भएमा सम्वन्धित उद्यमीको अनुरोधमा सहजकर्ताले स्थानीयस्तरमा सञ्चालित सहकारी, बैंक तथा लघु वित्त संस्थासँग प्रत्यक्ष भेटघाट, परामर्श, गोष्ठीमार्फत सम्वन्धित उद्यमी र वित्तीय संस्थावीच अन्तरक्रिया गराई वित्तीय पहुँचमा सहयोग गर्नुपर्नेछ।

(३) सहजकर्ताले उद्यमीलाई भविष्यमा आइपर्ने जोखिम न्यूनीकरणका लागि सञ्चालनमा रहेको उद्यमको वीमा गर्न सहजीकरण गर्नुपर्नेछ।

(४) उपदफा (१), (२) र (३) बमोजिम प्रदान गरिने सेवामा सकेसम्म नेपाल सरकारले उपलब्ध गराएको अनुदान वा ब्याज अनुदानमा पाइने वित्तीय सेवाका लागि सहजीकरण गर्नुपर्नेछ।

३१. <u>उद्यम दर्ता गर्नुपर्ने:</u> यस कार्यविधि वमोजिम लघु उद्यमको स्तरोन्नतिको सुविधा प्राप्त गर्नु पूर्व सम्बन्धित उद्यमीले प्रचलित कानूनवमोजिम व्यक्तिगत उद्यम भए व्यक्तिगत उद्यम तथा समूहमा गरिएको उद्यम (साझा सुविधा केन्द्रमा भएको उद्यमसमेत) भए साझेदारी फर्मको रूपमा सम्वन्धित निकायमा दर्ता गर्नुपर्नेछ।

परिच्छेद-५

<u>साझा सुविधा केन्द्र स्थापना तथा सञ्चालन</u>

३२. <u>साझा सुविधा केन्द्र स्थापना</u>: स्थानीय तहले आफ्नो क्षेत्र भित्रका उद्यमीले अति गरिवीको कारण लघु उद्यम स्थापना गर्न आफ्नो निवास स्थानमा पर्याप्त स्थान उपलब्ध नभएका र वित्तीय सेवामा पहुँच नभएका तर उद्यम गर्न इच्छुक उद्यमीहरूको सङ्ख्या दश भन्दा बढी रहेको भौगोलिक क्षेत्र वा समुदायमा त्यस्ता उद्यमीबाट कुनै

मधु सुदन बुर्लाकोटी
सचिव (उद्योग)

वस्तुको उत्पादन, प्रशोधन, बजारीकरण र सोसँग सम्बन्धित कुनै सेवा प्रदान गर्न कम्तीमा एउटा साझा सुविधा केन्द्र स्थापना गर्न सक्नेछ।

३३. **सम्भाव्यता अध्ययन गर्नुपर्ने:** (१) दफा ३२ बमोजिम साझा सुविधा केन्द्र स्थापना गर्नु अघि शाखाले अनुसूची-११ बमोजिम सम्भाव्यता अध्ययन गराउनु पर्नेछ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम सम्भाव्यता अध्ययन गर्दा देहायका आधारमा गर्नुपर्नेछः-

(क) साझा सुविधा केन्द्र स्थापनाको लागि आवश्यक पर्ने जग्गा उपलब्धताको अवस्था,

(ख) साझा सुविधा केन्द्र निर्माण पछि उद्यमीको उत्पादन, कच्चा पदार्थको उपयोग, रोजगारी र आम्दानीमा हुन सक्ने वृद्धि,

(ग) साझा सुविधा केन्द्रको स्थापनाले समुदायको मनोविज्ञानमा पार्ने सकारात्मक प्रभाव,

(घ) साझा सुविधा केन्द्रको स्थापनामा लाग्ने कुल लागत तथा सो लागतमा साझेदारी गर्न सक्ने निकाय र उद्यमीको प्रतिवद्धता,

(ङ) साझा सुविधा केन्द्रको व्यवस्थापन र उपयोग प्रक्रिया,

(च) प्राप्त स्रोतको उपलब्धताको आधारमा साझा सुविधा केन्द्र निर्माण गर्दा सम्भव भएसम्म शिशु स्याहार कक्ष, खानेपानी, लैङ्गिक र अपाङ्गमैत्री शौचालय समेतको व्यवस्था,

(छ) औद्योगिक ग्राम पायक नभएको अवस्थामा साझा सुविधा केन्द्रको लागि उद्यमीलाई निशुल्क रूपमा जग्गा तथा भवन उपलब्धताको अवस्था भएमा वा निशुल्क जग्गा तथा भवन उपलब्ध नभएमा कम्तीमा दश वर्षका लागि साझा सुविधा केन्द्रको लागि भाडामा भएको सम्झौता,

(ज) कुनै संघसंस्था वा व्यक्तिले साझा सुविधा केन्द्रको लागि कम्तीमा दश वर्षका लागि अनुदान वा भाडामा उपलब्ध गराएको जग्गा तथा भवन ।

(३) साझा सुविधा केन्द्र स्थापना र सञ्चालन गर्दा देहाय बमोजिम गर्नुपर्नेछः-

(क) लक्षित समूहले साझा सुविधा केन्द्र माग गरेको निर्णय,

(ख) सम्भाव्यता अध्ययन प्रतिवेदन,

(ग) समूहको बैङ्क खाता वा साझेदारी फर्म दर्ताको प्रमाण पत्र,

(घ) लागत अनुमान सहितको संक्षिप्त प्रस्ताव ।

३४/ ०८।११।१४

मधु सुदन बुर्लाकोटी
सचिव (उद्योग)

(४) उपदफा (१) र (२) बमोजिम साझा सुविधा केन्द्रको स्थापनाको सम्भावना देखिएमा प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतबाट निर्णय गराई सम्बन्धित वडा कार्यालय मार्फत साझा सुविधा केन्द्र व्यवस्थापन समितिको गठन गर्नुपर्नेछ।

(५) उपदफा (४) बमोजिम गठन भएको व्यवस्थापन समितिले जग्गाको व्यवस्था गरी लागत साझेदारीमा साझा सुविधा केन्द्रको स्थापनाको लागि वडा कार्यालयको सिफारिस सहित कार्यक्रम प्रस्ताव पेस गर्नुपर्नेछ। त्यसरी प्राप्त हुन आएको प्रस्ताव मनासिब देखिएमा कार्यालयले सम्झौता गरी तोकिएको रकम साझा सुविधा केन्द्रको खातामा जम्मा गरिदिनेछ।

(६) उपदफा (४) बमोजिमको व्यवस्थापन समितिले साझा सुविधा केन्द्र स्थापना भएपश्चात् सार्वजनिक परीक्षणको प्रतिवेदन कार्यालयमा पेस गर्नुपर्नेछ।

(७) उपदफा (५) बमोजिम कार्यालयले उपलब्ध गराएको रकम र अन्य स्रोतबाट प्राप्त गरेको रकमको आम्दानी खर्चको हिसाब दुरुस्त राखी कार्यालय र वडा कार्यालयलाई जानकारी गराउने दायित्व सम्बन्धित साझा सुविधा केन्द्र व्यवस्थापन समितिको हुनेछ ।

(८) उपदफा (५) बमोजिम प्राप्त हुन आएको रकमबाट निर्माण गरेको साझा सुविधा केन्द्र निर्धारित अवधिभित्र सञ्चालन गर्न नसकेमा वा सदुपयोग भएको नपाइएमा उद्यम विकास समितिले त्यस्तो साझा सुविधा केन्द्र अन्य उद्यमी समूहलाई हस्तान्तरण गर्न सक्नेछ।

(९) साझा सुविधा केन्द्रलाई प्रचलित कानूनबमोजिम दर्ता गराउने कार्यमा शाखाले आवश्यक सहजीकरण गर्नुपर्नेछ।

(१०) साझा सुविधा केन्द्रको सञ्चालन र व्यवस्थापन कार्यालयले निर्धारण गरे बमोजिम हुनेछ।

परिच्छेद-६

समन्वय समिति तथा उद्यम विकास समिति

३४. **समन्वय समितिको गठन:** (१) कार्यक्रम सञ्चालनमा नीतिगत सुधार तथा कार्यक्रम कार्यान्वयनको प्रक्रियालाई प्रभावकारी बनाउन मन्त्रालयमा देहाय बमोजिमको समन्वय समिति रहनेछ:-

(क)	सचिवउद्योग)), उद्योग, वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय	-अध्यक्ष
(ख)	अध्यक्ष, नेपाल नगरपालिका संघ	-सदस्य
(ग)	अध्यक्ष, गाउँपालिका राष्ट्रिय महासंघ नेपाल	-सदस्य
(घ)	सहसचिव, उद्योग, वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय,	-सदस्य

मधु सुदन बुर्लाकोटी
सचिव (उद्योग)

	औद्योगिक तथा लगानी प्रवर्धन महाशाखा	
(ङ)	सहसचिव, प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषदको कार्यालय, (गरिवी निवारण तथा रोजगारीसँग सम्बन्धित)	-सदस्य
(च)	सहसचिव, अर्थ मन्त्रालय	-सदस्य
(छ)	सहसचिव, सङ्घीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय	-सदस्य
(ज)	सहसचिव, राष्ट्रिय योजना आयोग	-सदस्य
(झ)	कार्यकारी निर्देशक, लघु वित्त प्रवर्धन तथा सुपरिवेक्षण विभाग, नेपाल राष्ट्र बैङ्क	-सदस्य
(ञ)	प्रमुख, लघु, घरेलु तथा साना उद्योग प्रवर्धन केन्द्र	-सदस्य
(ट)	महिला उद्यमीहरू मध्येवाट मन्त्रालयले मनोनीत गरेको एक जना	-सदस्य
(ठ)	उपसचिव, उद्योग, वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय, घरेलु साना तथा मझौला उद्योग प्रवर्द्धन शाखा	-सदस्य सचिव

(२) उपदफा (१) वमोजिमको समितिको वैठक अध्यक्षले तोकेको मिति, समय र स्थानमा वस्नेछ।

(३) उपदफा (१) वमोजिमको समितिको सदस्य-सचिवले अध्यक्षसँग परामर्श गरी विषयगत मन्त्रालय, संघ संस्था वा कार्यालयका प्रतिनिधि वा अन्य पदाधिकारी, स्थानीय तहका प्रतिनिधि वा पदाधिकारी तथा अन्य विशेषज्ञ वा विज्ञलाई वैठकमा आमन्त्रण गर्न सक्नेछ ।

(४) उपदफा (१) बमोजिमको समितिको वैठक सम्वन्धी अन्य कार्यविधि सो समिति आफैले निर्धारण गरे वमोजिम हुनेछ ।

३५. <u>समन्वय समितिको काम, कर्तव्य र अधिकारः</u> दफा ३४ बमोजिमको समन्वय समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछः-

(क) कार्यक्रमको विकास, प्रवर्धन तथा विस्तारको लागि आवश्यक नीति तर्जुमा गर्न नेपाल सरकारलाई सिफारिस गर्ने,

(ख) वार्षिक कार्यक्रम तथा वजेट तर्जुमा र कार्यक्रमको प्रवर्धन तथा विस्तारको लागि नीतिगत मार्गदर्शन गर्ने,

(ग) कार्यक्रममा आवश्यक पर्ने वित्तीय स्रोतको सुनिश्चितताको लागि केन्द्रस्तरमा आवश्यक समन्वय गर्ने र सोका लागि नीतिगत वातावरण तयार गर्ने,

३५। ०८।११।१४
मधु सुदन बुर्लाकोटी
सचिव (उद्योग)

(घ) कार्यक्रमको नियमित अनुगमन, मूल्याङ्कन तथा पुनरावलोकन गर्ने व्यवस्था मिलाउने,

(ङ) विकास साझेदारलाई उद्यमी सिर्जना गर्ने अभियानमा सहभागी गराउन आवश्यक समन्वय गर्ने,

(च) कार्यक्रमको प्रभावकारी कार्यान्वयनका लागि आवश्यक सहयोगी जनशक्तिको व्यवस्था गर्न मन्त्रालयलाई सिफारिस गर्ने,

(छ) कार्यक्रम कार्यान्वयनमा आवश्यक सुधारको लागि सहजीकरण गर्ने, र

(ज) यस कार्यविधिमा कुनै संशोधन गर्नु परेमा वा कार्यविधिको कार्यान्वयनमा कुनै बाधा अड्काउ परी फुकाउनु परेमा मन्त्रालय समक्ष सिफारिस गर्ने।

३६. **उद्यम विकास समितिको गठनः** (१) कार्यक्रमको कार्यान्वयनलाई प्रभावकारी बनाउन प्रत्येक स्थानीय तहमा देहाय बमोजिमको उद्यम विकास समिति रहनेछ:-

(क)	स्थानीय तहको प्रमुख वा अध्यक्ष	-संयोजक
(ख)	स्थानीय तहको आर्थिक तथा योजना सम्बन्धी विषय हेर्ने समितिको संयोजक	-सदस्य
(ग)	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	-सदस्य
(घ)	संयोजकले तोकेको स्थानीय तहको सभामा प्रतिनिधित्व गर्ने कार्यक्रम लागू भएको वडाको महिला सदस्य एक जना	-सदस्य
(ङ)	स्थानीय तहमा गठित उद्यमी समूह संघको एक जना महिला प्रतिनिधि	-सदस्य
(च)	स्थानीय तहमा भएका वित्तीय संस्था, सहकारी संस्था तथा उद्योग/व्यवसायसँग सम्बन्धित संघसंस्थामध्येबाट संयोजकले तोकेको एक जना प्रतिनिधि	-सदस्य
(छ)	शाखा प्रमुख	-सदस्य-सचिव

(२) उद्यम विकास समितिको बैठक संयोजकले तोकेको मिति, समय र स्थानमा बस्नेछ र त्यस्तो बैठक प्रत्येक दुई महिनामा एक पटक बस्नु पर्नेछ।

(३) उद्यम विकास समितिको सदस्य-सचिवले अध्यक्षसँगको परामर्शमा कार्यपालिकाका सदस्य, सम्बन्धित स्थानीय तहको सभाका सदस्य, विशेषज्ञ, विज्ञ, स्थानीय तहमा कार्यरत संघसंस्थाका प्रतिनिधि वा कार्यालयका प्रतिनिधि वा अन्य पदाधिकारीलाई समितिको बैठकमा आमन्त्रण गर्न सक्नेछ।

मधु सुदन बुर्लाकोटी
सचिव (उद्योग)

(४) उद्यम विकास समितिको बैठक सम्वन्धी अन्य कार्यविधि सो समिति आफैले निर्धारण गरेवमोजिम हुनेछ।

३७. <u>**उद्यम विकास समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार:**</u> यस कार्यविधिमा अन्यत्र उल्लिखित काम, कर्तव्य र अधिकारका अतिरिक्त उद्यम विकास समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहायवमोजिम हुनेछ:-

(क) यस कार्यक्रम तथा लघु उद्यमसँग सम्वन्धित क्रियाकलापको लागि स्थानीय तहस्तरीय योजना तर्जुमा गराई नगर वा गाउँ सभामा स्वीकृतिको लागि पेस गर्ने र स्वीकृत योजना कार्यान्वयन गर्ने गराउने,

(ख) कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्नको लागि सम्भावित वडा तथा वस्ती छनोट गर्ने गराउने,

(ग) शाखावाट तयार गरिने कार्यक्रमको प्रगति विवरण वैठकमा छलफल गराउने तथा देखिएका कमीकमजोरी सुधारका लागि निर्देशन दिने,

(घ) कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्न सहजकर्ताको परिचालन वा सेवा प्रदायक संस्थाको छनोट स्वीकृत गर्ने,

(ङ) आफ्नो कार्यक्षेत्रभित्र उद्यम विकास र रोजगारी सिर्जनामा काम गर्ने सरकारी, गैर सरकारी, निजी क्षेत्र, विकास साझेदार, नागरिक समाजसँग कार्यगत सम्वन्ध स्थापित गरी कार्यक्रम सञ्चालनको अनुकूल वातावरण तयार गर्ने,

(च) यस कार्यक्रम तथा लघु उद्यमसँग सम्वन्धित क्रियाकलापको लागि स्थानीयस्तरमा भएका कार्यक्रमको सार्वजनिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाइ गरी जवाफदेहिता र पारदर्शिता सुनिश्चित गर्ने,

(छ) शाखाले कार्ययोजना बमोजिमको कार्य गरे नगरेको सम्वन्धमा नियमित अनुगमन तथा मूल्याङ्कन गर्ने गराउने,

(ज) लघु उद्यम प्रवर्धनको लागि आवश्यक देखिएमा विभिन्न उपसमिति वा कार्यदल गठन गरी कार्य सम्पादन गर्ने गराउने,

(झ) उद्यमीका उत्पादनको बजार सुनिश्चित गर्न सम्वद्ध निजी क्षेत्रका संघ संस्थासँग अन्तरक्रिया, छलफल तथा परामर्श गर्ने,

(ञ) उद्यमीलाई वित्तीय सुविधा उपलब्ध गराउन आफ्नो कार्यक्षेत्र भित्र वा नजिक रहेका वित्तीय संस्थाहरूको पहिचान गरी उद्यमीसँग सम्वन्ध स्थापित गराउने,

२८१/०५/११/१४

मधु सुदर्शन बुर्लाकोटी
सचिव (उद्योग)

(ट) उद्यम विकास योजना तर्जुमा तथा कार्यान्वयन गर्न गराउन घरेलु तथा साना उद्योग कार्यालय, जिल्ला समन्वय समिति र अन्य सम्वद्ध संघ संस्थासँग समन्वय स्थापित गर्ने,

(ठ) स्थानीय स्रोत साधनको अधिकतम उपयोग गर्न उद्यमशीलता विकासका लागि सचेतना फैलाउने,

(ड) उद्यमी समूहको संस्थागत क्षमता अभिवृद्धि गर्न सहयोग गर्ने,

(ढ) उद्यम विकास तथा उद्यमशीलता सम्बन्धी सम्भावना खोजी गरी कार्यक्रम तर्जुमा गर्ने,

(ण) साझा सुविधा केन्द्रको प्रस्ताव स्वीकृति तथा अनुगमन गर्ने,

(त) कार्यक्रमको लागि नेपाल सरकार र प्रदेश सरकारबाट प्राप्त सशर्त अनुदानको अतिरिक्त स्थानीय तहले आफ्नो स्रोतबाट मेड मोडेल अनुरुप थप उद्यमी सिर्जना तथा स्तरोन्नति गर्नका लागि वजेट विनियोजन गर्न कार्यालयलाई सिफारिस गर्ने,

(थ) कार्यक्रमलाई आवश्यक पर्ने आर्थिक तथा प्राविधिक सहयोग परिचालन र व्यवस्थापन गर्ने,

(द) नेपाल सरकार र प्रदेश सरकारबाट प्राप्त सशर्त अनुदान र स्थानीय तहबाट कार्यक्रमको लागि छुट्याइएको बजेटलाई यस कार्यविधि वमोजिम परिचालन गर्ने,

(ध) लघु उद्यमको प्रगति जेसीएमआईएसमा अद्यावधिक गर्न लगाउने,

(न) कार्यक्रम कार्यान्वयनका लागि आवश्यकता अनुसार नीतिगत सुझाव मन्त्रालयसमक्ष सिफारिस गर्ने।

परिच्छेद-७

संस्थागत भूमिका तथा दायित्व

३८. **मन्त्रालयको भूमिका तथा दायित्वः** कार्यक्रम सञ्चालन तथा कार्यान्वयनको सन्दर्भमा मन्त्रालयको भूमिका तथा दायित्व देहाय वमोजिम हुनेछः-

(क) लघु उद्यम विकास कार्यक्रमका लागि कार्यविधि निर्माण गर्ने, मापदण्ड तथा मार्गदर्शन स्वीकृति तथा संशोधन/परिमार्जन गर्ने, गराउने,

(ख) कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्न आवश्यक स्रोत साधनको व्यवस्थाका लागि नेपाल सरकार अर्थ मन्त्रालय, प्रदेश सरकार र स्थानीय तहसँग समन्वय गर्ने,

मधु सुदन बुर्लाकोटी
सचिव (उद्योग)

(ग) वार्षिक योजना तथा बजेट तर्जुमा गरी स्वीकृत गर्ने, गराउने,

(घ) कार्यक्रमको प्रवर्धन तथा विस्तारका लागि विकास साझेदार र अन्य निकायसँग समन्वय, सहकार्य र समझदारी गर्ने,

(ङ) कार्यक्रमलाई प्रभावकारी र नतिजामुखी रूपमा सञ्चालन गर्ने स्थानीय तहलाई सूचकका आधारमा बजेट विनियोजनका लागि सिफारिस गर्ने,

(च) कार्यक्रम प्रवर्धन गर्न संघ, प्रदेश र स्थानीय तहसँग समन्वय गर्ने,

(छ) कार्यक्रमलाई प्रभावकारी रूपमा सञ्चालन गर्नका लागि समन्वय समितिलाई मार्गदर्शन एवं सहजीकरण गर्ने,

(ज) कार्यक्रमको कार्यान्वयन र यसको प्रभावकारिताको अनुगमन तथा मूल्याङ्कन गर्ने,

(झ) कार्यक्रमको पारदर्शिता तथा जवाफदेहिता सुनिश्चित गर्ने।

३९. <u>लघु, घरेलु तथा साना उद्योग प्रवर्धन केन्द्रको भूमिका तथा दायित्वः</u> कार्यक्रमको प्रवर्धन, समन्वय र अनुगमनका लागि लघु, घरेलु तथा साना उद्योग प्रवर्धन केन्द्रको भूमिका तथा दायित्व देहाय बमोजिम हुनेछः-

(क) लघु उद्यमको विकास विस्तार र स्तरोन्नतिका लागि नवीनतम् कार्यक्रम निर्माण गर्ने र कार्यान्वयन गर्ने, गराउने,

(ख) उद्यमशीलता तथा सीप विकास सम्वन्धी विभिन्न तालिमका लागि आवश्यक पाठ्यक्रमको विकास, अद्यावधिक तथा स्तरीकरण गरी कार्यान्वयनको लागि समन्वय गर्ने,

(ग) कार्यक्रम लगायत सम्पूर्ण लघु उद्यमको तथ्याङ्क जेसीएमआईएस वा मन्त्रालयले तोकेको सूचना व्यवस्थापन प्रणालीमा अद्यावधिक गर्ने र सो को विश्लेषण गरी प्रतिवेदन गर्ने,

(घ) उद्यमी सिर्जना र स्तरोन्नतिको लागि नेपाल सरकार, प्रदेश सरकार र स्थानीय तहबीच समन्वय गराउन सहजीकरण गर्ने,

(ङ) आवधिक रुपमा कार्यक्रमको आर्थिक सामाजिक प्रभाव मूल्याङ्कन गर्ने,

(च) आवश्यकता अनुसार कार्यक्रमको अनुगमन गर्ने र

२५/११/११/७८
मधुसूदन बुर्लाकोटी
सचिव (उद्योग)

(छ) मन्त्रालयले तोकेका लघु उद्यमसँग सम्बन्धित अन्य कार्य गर्ने ।

४०. **प्रदेश सरकार (उद्योग, वाणिज्य क्षेत्र हेर्ने मन्त्रालय)को भूमिका तथा दायित्व:** कार्यक्रम सञ्चालन तथा कार्यान्वयनको सन्दर्भमा प्रदेश सरकारको उद्योग, वाणिज्य क्षेत्र हेर्ने मन्त्रालयको भूमिका तथा दायित्व देहायबमोजिम हुनेछः-

(क) लघु उद्यम विकास कार्यक्रमका लागि प्रदेशस्तरीय कार्यविधि, मापदण्ड तथा मार्गदर्शन तर्जुमा, स्वीकृति तथा संशोधन/परिमार्जन गर्ने, गराउने,

(ख) कार्यक्रममा साझेदारी गर्न आवश्यक बजेट व्यवस्थाका लागि प्रदेश सरकारको आर्थिक मामिला हेर्ने मन्त्रालयसँग समन्वय गर्ने,

(ग) वार्षिक योजना तथा बजेट तर्जुमा गरी स्वीकृत गर्ने, गराउने,

(घ) कार्यक्रमलाई प्रभावकारी रूपमा सञ्चालन गर्नका लागि प्रदेशभित्रका समन्वय समितिलाई मार्गदर्शन एवं सहजीकरण गर्ने,

(ङ) कार्यक्रमको कार्यान्वयन र यसको प्रभावकारिताको अनुगमन तथा मूल्याङ्कन गर्ने,

४१. **स्थानीय तहको भूमिका तथा दायित्व:** कार्यक्रम कार्यान्वयनका सन्दर्भमा स्थानीय तहको भूमिका तथा दायित्व देहायबमोजिम हुनेछः-

(क) लघु उद्यम विकास सम्बन्धी नीति, योजना तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्ने,

(ख) कार्यक्रम सञ्चालनका लागि नेपाल सरकार र प्रदेश सरकारबाट प्राप्त बजेटमा स्थानीय तहका तर्फबाट साझेदारीस्वरूप आवश्यक बजेट विनियोजन गर्ने,

(ग) कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्न स्थानीय तहको तर्फबाट अन्य आवश्यक स्रोत र साधन जुटाउने,

(घ) लघु उद्यम विकासका क्षेत्रमा काम गर्ने महिला उद्यशीलता सहजीकरण केन्द्र, रोजगार सूचना केन्द्र लगायतका अन्य सरकारी, गैर सरकारी, विकास साझेदार तथा निजी क्षेत्रका संघसंस्थासँग समन्वय गर्ने,

(ङ) स्थानीय तहले आफ्नो संगठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षण गर्दा स्थानीय तहमा उद्यमशीलता विकास तथा प्रवर्धन गर्न उद्यम विकास हेर्ने शाखामा सहजकर्ताको दरबन्दी सिर्जना गर्न सक्नेछ ।

२०७९।११।५

मधु सुदन बुर्लाकोटी
सचिव (उद्योग)

(च) स्थानीय तहमा कार्यरत सहजकर्तालाई सम्बन्धित स्थानीय तहले आफ्नो स्रोतबाट अतिरिक्त थप सुविधा (स्थानीय भत्ता/ महङ्गी भत्ता लगायत सेवा सुविधा) उपलब्ध गराउन सक्नेछ।

(छ) तालिम कार्यक्रमको लागि स्वीकृत पाठ्यक्रम उपलब्ध गराउने,

(ज) लघु उद्यम विकास सम्वन्धी सञ्चालित कामको नियमित अनुगमन, निरीक्षण तथा मूल्याङ्कन गरी सम्वद्ध सहजकर्ता, सेवा प्रदायक संस्था र शाखालाई निर्देशन दिने,

(झ) मन्त्रालयमा नियमित समन्वय गरी तोकिएको ढाँचामा प्रतिवेदन पेस गर्ने,

(ञ) कार्यक्रम कार्यान्वयनका लागि आवश्यक दक्ष जनशक्ति यसै कार्यविधिवमोजिम परिचालन गर्ने,

(ट) कार्यक्रमसँग सम्वद्ध सहजकर्ता, कर्मचारी वा सेवा प्रदायक संस्थालाई आवश्यक निर्देशन तथा सुझाव दिने,

(ठ) उद्यमीहरुले उत्पादन गरेका वस्तु तथा सेवाको बजारमा पहुँच र विक्रीको सुनिश्चितता हुने व्यवस्था गर्न आवश्यक सहजीकरण गर्ने

(ड) उद्यमीलाई वित्तीय सुविधा उपलब्ध गराउन स्थानीय तहमा कार्यरत वित्तीय संस्थासँग समन्वय र सहजीकरण गर्ने,

(ढ) कार्यक्रमको प्रगति विवरण कार्यपालिकाको वैठकमा छलफल गर्ने र देखिएका कमी कमजोरी सुधारका लागि सम्वन्धित शाखालाई निर्देशन दिने,

(ण) लघु उद्यम विकासमा काम गर्ने सरकारी, गैर सरकारी, निजीक्षेत्र, नागरिक समाजका संघसंस्थासँग कार्यगत सम्वन्ध स्थापित गरी कार्यक्रम कार्यान्वयनका लागि अनुकूल वातावरण तयार गर्ने,

(त) स्थानीय तहमा सञ्चालन हुने आय आर्जन, सीपमूलक तालिम, रोजगारी सिर्जनाजस्ता कार्यक्रमलाई लघु उद्यम विकास (मेड) मोडेलमा एकीकृत सेवा प्रदान गरी एकरुपता कायम गर्न समन्वय तथा सहजीकरण गर्ने,

(थ) उद्यम विकास समितिलाई आवश्यक निर्देशन दिने,

(द) लघु उद्यम विकास सम्बन्धी भएका कार्यक्रमको सार्वजनिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाइ गरी जवाफदेहिता र पारदर्शिता सुनिश्चित गर्ने ।

मधु सूदन बुर्लाकोटी
सचिव (उद्योग)

(ध) कार्यक्रममा भएको खर्चको प्रचलित कानूनबमोजिम लेखापरीक्षण गराउने।

४२. **सेवा प्रदायक संस्थाको भूमिका तथा दायित्व:** यस कार्यविधिमा अन्यत्र उल्लिखित भूमिका तथा दायित्वका अतिरिक्त कार्यक्रमको कार्यान्वयनका सन्दर्भमा सेवा प्रदायक संस्थाको भूमिका तथा दायित्व देहायवमोजिम हुनेछः-

(क) सम्झौता वमोजिम तालिमहरू प्रदान गर्ने,

(ख) सेवा प्रदान गर्ने सन्दर्भमा गुणस्तरीयता, पारदर्शिता, विश्वसनीयता कायम गर्ने,

(ग) नतिजामूलक सेवा प्रदान गर्ने सम्वन्धमा सम्झौतामा उल्लिखित शर्तहरूलाई पालना गर्ने,

(घ) उद्यमीको सिर्जना र लघु उद्यमको स्तरोन्नति सम्बन्धी सूचना र जानकारी शाखालाई उपलव्ध गराउने,

(ङ) लघु उद्यमसँग सम्वन्धित निकायहरूसँग प्रत्यक्ष सम्पर्क र समन्वय कायम गरी कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्ने।

परिच्छेद-८

सहजकर्ता सम्बन्धी व्यवस्था

४३. **सहजकर्ताको छनोट:** (१) स्थानीय तहले कार्यक्रम सञ्चालनको लागि दफा ४४ बमोजिमको योग्यता पुगेका व्यक्तिहरू मध्येवाट प्रतिस्पर्धाको आधारमा योग्यताक्रम निर्धारण गरी सहजकर्ता छनोट गर्नुपर्नेछ।

(२) उपदफा (१) वमोजिम सहजकर्ता छनोट गर्दा सम्वन्धित स्थानीय तहले विनियोजित बजेटको परिधि भित्र रही सहजकर्ता छनोट गर्नुपर्नेछ।

(३) उपदफा (१) बमोजिम प्रतिस्पर्धाका आधारमा छनोट भएका उम्मेदवारहरूमध्येवाट योग्यताक्रमको आधारमा सेवा करार सम्झौता गरी कार्यक्रम सञ्चालन गराउनु पर्नेछ।

(४) उपदफा (२) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि एक जना मात्र सहजकर्ता छनोट भएमा त्यस्तो सहजकर्तासँग सेवा करार सम्झौता गरी कार्यक्रम सञ्चालन गर्न वाधा पुगेको मानिने छैन।

(५) सहजकर्ताको कार्य विवरण दफा ४७ मा उल्लेख भए बमोजिम हुनेछ।

०८१।१।१४

मधु सुदन बुर्लाकोटी
सचिव (उद्योग)

(६) यस दफामा अन्यत्र जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि कुनै सहजकर्ता सम्वन्धित स्थानीय तहमा पूर्णकालीन रूपमा कार्यरत रहेको भएमा निजलाई नै परिचालन गर्नुपर्नेछ।

(७) कार्यालयले उपदफा (३) बमोजिम करार सम्झौता गर्दा कार्यसम्पादन नतिजामा आधारित हुने गरी गर्नुपर्नेछ ।

(८) यस कार्यविधिमा अन्यत्र जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि अनुगमन उपसमितिले कार्यक्रमको कार्यन्वयन सम्वन्धमा अनुगमन गर्दा अनुसूची १ बमोजिमको कार्ययोजना अनुरूप कार्यसञ्चालन नभएको पाइएमा उद्यम विकास समितिको निर्णय बमोजिम कार्यालयले सम्वन्धित सहजकर्तासँग गरिएको सेवा करार सम्झौता भङ्ग गर्न सक्नेछ ।

तर त्यसरी सम्झौता भङ्ग गर्नुअघि सम्वन्धित सहजकर्तालाई सफाईको मौका दिनुपर्नेछ ।

(९) उपदफा (८) बमोजिम सहजकर्तासँग गरिएको सम्झौता भङ्ग भएमा कार्यान्वयन हुन बाँकी क्रियाकलाप सञ्चालन गर्नको लागि उपदफा (१) बमोजिमको योग्यताक्रममा बाँकी रहेका उम्मेदवारहरूमध्येबाट योग्यताक्रमका आधारमा सहजकर्तासँग सेवा करार सम्झौता गरी कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुपर्नेछ।

४४. <u>सहजकर्ताको योग्यता</u>: सहजकर्ताको योग्यता देहाय बमोजिम हुनेछः-

(क) वरिष्ठ उद्यम विकास सहजकर्ता (सहायकस्तर पाँचौ तह वा सो सरह) का लागि प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालिम परिषद् (सिटिइभिटी) बाट मान्यता प्राप्त सहजकर्ता सम्वन्धी डिप्लोमा कोर्ष वा तह ३ उत्तीर्ण गरेको,

(ख) उद्यम विकास सहजकर्ता (सहायकस्तर चौथो तह वा सो सरह) प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालिम परिषद्बाट मान्यता प्राप्त सहजकर्ता सम्वन्धी प्राविधिक प्रवेशिका परीक्षा(टिएसएलसी) वा सहजकर्ता सीप परीक्षण तह २ उत्तीर्ण गरेको।

४५. **सहजकर्तामा हुनुपर्ने सीपहरूः-**

(क) सहजकर्तामा मृदुभाषी, स्थानीय भाषालाई सम्मान गर्ने, ध्यान दिएर सुन्ने, रचनात्मक उत्तर दिने, समुदायमा घुलमिल हुन सक्ने आदि सीप भएको,

(ख) उद्यमीलाई उनीहरूको उद्यम सफलतापूर्वक सञ्चालन गर्नका लागि व्यावसायिक परामर्श प्रदान गर्न सक्ने,

मधु सुदन बुर्लाकोटी
सचिव (उद्योग)

(ग) लघु उद्यमका सफलताका पक्ष पहिचान गर्न सक्ने, सञ्चालित उद्यमको सवल र दुर्बल पक्षको विश्लेषण गरी सफल उद्यमको विकास गर्न सक्ने,

(घ) उद्यमी र उद्यमको समस्याको पहिचान गर्न उद्यमीसँगको अन्तर्क्रिया, समाधानका उपाय खोजी गर्न सहभागितामूलक पहलकदमी लिन सक्ने तथा अनुभवको आधारमा उपयुक्त निर्णय गर्न सक्ने,

(ङ) उद्यमी तथा उनीहरूको उद्यमको नियमित सुपरिवेक्षण, अनुगमन गरी आवश्यक सुझाव तथा उद्यम स्तरोन्नतिका लागि आवश्यक तालिमको आयोजना, सोको लागि अन्य सेवा प्रदायक संस्थासँगको समन्वय र सहकार्य गर्न सक्ने र

(च) उद्यमीसँग व्यवहारिक छलफलको माध्यमबाट दोहोरो सिकाईको वातावरण तयार गर्न सक्ने।

४६. **<u>सहजकर्ता छनोट गर्नुपर्ने अवधिः</u>** (१) कार्यालयले कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने प्रयोजनको लागि प्रथम त्रैमासिक अवधिभित्र आवश्यक सहजकर्ता छनोट गरिसक्नु पर्नेछ।

तर उल्लिखित अवधिभित्र कुनै कारणवश सहजकर्ता छनोट हुन नसकेमा त्यसरी सहजकर्ता छनोट हुन नसक्नुको उचित आधार र कारण उल्लेख गरी उद्यम विकास समितिको निर्णय बमोजिम कार्यालयले दोस्रो त्रैमासिक अवधिभित्र आवश्यक सहजकर्ता छनोट गर्न सक्नेछ।

(२) उपदफा (१) वमोजिमको अवधिभित्र सहजकर्ताको छनोट हुन नसकेमा सम्वन्धित स्थानीय तहले कार्यक्रम सञ्चालनको लागि प्राप्त वजेट प्रचलित कानूनवमोजिम समर्पण गरी नेपाल सरकार, अर्थ मन्त्रालयमा फिर्ता गर्नुपर्नेछ।

४७. **<u>सहजकर्ताको काम, कर्तव्य र जिम्मेवारीः</u>** सहजकर्ताले यस कार्यविधि बमोजिम देहाय वमोजिमको काम, कर्तव्य र जिम्मेवारी पूरा गर्नुपर्नेछः-

(क) नयाँ उद्यमी सिर्जनातर्फः

(१) एक जना सहजकर्ताले हिमाली जिल्लाका स्थानीय तहको हकमा न्यूनतम २० जना, पहाडी जिल्लाका स्थानीय तहको हकमा न्यूनतम ४० जना र तराईका जिल्लाका स्थानीय तहको हकमा न्यूनतम ६० जना नयाँ उद्यमी सिर्जना गर्ने,

(२) वडास्तरमा मेड मोडेल सम्बन्धमा अभिमूखीकरण गर्ने,

(३) तोकिएको वडा/वस्तीमा सहभागितात्मक ग्रामीण लेखाजोखाको पद्धतिबाट स्थानीय स्रोत साधन, बजार र लक्षित वर्गको पहिचान तथ लघु उद्यम विकासका लागि

मधुसुदन बुर्लाकोटी
सचिव (उद्योग)

घरधुरी लगायतका सर्वेक्षण गरी सङ्कलित सूचना तथा तथ्याङ्क विश्लेषणको आधारमा प्रतिवेदन तयार गरी पेस गर्ने,

(४) उद्यमी समूह गठन गर्ने, नियमित बैठक बसाउने, व्यावसायिक शिक्षा दिने र नेतृत्व विकास सम्वन्धी क्रियाकलाप गर्ने,

(५) सम्भावित उद्यमीलाई उद्यमशीलता विकास तालिम (टोपे/टोसे) र लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशी सम्वन्धी तालिम प्रदान गर्ने,

(६) सहभागीले छनोट गरेका उद्यम/व्यवसायको व्यावसायिक योजना तयार गर्नका लागि सहजीकरण गर्ने,

(७) व्यावसायिक योजनाअनुरूप उपयुक्त देखिएको व्यवसायको छनोटको आधारमा प्राविधिक सीप विकास तालिमको लागि सहजीकरण गर्ने,

(८) उद्यमीलाई लघु उद्यम स्थापना तथा सञ्चालन गर्न आवश्यक वित्तीय पहुँचका लागि वित्तीय संस्था तथा सहकारी संस्थासँग समन्वय तथा सहजीकरण गर्ने,

(९) उपयुक्त प्रविधिसम्वन्धी सूचना तथा जानकारी सङ्कलन गरी उद्यमीसँग सम्वन्धन गराउन सहजीकरण गर्ने,

(१०) उद्यमीको बजार योजना तयार गरी कार्यान्वयनमा सहजीकरण गर्ने,

(११) उद्यमीसँग नियमित सम्पर्कमा रही व्यावसायिक परामर्श दिने,

(१२) साझा सुविधा केन्द्र (उद्यम घर) को स्थापना तथा दिगो रूपमा सञ्चालनको लागि सहजीकरण गर्ने,

(१३) स्थानीय तहमा स्थापना भएका औद्योगिक ग्राममा लघु उद्यम स्थापना एवम् सञ्चालनका लागि सहजीकरण गर्ने,

(१४) कार्यक्रममार्फत सिर्जना तथा स्तरोन्नत्ति भएका उद्यमी, लघु उद्यम, रोजगारी सिर्जना, लगानी, सरकारी निकायवाट प्राप्त सहयोग, कारोवारको अवस्था लगायतको अद्यावधिक विवरण तयार गरी नियमित रूपमा मन्त्रालयमा पठाउने

(१५) लघु उद्यम विकास कार्यक्रमवाट स्तरोन्नत्ति भएका उद्यमीद्वारा सञ्चालित उद्यमहरूमध्ये उत्कृष्ट उद्यमलाई प्रोत्साहनका लागि स्थानीय तहमार्फत सिफारिस गर्ने र

(१६) उद्यमीलाई प्रदान गरिएका सेवाको तथ्याङ्क अद्यावधिक गर्ने।

(ख) उद्यमको स्तरोन्नतितर्फः

(१) सञ्चालनमा रहेका लघु उद्यमको व्यावसायिक क्षमता अभिवृद्धिका लागि सबल तथा दुर्बल पक्ष र अवसर तथा चुनौतीको विश्लेषण (SWOT Analysis) गरी तोकिएको बजेट तथा कार्यक्रमअनुरूप सहयोगको क्षेत्रको प्राथमिकीकरण गर्ने,

मधु सुदन बुर्लाकोटी
सचिव (उद्योग)

(२) उद्यमीको व्यवसाय व्यवस्थापन तथा व्यवसायको वृद्धिका लागि उद्यमशीलता विकास तालिम (TOEE, TOGE) सञ्चालन गर्ने,

(३) उद्यमीको व्यावसायिक क्षमता वृद्धिका लागि देहायका विषयमा सहजीकरण गर्ने:-

(क) उद्यमीद्वारा उत्पादित वस्तुको बिक्री बढाउन,

(ख) उत्पादन तथा उत्पादकत्वमा अभिवृद्धि गर्न,

(ग) प्रविधिमा पहुँच तथा हस्तान्तरण गर्न,

(घ) सीप विकास तालिम प्रदान गर्न,

(ङ) उद्यमीको नाफामा वृद्धि गर्न,

(च) वस्तु विकास तथा विविधीकरण गर्न,

(छ) गुणस्तर नियन्त्रण तथा गुणस्तरीय वस्तु वा सेवाको उत्पादन गर्न,

(ज) वजार सञ्जालको विकास तथा व्यावसायिक परामर्श प्रदान गर्न,

(झ) उद्यमीले आंशिक रूपमा सञ्चालन गरेको लघु उद्यमलाई पूर्ण रोजगारीमा परिवर्तन गराउन।

(४) उद्यमीलाई निजले सञ्चालन गरेको लघु उद्यमबाट नाफा आर्जन गर्न सक्षम बनाउन सहयोग गर्ने,

(५) उद्यमी समूहको परिचालन तथा क्षमता अभिवृद्धिका लागि सहयोग गर्ने,

(६) उद्यमीको व्यावसायिक कारोवार तथा प्रदान गरिएको सेवाको तथ्याङ्क अद्यावधिक गर्ने।

(ग) मन्त्रालय र मन्त्रालय मातहतका निकाय तथा प्रदेश मन्त्रालयबाट स्थानीय तहमा प्राप्त कार्यक्रमतर्फ:

(१) लघु उद्यम प्रवर्धनका लागि औद्योगिक लगानी प्रवर्धन कार्यक्रममार्फत प्रदान गरिएको अनुदानवाट सञ्चालित कार्यक्रमहरूको नियमित अनुगमन गरी मन्त्रालयमा प्रतिवेदन गर्ने,

(२) औद्योगिक पूर्वाधार विकास कार्यक्रममार्फत सञ्चालित कार्यक्रमहरूको नियमित अनुगमन गरी मन्त्रालयमा प्रतिवेदन गर्ने,

(३) घरेलु तथा साना उद्योग प्रवर्धन केन्द्रमार्फत सञ्चालित प्रविधि हस्तान्तरण, उद्यमशीलता विकास तालिम, सीप विकास तालिम लगायतका कार्यक्रमहरूको नियमित अनुगमन गरी मन्त्रालय र सम्बन्धित निकायमा प्रतिवेदन गर्ने,

(४) औद्योगिक व्यवसाय विकास प्रतिष्ठानवाट सञ्चालित स्टार्टअप उद्यम कर्जा, उद्यमशीलता विकास र उद्यम सम्वर्धन केन्द्र सञ्चालन लगायतका

मधु सुदन बुर्लाकोटी
सचिव (उद्योग)

कार्यक्रमहरूको नियमित अनुगमन गरी मन्त्रालय र सम्वन्धित निकायमा प्रतिवेदन गर्ने,

(५) नेपाल सरकारका अन्य मन्त्रालय तथा निकाय र प्रदेश मन्त्रालय तथा निकायवाट उद्यमशीलता विकास, लघु उद्यम प्रवर्धन, स्टार्टअप उद्यम, सीप विकास, प्रविधि हस्तान्तरण लगायतका कार्यक्रमहरूको नियमित अनुगमन गरी सम्वन्धित मन्त्रालय, निकाय र प्रदेश सरकारका मन्त्रालय तथा निकायमा प्रतिवेदन गर्ने र

(६) मन्त्रालयले तोकेका अन्य कार्यहरू गर्ने।

(घ) अन्य

(१) कार्यक्रम सञ्चालन गर्दा आवश्यक पर्ने नीति निर्माणको लागि सहयोग गर्ने,

(२) उद्यमशीलता विकास तथा सीप विकास सम्वन्धी कार्यक्रम सञ्चालनको लागि खटाइएका कर्मचारीलाई मेड मोडेलका वारेमा अभिमुखीकरण गर्ने,

(३) स्थानीय तहको वार्षिक योजना तर्जुमा प्रक्रियामा कार्यक्रमलाई प्राथमिकताका साथ समावेश गर्न जनप्रतिनिधि, कर्मचारी र अन्य सरोकारवालालाई कार्यक्रमको प्रभावकारिताका बारेमा अवगत गराउने,

(४) उद्यम विकास रणनीतिक योजना निर्माण तथा यसको कार्यान्वयनका लागि आवश्यकता अनुसार सहजीकरण गर्ने,

(५) कार्यक्रम सञ्चालनको लागि स्थानीय तहवाट लागत साझेदारीकामा आवश्यक वजेट विनियोजन तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्न पहल गर्ने,

(६) लघु उद्यम विकासका लागि सञ्चालन गरिएका सबै कार्यक्रम तथा वजेटको अनिवार्यरूपमा समुदायस्तरमा सार्वजनिक परीक्षण गरी प्रतिवेदन पेस गर्ने र स्थानीय तहले आयोजना गरेको सार्वजनिक सुनुवाईमा सहभागी हुने र

(७) शाखाले तोकेका लघु उद्यमसँग सम्वन्धित अन्य कार्य गर्ने।

४८. **सेवा करार सम्झौता समाप्त हुने:** गरिबी निवारणका लागि लघु उद्यम विकास कार्यक्रम सञ्चालन कार्यविधि, २०८२ मा उल्लिखित अवस्थाका अतिरिक्त सहजकर्तासँगको करार सम्झौता त्यस्तो सम्झौता हुँदाका वखत आर्थिक वर्षको अगावै समाप्त हुने भनी तोकिएकोमा सोही बमोजिम र सो नभएमा सोही आर्थिक वर्षको अन्त्यमा स्वतः समाप्त हुनेछ। सम्झौता समाप्त हुनुपूर्व आफ्नो जिम्मामा रहेको जिन्सी, नगद वा कागजात बरबुझारथ गर्नुपर्नेछ। बरबुझारथ नगरेमा प्रचलित कानूनबमोजिम असुलउपर गरी कारबाही हुनेछ।

मधु सुदन बुर्लाकोटी
सचिव (उद्योग)

परिच्छेद-९

सेवा प्रदायक संस्थामार्फत कार्यक्रम सञ्चालन

४९. <u>सेवा प्रदायक संस्थामार्फत कार्यक्रम सञ्चालन गर्न सकिने</u>: यस कार्यविधिबमोजिम स्थानीय तहले नयाँ उद्यमीको सिर्जना तथा लघु उद्यमको स्तरोन्नतिको लागि आवश्यक एडभान्स तालिम तथा सीप विकास तालिम सञ्चालन गर्नको लागि आफूसँग आवश्यक भौतिक पूर्वाधार, तालिम प्रदान गर्ने सीपयुक्त जनशक्ति लगायत आवश्यक पूर्वाधारहरू उपलब्ध नभएमा अनुसूची-२ मा उल्लिखित कार्यक्रम तथा बजेटको सीमामा रही सेवा प्रदायक संस्थामार्फत सेवा खरिद गरी कार्यक्रम सञ्चालन गर्न सकिनेछ।

५०. <u>कार्यविवरण तयार गर्ने</u>: (१) दफा ४९ बमोजिम कार्यक्रम सञ्चालनको लागि सेवा प्रदायक संस्थाको छनोट गर्नु पर्दा शाखाले मूल्याङ्कन समितिसँग समन्वय गरी सेवा प्रदायक संस्थाले प्रवाह गर्नुपर्ने सेवाको विवरणसहितको अनुसूची-३ बमोजिमको ढाँचामा कार्यविवरण तयार गर्नुपर्नेछ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम तयार गरिएको कार्यविवरणमा अनुसूची-४ बमोजिमको प्राविधिक प्रस्तावको ढाँचा संलग्न गर्नुका साथै प्राविधिक प्रस्ताव मूल्याङ्कन गर्ने आधारसमेत स्पष्ट उल्लेख गर्नुपर्नेछ।

(३) उपदफा (१) र (२) बमोजिम कार्यविवरण तयार गर्ने, प्राविधिक प्रस्तावको ढाँचा तयार गर्ने तथा प्राविधिक प्रस्ताव मूल्याङ्कन गर्ने आधार निर्धारण गर्ने कार्यका लागि शाखाले सम्बन्धित क्षेत्रमा अनुभव र योग्यता भएका विज्ञ तथा परामर्शदाताको सहयोग लिन सक्नेछ।

५१. <u>संक्षिप्त सूचीको लागि आशयपत्र माग गर्ने</u>: दफा ४९ को प्रयोजनका लागि सेवा प्रदायक संस्थाको छनोट तथा परिचालन गर्न शाखाले मूल्याङ्कन समितिसँग समन्वय गरी स्थानीय तहमा काम गर्न इच्छुक सेवा प्रदायक संस्थावाट सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३, सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ तथा स्थानीय तहको खरिद नियमावलीबमोजिम राष्ट्रिय वा स्थानीयस्तरको दैनिक पत्रिका वा अन्य सञ्चार माध्यममार्फत समेत सूचना प्रकाशन वा प्रसारण गरेर संक्षिप्त सूची तयार गर्नको लागि इच्छुक सेवा प्रदायक संस्थावाट अनुसूची- ३ बमोजिमको ढाँचामा आशयपत्र माग गर्नुपर्नेछ।

५२. <u>संक्षिप्त सूची तयार गर्ने आधार</u>: (१) दफा ५१ बमोजिम आशयपत्र पेस गर्ने सेवा प्रदायक संस्थाको संक्षिप्त सूची तयार गर्दा शाखाले सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३, सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ तथा स्थानीय तहको खरिद नियमावलीमा

मधु सुदन बुर्लाकोटी
सचिव (उद्योग)

उल्लेख भएका आधारका अतिरिक्त देहायका कुरासमेतका आधारमा संक्षिप्त सूची तयार गर्नुपर्नेछः-

(क) सम्वन्धित संस्थाले उद्यमी सिर्जना वा सीप विकास तालिम प्रदान सम्वन्धी यस पूर्व गरेका कामहरू,

(ख) सम्वन्धित संस्थाको कार्यक्षेत्र तथा भौगोलिक उपस्थिति,

(ग) सम्वन्धित संस्थामा आवद्ध जनशक्तिको अवस्था, क्षमता र समावेशीपन,

(घ) सम्वन्धित संस्थाको आर्थिक तथा प्राविधिक क्षमता,

(ङ) सम्वन्धित लैङ्गिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण सम्बन्धमा सम्वन्धित संस्थाको उद्देश्य,

(च) सम्वन्धित संस्थाले प्रचलित कानूनवमोजिम करचुक्ता गरेको प्रमाण।

(२) उपदफा (१) बमोजिम संक्षिप्त सूचीको प्रयोजनको लागि सेवा प्रदायक संस्थाको सूची तयार गर्दा देहायबमोजिम अङ्कको आधारमा मूल्याङ्कन गरी संक्षिप्त सूची तयार गर्नुपर्नेछः-

(क) योग्यता (दक्ष जनशक्तिको योग्यता) -३० प्रतिशत देखि ५० प्रतिशत सम्म,

(ख) अनुभव (सेवा प्रदायक सम्वन्धमा, गत तीन वर्ष भित्रमा सेवा प्रदायकको विशेष अनुभव र उस्तै प्रकृतिको भौगोलिक क्षेत्रको अनुभव)-४० देखि ६० प्रतिशत सम्म,

(ग) क्षमता (वित्तीय क्षमता र प्रस्तावित परियोजनासँग सम्वन्धित भौतिक पूर्वाधार/उपकरण)-१० प्रतिशत देखि २० प्रतिशत सम्म।

(३) उपदफा (२) मा उल्लेख भएको अतिरिक्त सम्वन्धित स्थानीय तह र जिल्लाको लागि पहिलो, सम्वन्धित प्रदेशको भित्रको सो स्थानीय तहको भौगोलिक सिमाना जोडिएको अन्य जिल्ला तथा सम्वन्धित प्रदेशका अन्य जिल्लाको लागि दोश्रो र अन्य प्रदेशका जिल्लाका सेवा प्रदायक संस्थाको आशयपत्र र प्रस्तावलाई तेश्रो प्राथमिकतामा राखी सोही आधारमा अङ्कभार कायम गरी सेवा प्रदायक संस्थाको छनोट गर्नुपर्नेछ।

(४) उपदफा (३) मा उल्लिखित व्यवस्थाको अतिरिक्त सेवा प्रदायक संस्था छनोट गर्दा सम्बन्धित जिल्लामा दर्ता भएको भए थप दुई अङ्क र सम्बन्धित प्रदेश अन्तर्गतका अन्य जिल्लामा दर्ता भएको भए थप एक अङ्क प्रदान गरी सेवा प्रदायक संस्था मूल्याङ्कन गर्नुपर्नेछ।

मधु सुदन बुर्लाकोटी
सचिव (उद्योग)

५३. <u>मूल्याङ्कन समितिको गठन:</u> (१) दफा ५२ बमोजिम संक्षिप्त सूची तयार गर्ने प्रयोजन र त्यस्ता सेवा प्रदायक संस्थाबाट दफा ५५ बमोजिम प्राप्त प्राविधिक तथा आर्थिक प्रस्तावको मूल्याङ्कन गरी अन्तिम छनोट गर्नको लागि उद्यम विकास समितिले देहाय बमोजिमको सेवा प्रदायक संस्था मूल्याङ्कन समिति गठन गर्नेछ:-

(क) प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत वा निजले तोकेको अधिकृतस्तरको कर्मचारी -संयोजक

(ख) संयोजकले तोकेको एक जना कर्मचारी -सदस्य

(ग) प्रमुख, आर्थिक प्रशासन हेर्ने शाखा -सदस्य

(घ) प्रमुख, योजना हेर्ने शाखा वा उपशाखा -सदस्य

(ङ) शाखा प्रमुख -सदस्य-सचिव

(२) मूल्याङ्कन समितिले आवश्यकता अनुसार यस क्षेत्रमा अनुभव र योग्यता भएका विज्ञबाट प्राविधिक सहयोग लिन सक्नेछ ।

(३) मूल्याङ्कन समितिले मूल्याङ्कन गर्न योग्य प्रस्तावको मापदण्ड निर्धारण गर्नेछ।

(४) मूल्याङ्कन प्रक्रियामा कुनै द्विविधा उत्पन्न भएमा सार्वजनिक खरिद अनुगमन कार्यालयको परामर्श लिन सकिनेछ ।

५४. <u>सेवा प्रदायक संस्थाको प्रारम्भिक छनोट गर्नुपर्ने:</u> (१) दफा ५१ बमोजिम पर्न आएका आशयपत्र खोली मूल्याङ्कन गर्न योग्य देखिएका आशयपत्र छनोट गर्नको लागि आशयपत्र प्राप्त भएको सात दिनभित्र शाखाले मूल्याङ्कन समितिसमक्ष पेस गर्नुपर्नेछ।

(२) मूल्याङ्कन समितिले उपदफा (१) बमोजिम आशयपत्र प्राप्त भएपछिको पन्ध्र दिनभित्र मूल्याङ्कन गरेर प्राथमिकता कायम गरी प्रारम्भिक छनोटका लागि कम्तीमा तीनवटा आशयपत्रको सूची तयार गरी सिफारिससहित निर्णयको लागि उद्यम विकास समितिसमक्ष पेस गर्नुपर्नेछ।

(३) मूल्याङ्कन समितिले गरेको सिफारिसको आधारमा उद्यम विकास समितिले सेवा प्रदायक संस्थाको छनोटको निर्णय गरी सोबमोजिमको सूची राष्ट्रियस्तरको दैनिक पत्रिकामा र स्थानीय तहको वेवसाइटमार्फत प्रकाशन गर्नुपर्नेछ ।

(४) उपदफा (२) बमोजिम कम्तीमा तीन वटा सेवा प्रदायक संस्थाको छनोट हुन नसकेमा शाखाले पन्ध्र दिनको सूचना प्रकाशन गरी पुनः छनोट प्रक्रिया अगाडि बढाउनु पर्नेछ।

मधु सुदन बुर्लाकोटी
सचिव (उद्योग)

(५) यस दफामा अन्यत्र जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि उपदफा (४) बमोजिम सूचना प्रकाशन गर्दा तीनवटाभन्दा कम संस्थाको आशयपत्र परेमा त्यस्तो आशयपत्र मूल्याङ्कन गर्न बाधा पर्नेछैन ।

(६) कार्यालयले यस दफा बमोजिम प्रारम्भिक छनोटमा परेका सेवा प्रदायक संस्थालाई छलफलमा सहभागी गराई कार्यक्रमवारे जानकारी गराउनु पर्नेछ ।

५५. <u>प्राविधिक तथा आर्थिक प्रस्ताव पेस गर्ने:</u> (१) उद्यम विकास समितिको निर्णयानुसार शाखाले प्रारम्भिक छनोटको सूचीमा परेका सेवा प्रदायक संस्थाबाट उद्यमी सिर्जना तथा स्तरोन्नति सम्बन्धी सेवा लिनको लागि अनुसूची-४ बमोजिमको ढाँचामा प्राविधिक प्रस्ताव र अनुसूची-५ बमोजिमको ढाँचामा आर्थिक प्रस्ताव पेस गर्न तीस दिनको म्याद दिई सूचना प्रकाशन गर्नुपर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम प्रकाशित सूचनामा तोकिएको म्यादभित्र इच्छुक सेवा प्रदायक संस्थाले प्राविधिक र आर्थिक प्रस्ताव छुट्टाछुट्टै खाममा सिलबन्दी गरी शाखामा पेस गर्नुपर्नेछ।

(३) उपदफा (१) बमोजिम तोकिएको अवधिभित्र प्राप्त हुनआएका प्राविधिक र आर्थिक प्रस्तावलाई शाखाले सो अवधि नाघेको तीन दिनभित्र मूल्याङ्कनको लागि प्रस्तावदाताको विवरणसहित मूल्याङ्कन समितिसमक्ष पठाउनु पर्नेछ।

(४) मूल्याङ्कन समितिले उपदफा (३) बमोजिम आफूसमक्ष प्राप्त हुन आएका प्राविधिक प्रस्ताव मूल्याङ्कन गरिसकेपछि आर्थिक प्रस्ताव खोल्नु पर्नेछ। आर्थिक प्रस्ताव मूल्याङ्कन गरिसकेपछि राय सहितको सिफारिस उद्यम विकास समितिसमक्ष पेस गर्नुपर्नेछ।

(५) मूल्याङ्कन समितिले उपदफा (४) बमोजिम प्रस्ताव खोलेको मितिले सात दिनभित्र प्राविधिक प्रस्तावको भार बढीमा असी प्रतिशत र आर्थिक प्रस्तावको भार बढीमा बीस प्रतिशत कायम गरी मूल्याङ्कन गर्दा सारभूत रूपमा प्रभावग्राही देखिएको प्रस्ताव छनोट गर्नुपर्नेछ।

(६) मूल्याङ्कन समितिले प्राविधिक र आर्थिक प्रस्तावको मूल्याङ्कन गर्दा अनुसूची-६ मा उल्लेख भएको प्रक्रिया अपनाउनु पर्नेछ।

(७) उपदफा (५) बमोजिम छनोट भएको संस्थासँग कार्यालयले उद्यम विकास समितिको अध्यक्ष वा निजले तोकेको सदस्यको रोहवरमा सात दिनभित्र अनुसूची-७ बमोजिमको ढाँचामा सम्झौता गर्नुपर्नेछ।

२०७९।१।१८
मधु सुदन बुर्लाकोटी
सचिव (उद्योग)

(८) उपदफा (७) बमोजिम कुनै सेवा प्रदायक संस्था सम्झौता गर्न नआएमा त्यस्तो संस्थाले कार्यक्रम सञ्चालनको लागि गरिने त्यसपछि लगातार दुई वर्षको छनोट प्रक्रियामा सहभागी हुन पाउने छैन।

(९) उपदफा (८) वमोजिमको पहिलो योग्यताक्रममा परेको सेवा प्रदायक संस्था सम्झौता गर्न नआएमा क्रमशः दोस्रो र तेस्रो योग्यताक्रममा रहेका सेवा प्रदायक संस्थासँग सम्झौता गर्न सकिनेछ।

(१०) यस दफा बमोजिम सम्झौता भइसकेपछि पनि सम्झौता अनुसार कुनै सेवा प्रदायक संस्थाले निर्धारित समयमा तोकिएको गुणस्तर एवं मात्रामा कार्य सम्पन्न नगरेमा उक्त संस्थावाट प्रचलित कानूनवमोजिम क्षतिपूर्तिसमेत भराइनेछ।

५६. सेवा प्रदायक संस्थासँग गरिने सम्झौतामा उल्लेख गर्नुपर्ने कुराहरु: दफा ५५ बमोजिम गरिने सम्झौतामा सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३, सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ तथा स्थानीय तहको खरिद नियमावलीमा उल्लिखित व्यवस्थाको आधारमा देहायका कुरा उल्लेख गर्नुपर्नेछः-

(क) सम्झौता अवधिभर गर्नुपर्ने उद्यमी सिर्जना तथा स्तरोन्नतिको लागि आवश्यक एडभान्स तालिम तथा सीप विकास तालिमसम्वन्धी क्रियाकलापको विस्तृत विवरण,

(ख) प्राविधिक सीप विकास तालिम, प्रविधिमा पहुँचसम्मका लागि सहयोग र सहजीकरणका विभिन्न चरणमा उद्यमीलाई प्रदान गरिने सहयोग सम्वन्धमा आधार र कारण सहितको प्रतिवेदन पेस गर्नुपर्ने विषय,

(ग) निर्धारित ढाँचामा कार्य प्रगति नियमितरूपमा पेस गर्नुपर्ने विषय,

(घ) सम्झौतावमोजिमको कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्न आवश्यक पर्ने जनशक्तिको विवरण,

(ङ) एडभान्स तालिम तथा सीप विकास तालिमको लागि प्रविधिको पहिचानदेखि हस्तान्तरणसम्मका प्रक्रिया,

(च) अनुगमन गर्ने पदाधिकारी, निकाय तथा तेश्रो पक्षलाई संस्थाले सहयोग गर्नुपर्ने विषय,

(छ) सेवा प्रदान गरेबापत रकम भुक्तानीसम्बन्धी विषय,

(ज) उद्यम विकास समितिले तोकेका अन्य विषय।

मधु सुदन बुर्लाकोटी
सचिव (उद्योग)

५७. **सेवा प्रदायक संस्थाको छनोट गर्नुपर्ने अवधिः** (१) कार्यालयले कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने प्रयोजनको लागि प्रथम त्रैमासिक अवधिभित्र आवश्यक सेवा प्रदायक संस्था छनोट गरिसक्नु पर्नेछ।

(२) उपदफा (१) बमोजिमको अवधिभित्र कुनै कारणवश सेवा प्रदायक संस्था छनोट हुन नसकेमा त्यसरी सेवा प्रदायक संस्था छनोट हुन नसक्नुको उचित आधार र कारण उल्लेख गरी उद्यम विकास समितिको निर्णयबमोजिम कार्यालयले दुई महिना म्याद थप गर्न सक्नेछ ।

(३) उपदफा (२) बमोजिमको अवधिसम्म पनि सेवा प्रदायक संस्था छनोट हुन नसकेमा वा दोस्रो त्रैमासिकसम्म पनि उद्यमी सिर्जना वा स्तरोन्नति शीर्षकमा वित्तीय वा भौतिक प्रगति हुन नसकेमा सम्बन्धित स्थानीय तहले कार्यक्रम सञ्चालनको लागि प्राप्त बजेट प्रचलित कानूनबमोजिम समर्पण गरी नेपाल सरकार, अर्थ मन्त्रालयमा फिर्ता गर्नुपर्नेछ।

५८. **व्यवसाय विकास सेवा खरिद गर्नसक्नेः** (१) यस परिच्छेदमा अन्यत्र जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि बीस लाख रुपैयाँभन्दा कम रकमको व्यवसाय विकास सेवा खरिद गर्नु परेमा स्थानीय तहले मौजुदा सूचीमा रहेका सेवा प्रदायक संस्थाबाट लिखित रूपमा प्राविधिक र आर्थिक प्रस्ताव माग गरी व्यवसाय विकास सेवा खरिद गर्नसक्नेछ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम प्रस्ताव माग गर्दा कम्तीमा तीनवटा सेवा प्रदायक संस्थासँग छुट्टाछुट्टै खाममा प्राविधिक र आर्थिक प्रस्ताव माग गर्नुपर्नेछ ।

(३) उपदफा (२) बमोजिम प्राप्त प्रस्तावको मूल्याङ्कन गर्दा सेवाको लागत र गुणस्तरको आधारमा गर्नुपर्नेछ।

(४) प्राविधिक र आर्थिक प्रस्तावको सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ८१ तथा यस कार्यविधि बमोजिम मूल्याङ्कन समितिले मूल्याङ्कन गरी उपयुक्त प्रस्तावक छनोट गर्नुपर्नेछ।

(५) उपदफा (४) बमोजिमको मूल्याङ्कनबाट पहिलो योग्यताक्रममा रहेको प्रस्तावकसँग उद्यम विकास समितिको निर्णयबमोजिम कार्यालयले सम्झौता गर्नुपर्नेछ।

परिच्छेद-१०

कार्यक्रम बापतको रकम भुक्तानी

५९. **रकमको भुक्तानी प्रक्रियाः** (१) सेवा प्रदायक संस्थाले दफा ५५ बमोजिम सम्झौता भएको तीस दिनभित्र अनुसूची-१३ बमोजिमको ढाँचामा प्रारम्भिक प्रतिवेदन तयार गरी कार्यालयमा पेस गर्नुपर्नेछ ।

गर्धु सुर्दन बुर्लाकोटी
सचिव (उद्योग)

(२) उपदफा (१) बमोजिम सेवा प्रदायक संस्थाले पेस गरेको प्रतिवेदनको आधारमा कार्यालयले कुल सम्झौता रकमको दश प्रतिशतले हुन आउने रकम पहिलो किस्तामा उपलब्ध गराउन सक्नेछ।

(३) उपदफा (२) बमोजिम पहिलो किस्ता भुक्तानी गरेपछि बाँकी हुन आउने नब्बे प्रतिशत रकमको भुक्तानी गर्नु अघि अनुगमन उपसमितले त्यस्तो संस्थासँग भएको सम्झौतामा उल्लेख भएबमोजिम सन्तोषजनकरूपमा कार्यक्रम सम्पन्न भए नभएको यकिन गर्नुपर्नेछ। त्यसरी यकिन गर्दा कार्यक्रम सम्झौतामा उल्लेख भएबमोजिम सम्पन्न भएको पाइएमा कार्यालयले सम्पन्न कार्यक्रमको परिणामको आधारमा बढीमा दुई किस्तामा बाँकी रकम भुक्तानी गर्नेछ।

(४) उपदफा (३) बमोजिम भुक्तानी गर्दा सम्झौतामा उल्लिखित कार्यक्रमको कार्य प्रगति विवरणलाई सेवा प्रदायक संस्थाले जेसीएमआईएसमा अद्यावधिक गरेको हुनुपर्नेछ।

(५) उपदफा (३) बमोजिम हुने भुक्तानीमा प्रचलित कानूनले तोकेबमोजिमको कर र सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ ले तोकेअनुसारको धरौटी रकम (रिटेन्सन मनी) वापतको रकम कट्टा गरी बाँकी रकम भुक्तानी गरिनेछ।

(६) सेवा प्रदायक संस्थाले कर चुक्ता प्रमाण पत्र र कर समायोजन पत्र पेस गरेपछि मात्र धरौटी रकम (रिटेन्सन मनी) वापतको रकम भुक्तानी गरिनेछ।

(७) सहजकर्ताको पारिश्रमिक र स्थानीय तहले आफैं गर्ने भनी तोकेकोमा अन्य कार्यको भुक्तानी सम्वन्धित स्थानीय तहको नियमानुसार हुनेछ।

(८) उपदफा (३) र (७) बमोजिम भुक्तानी गर्दा जेसीएमआइएस प्रणालीमा प्रगति प्रतिवेदन प्रविष्ट गरेको प्रमाणित भएपछि मात्र भुक्तानी गर्नुपर्नेछ। त्यसरी प्रगति प्रतिवेदन प्रविष्टि नभई भुक्तानी गरिएमा त्यसरी भुक्तानी गर्ने पदाधिकारीबाट सो रकम असुल उपर गरिनेछ।

(९) उपदफा (७) बमोजिम गरिने भुक्तानीको खर्च, लेखा प्रणाली, प्रतिवेदन एवम् लेखा परीक्षणसम्वन्धी व्यवस्था प्रचलित कानूनवमोजिम हुनेछ।

६०. <u>भुक्तानी रोक्का राख्नसक्ने</u>: (१) दफा ५९ को उपदफा (३) बमोजिम अनुगमन उपसमितिबाट अनुगमनको क्रममा कार्यसम्पादन मूल्याङ्कन सन्तोषजनक नदेखिएमा कार्यालयले सेवा प्रदायक संस्थाको भुक्तानी रोक्का राख्न सक्नेछ। त्यसरी रकम रोक्का राख्नुअघि कार्यालयले कार्यक्रम सञ्चालन सम्वन्धमा आवश्यक सुधार गर्न सेवा प्रदायक संस्थालाई आदेश दिन सक्नेछ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम दिएको आदेशवमोजिम आवश्यक सुधार नगरेमा

मधु सुदन बुर्लाकोटी
सचिव (उद्योग)

उद्यम विकास समितिको निर्णय बमोजिम कार्यालयले सेवा प्रदायक संस्थासँगको सम्झौता भङ्ग गर्न सक्नेछ।

(३) अनुगमन उपसमितिले दिएको आदेश बमोजिम सेवा प्रदायक संस्थाले कार्यक्रम सञ्चालनमा सुधार गरेमा सो समितिले दिएको प्रतिवेदनको आधारमा कार्यालयले सेवा प्रदायक संस्थाको बाँकी किस्ता भुक्तानी गर्नेछ।

परिच्छेद-११

अनुगमन, मूल्याङ्कन तथा प्रतिवेदन

६१. **कार्यक्रमको अनुगमन तथा मूल्याङ्कन गर्नुपर्ने:** (१) मन्त्रालय, प्रदेश तथा स्थानीय तहले उपयुक्त सूचकहरू निर्धारण गरी कार्यक्रमको प्रभावकारी अनुगमन तथा मूल्याङ्कन गर्ने व्यवस्था मिलाउनु पर्नेछ ।

(२) स्थानीय तहमा शाखा तथा उद्यम विकास समितिले कार्यक्रमको नियमित अनुगमन गर्नेछ। उद्यम विकास समितिले गरेको अनुगमनको प्रतिवेदन उद्यम विकास समितिको सदस्य-सचिवले कार्यालयसमक्ष पेस गर्नुपर्नेछ ।

(३) प्रत्येक स्थानीय तहमा कार्यक्रमको कार्यान्वयनको सम्बन्धमा प्रभावकारी अनुगमन तथा मूल्याङ्कन गर्न उद्यम विकास समिति मातहत रहनेगरी देहायको एक अनुगमन उपसमिति रहनेछ:-

(क)	स्थानीय तहको उपप्रमुख वा उपाध्यक्ष	-संयोजक
(ख)	उद्यम विकास समितिले तोकेको कार्यपालिकाको महिला सदस्य एक जना	-सदस्य
(ग)	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतले तोकेको स्थानीय तहको अधिकृतस्तरको कर्मचारी एक जना	-सदस्य
(घ)	स्थानीयस्तरमा गठित उद्यमी समूह संघको प्रतिनिधि एक जना	-सदस्य
(ङ)	शाखा प्रमुखले तोकेको शाखामा कार्यरत कर्मचारी	-सदस्य-सचिव

(४) अनुगमन उपसमितिले अनुगमन गर्ने क्रममा सम्बन्धित वडाका वडाध्यक्षलाई आमन्त्रण गर्नुपर्नेछ।

(५) कार्यक्रमको अनुगमन तथा मूल्याङ्कन गर्ने सम्बन्धमा अनुगमन उपसमितिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ:-

३५। ०८/११/१८

मधु सुदन बुर्लाकोटी
सचिव (उद्योग)

(क) त्रैमासिक तथा वार्षिक प्रगति अवस्थाको विश्लेषणका लागि नियमित अनुगमन गर्ने,

(ख) सहजकर्ताले सम्झौतामा उल्लेख भए बमोजिम नियमित रूपमा काम गरे नगरेको सम्वन्धमा अनुगमन गर्ने र तोकिए बमोजिमको काम गरेको नपाइएमा आवश्यक कारवाहीको लागि कार्यालयसमक्ष सिफारिस गर्ने,

(ग) कार्यक्षेत्रमा देखिएका र अनुभव गरिएका असल अभ्यास तथा सुधार गर्नुपर्ने पक्षहरूमा उद्यम विकास समितिमा छलफलका लागि पेस गर्ने,

(घ) स्तरोन्नति र प्रविधि हस्तान्तरणका सम्वन्धमा भैरहेका कार्यको उपलब्धि र प्रगति समीक्षा गर्ने,

(ङ) उद्यमीले उद्यममा गरेको अनुसूची-१४ बमोजिमको प्रगति विवरणको जानकारी लिने,

(च) अनुगमनका क्रममा कार्यसम्पादन सन्तोषजनक भए नभएको विषयमा उद्यम विकास समितिलाई तुरुन्त जानकारी गराउने,

(छ) सहजकर्ताले पेस गरेको क्रियाकलापको कार्यसम्पादन र परिणामको आधारमा अनुसूची-१५ बमोजिमको प्रतिवेदन सहित भुक्तानीको लागि सिफारिस गर्ने,

(ज) सूचना प्रविधिलाई उपयोग गरी अनुगमनलाई प्रभावकारी र नतिजामुखी बनाउने।

(६) उद्यम विकास समितिले स्वीकृत गरेको कार्ययोजना बमोजिम कार्यक्रमको नियमित तथा आवधिक अनुगमन तथा मूल्याङ्कन गर्नुपर्नेछ।

(७) स्थानीय तहमा अनुगमनलाई प्रभावकारी बनाउन सहजकर्ताले अनुगमन फाराम भर्न सहयोग गर्नुपर्नेछ।

(८) अनुगमनकर्ताले मन्त्रालय तथा अन्तर्गतका निकाय, अन्य मन्त्रालय तथा अन्तर्गतका निकाय र प्रदेश मन्त्रालय तथा अन्तर्गतका निकायबाट सशर्त अनुदानमा प्राप्त भएको बजेट र स्थानीय तहले छुट्याएको बजेट समेतको कार्यक्रमको अनुगमन गर्नुपर्नेछ।

(९) अनुगमन उपसमितिको बैठक सम्बन्धी व्यवस्था सो समिति आफैंले निर्धारण गरे बमोजिम हुनेछ।

६२. <u>प्रगति प्रतिवेदन तयार गर्नुपर्ने:</u> (१) यस कार्यविधिबमोजिम कार्यक्रमको कार्यान्वयनमा संलग्न हुने सबै निकायले समयमै प्रतिवेदन तयार गर्नुपर्नेछ।

मधु सुदन बुर्लाकोटी
सचिव (उद्योग)

(२) सहजकर्ताले आफ्नो कार्ययोजनाअनुसार आवधिक र वार्षिक रूपमा अनुसूची-१६ बमोजिमको ढाँचामा महिना सकिएको पहिलो हप्ताभित्र कार्यक्रम सम्पन्न प्रतिवेदन शाखामा पेस गर्नुपर्नेछ।

(३) सहजकर्ताले सम्पन्न भएका सबै क्रियाकलापलाई जेसीएमआईएसमा प्रविष्टि गर्नुपर्नेछ। जेसीएमआईएसमा प्रविष्टि भए नभएको हेर्ने जिम्मेवारी सम्वन्धित शाखा वा एकाईको हुनेछ ।

(४) शाखाले उपदफा (२) बमोजिम प्राप्त प्रतिवेदनलाई विश्लेषण गरी कार्यालयबाट सम्पादन भएका कार्यहरु समावेश गरी आवधिक र वार्षिक प्रतिवेदन कार्यक्रमको भुक्तानीकालागि सिफारिस हुनुअगावै कार्यालयमा पेस गर्नुपर्नेछ।

(५) प्रतिवेदन तयारी र पेस गर्ने व्यवस्थालाई प्रभावकारी वनाउन जेसीएमआईएस संस्थागत गर्नुपर्नेछ।

(६) अनुगमनलाई प्रभावकारी र नतिजामुखी वनाउन मन्त्रालय, प्रदेश मन्त्रालय र स्थानीय तहले जेसीएमआईएसको प्रयोग गर्नुपर्नेछ ।

(७) स्थानीय तहले आवधिक र वार्षिक रूपमा कार्यक्रमको भौतिक तथा वित्तीय प्रगति प्रतिवेदन मन्त्रालय र प्रदेश मन्त्रालयमा पठाउनुपर्नेछ ।

परिच्छेद-११

विविध

६३. **कार्यक्रम सञ्चालन गर्दा वित्तीय सुशासन जोखिम (फिड्युसियरी रिक्स) न्यूनीकरण गर्नुपर्ने:** कार्यक्रमको संस्थागत विकास, आर्थिक, वित्तीय सुशासन एवम् विश्वसनीयता कायम गर्दै जोखिमहरू न्यूनीकरण गर्नको लागि उद्यम विकास समितिले देहाय वमोजिमको काम गर्नुपर्नेछः-

(क) आफ्नो जिम्मेवारी निर्वाह गर्ने क्रममा काम कारवाही सञ्चालन गर्दा कार्यक्रमको सर्वोपरि हितलाई ध्यानमा राखी कार्यक्रमप्रतिको विश्वसनीयता अभिवृद्धि गर्नुपर्ने,

(ख) सार्वजनिक खरिद सम्वन्धी कानून र यस कार्यविधि विपरीत कुनै पनि कार्यक्रम, क्रियाकलाप र सेवाप्रवाह सम्वन्धी कार्यसञ्चालन गर्न नपाईने,

(ग) यस कार्यविधिमा उल्लेख भएबमोजिम नियमितरूपमा अनुगमन, प्रतिवेदन तथा समीक्षा गर्नुपर्ने,

(घ) मालसामान वा सेवा खरिद प्रक्रियामा हुनसक्ने अनियमितता, मिलोमतो र गुणस्तरहीनता जस्ता कानून विपरीतका कार्यहरू

मधु सुदन बुर्लाकोटी
सचिव (उद्योग)

निरुत्साहित गर्दै पारदर्शिता, जवाफदेहिता र सहभागितालाई प्रवर्धन गर्नुपर्ने,

(ङ) उद्यमीको हित विपरीत हुनेगरी कार्यक्रम बजेट रकमवाट कुनैपनि काम गर्न नपाइने,

(च) साझा सुविधा केन्द्र, कोसेली घर, सौगात गृह सञ्चालन प्रक्रियामा सरोकारवालाको व्यापक सहभागिता जुटाउने र योजनावाट प्राप्त हुने प्रतिफलप्रतिको विश्वास वढाउनुपर्ने,

(छ) कार्यक्रमको रकम फ्रिज नगर्ने मनसायले नियमभन्दा बढी पेश्की दिन वा अन्य खातामा रकमान्तर वा स्थानान्तरण गर्न नपाइने,

(ज) कार्यक्रमको काम कारवाहीको सन्दर्भमा आवश्यकतानुसार अनुगमन, सार्वजनिक सुनुवाई, सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक परीक्षणको व्यवस्था गरी उत्तरदायी ढङ्गवाट कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने,

(झ) कार्यक्रम सञ्चालनसम्बन्धी प्रगति विवरण नियमितरुपमा सार्वजनिक गर्नुपर्ने,

(ञ) यस कार्यविधिमा समावेस नभएको कुराको हकमा स्थानीय तहको सार्वजनिक खर्च र वित्तीय जवाफदेहिता तथा वित्तीय सुशासन जोखिम न्यूनीकरण कार्ययोजनामा समावेस भएका वित्तीय सुशासन जोखिम न्यूनीकरणका उपाय अवलम्वन गर्नुपर्ने ।

६४. <u>प्रतिनिधित्व गर्न नपाउने</u>: कार्यक्रम कार्यान्वयनको लागि सेवा प्रदायक संस्थाको रूपमा कार्य गर्ने कुनै पनि संघ संस्थाले यस कार्यविधि बमोजिम गठन हुने कुनै समिति वा उपसमितिमा प्रतिनिधित्व गर्न पाउने छैन ।

६५. <u>प्रमाणपत्र दिन सकिने:</u> (१) कार्यक्रमलाई प्रभावकारी र नतिजामुखी बनाउन शाखाको सिफारिसमा उद्यम विकास समितिले वार्षिक रूपमा उत्कृष्ट उद्यमी, सहजकर्ता, सेवा प्रदायक संस्था तथा कार्यक्रममा प्रत्यक्षरूपमा संलग्न कर्मचारीलाई प्रमाणपत्रसहित प्रोत्साहित गर्न सक्नेछ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम दिइने प्रमाणपत्रको ढाँचा उद्यम विकास समितिले तोकेअनुसार हुनेछ।

(३) कार्यक्रमलाई प्रभावकारी र नतिजामुखी बनाउन योगदान गर्ने स्थानीय तहलाई मन्त्रालयले सूचक बनाई सशर्त अनुदानको रकममा वृद्धि गर्न सक्नेछ।

मधु सुदन बुर्लाकोटी
सचिव (उद्योग)

६६. <u>गुनासो व्यवस्थापन:</u> (१) कार्यक्रम सम्वन्धमा कुनै गुनासो भएमा कार्यालयको उजुरी पेटिका, विद्युतीय माध्यम वा अन्य माध्यमबाट उद्यम विकास समितिसमक्ष पठाउन सकिनेछ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम प्राप्त हुनआएको गुनासोको व्यवस्थापन उद्यम विकास समितिले गर्नुपर्नेछ।

६७. <u>लागत साझेदारी गर्ने:</u>(१) कार्यक्रमलाई दिगो, नतिजामुखी र प्रभावकारी बनाउन स्थानीय तहले कार्यक्रमको अपनत्व ग्रहण गरी लागत साझेदारीका आधारमा कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुपर्नेछ।

६८. <u>प्रविधि हस्तान्तरणका लागि थप कार्य गर्नसक्ने:</u> कार्यक्रमबाट नयाँ र स्तरोन्नति हुने उद्यमीलाई प्रविधिमा पहुँच पुऱ्याउन उद्यम विकास समितिले यस कार्यविधिमा तोकिएको प्रक्रियाबमोजिम देहायका स्रोत परिचालन गरी प्रविधि हस्तान्तरणको कार्यक्रम थप गर्न सक्नेछ:-

(क) उद्यमी सिर्जना र स्तरोन्नतिको कार्यक्रममा तोकिएको लक्ष्य प्राप्त गरी बाँकी हुनआएको रकम,

(ख) नेपाल सरकार वा प्रदेश सरकार वा स्थानीय तह वा विकास साझेदार वा दाताले प्रविधि हस्तान्तरण गर्न चाहेमा त्यसबापत उपलब्ध रकम वा प्रविधि।

तर विदेशी विकास साझेदार वा दाताले उपलब्ध गराउने रकम वा प्रविधि हस्तान्तरण गर्नुपूर्व नेपाल सरकार, अर्थ मन्त्रालयको सहमति लिनुपर्नेछ।

६९. <u>स्थानीय तहले सहयोग लिन सक्ने:</u> स्थानीय तहले आफूले सञ्चालन गर्नुपर्ने कुनै सीप विकास वा अन्य तालिम घरेलु तथा साना उद्योग कार्यालयको प्राविधिक सहयोग लिई सञ्चालन गर्न र त्यस्ता कार्यालयमा कार्यक्रमसँग सम्वन्धित प्रविधि रहेछ भने सो समेत माग गरी उद्यमी समूहलाई उपलब्ध गराउन सक्नेछ।

७०. <u>स्वास्थ्य सम्बन्धी सुरक्षाका मापदण्डको पालना गर्नुपर्ने:</u> उद्यमी सिर्जना तथा स्तरोन्नतिको लागि लक्षित समूहमा कार्यक्रम सञ्चालन गर्दा संक्रामक रोगको बारेमा सचेत गराउनुका अतिरिक्त नेपाल सरकारले तोकेको स्वास्थ्य सम्बन्धी मापदण्ड पालना गर्नुपर्नेछ ।

७१. <u>बजेट तथा कार्यक्रमसम्बन्धी व्यवस्था:</u> यस कार्यविधिबमोजिमको बजेट तथा कार्यक्रमसम्बन्धी व्यवस्था अनुसूची-२ मा उल्लेख भएबमोजिम हुनेछ।

मधु सुदन बुर्लाकोटी
सचिव (उद्योग)

७२. <u>अनुसूचीमा थपघट तथा हेरफेर गर्न सक्ने</u>: मन्त्रालयले समन्वय समितिको सिफारिसमा आवश्यकताअनुसार अनुसूचीमा थपघट वा हेरफेर गर्न सक्नेछ।

७३. <u>बाधा अड्काउ फुकाउने</u>: यस कार्यविधिको कार्यान्वयनमा कुनै बाधा अड्काउ परेमा मन्त्रालयले समन्वय समितिको सिफारिसमा त्यस्तो बाधा अड्काउ फुकाउन सक्नेछ।

७४. [1]<u>बचाउ</u>: गरिबी निवारणका लागि लघु उद्यम विकास कार्यक्रम सञ्चालन निर्देशिका, २०७७ बमोजिम भए गरेका काम कारवाही यसै कार्यविधिबमोजिम भएगरेको मानिनेछ।

मधु सुदन बुर्लाकोटी
सचिव (उद्योग)

[1] गरिबी निवारणका लागि लघु उद्यम विकास कार्यक्रम सञ्चालन निर्देशिका, २०७७ नेपाल सरकार मन्त्रिपरिषद्को मिति २०८२/११/१२ गतेको निर्णयानुसार खारेज गरिएको।

अनुसूची-१

(दफा ६ को उपदफा (१) सँग सम्बन्धित)

लघु उद्यम विकासका लागि कार्ययोजनाको ढाँचा (नमुना)

आ.व. ....

क्र. सं.	क्रियाकलाप	लक्ष्य	समय (त्रैमासिक)				बजेट (रु.)	मुख्य जिम्मेवार व्यक्ति
			पहिलो	दोस्रो	तेस्रो	चौथो		
(क)	**नयाँ उद्यमी सिर्जना**							
१	उद्यम विकासका लागि सामाजिक परिचालनः							
१.१	पिआरए							
१.२	घरधुरी सर्वेक्षण सम्पन्न (फाराम ए र बी)							
१.३	सम्भाव्य उद्यमीका रूपमा सहभागीहरूको छनोट							
१.४	भैरहेका उद्यमीहरू सम्भाव्य उद्यमीका रूपमा पहिचान भएमा (फाराम सी)							
१.५	बजार सर्वेक्षण सम्पन्न (फाराम डी)							
१.६	उपयुक्त प्रविधि अध्ययन सम्पन्न (फाराम ई)							
१.७	स्रोत सम्भाव्यता अध्ययन सम्पन्न (फाराम एफ)							
१.८	वातावरण परीक्षण सम्पन्न (फाराम जी१/जी२)							
१.९	उद्यमी समूहको गठन तथा परिचालन							
२	उद्यमशीलता विकास तालिम							
२.१	उद्यमशीलता विकास तालिम सञ्चालन (टोपे, टोसे र लैङ्गिक सचेतना)							
२.२	व्यावसायिक योजना तयार गरिने							

मधु सुदन बुर्लाकोटी
सचिव (उद्योग)

	सङ्ख्या								
२.३	उद्यम व्यवसायको छनोट								
३	प्राविधिक सीप विकास तालिम								
३.१	व्यावसायिक योजनाको आधारमा छनोट भएका उद्यमको आधारमा सीप विकास तालिम								
४	लघु वित्तमा पहुँच								
४.१	उद्यमी र वित्तीय सेवा प्रदायकसँग अन्तरक्रिया								
४.२	लघु कर्जा प्राप्त गर्ने उद्यमीहरूको सङ्ख्या								
४.३	लघु उद्यमको बिमाको लागि सहजीकरण								
५	उपयुक्त प्रविधिमा पहुँच तथा हस्तान्तरण								
५.१	उपयुक्त प्रविधि आपूर्ति गर्ने संस्थाहरूको रोस्टर तयारी								
५.२	प्रविधि आपूर्तिकर्तासँग सम्बन्धन विकास								
५.३	उपयुक्त प्रविधि हस्तान्तरण								
६	बजार सम्बन्धन विकास								
६.१	उद्यमी र क्रेताहरू बीच अन्तरक्रिया								
६.२	बजार प्रवर्द्धनात्मक क्रियाकलापहरू								
६.३	अन्य बजार विकास सम्बन्धी क्रियाकलापहरू								
७	व्यावसायिक परामर्श सेवा								
८	साझा सुविधा केन्द्र स्थापना तथा सञ्चालनमा सहजीकरण								
८.१	सम्भाव्यता अध्ययन गर्ने तथा व्यावसायिक योजना तयार गर्ने								
८.२	सम्झौता सम्पन्न गर्ने								
८.३	साझा सुविधा केन्द्रको निर्माण सम्पन्न								
९	उद्यमी सिर्जना सङ्ख्या								

मधु सुदन बुर्लाकोटी
सचिव (उद्योग)

(ख)	**भइरहेका उद्यमीको स्तरोन्नति**							
१	स्तरोन्नतिको लागि आवश्यकता पहिचान गर्ने							
२	आवश्यकता पहिचानको आधारमा पुनर्ताजगी तथा स्तरोन्नति तालिम							
३	प्रविधि हस्तान्तरण तथा प्रविधि पहुँचका लागि सहजीकरण							
४	बजारीकरणमा सहयोग							
५	व्यावसायिक परामर्श							
६	कुल स्तरोन्नति हुने उद्यमीको सङ्ख्या							
(ग)	**कुल रोजगारी सिर्जना हुने सङ्ख्या**							
१	नयाँ उद्यमीबाट रोजगारी सिर्जना हुने सङ्ख्या							
२	स्तरोन्नतिबाट थप रोजगारी सिर्जना हुने सङ्ख्या							
(घ)	**गरिबीको रेखाबाट माथि आउने उद्यमीहरूको सङ्ख्या**							

नोटः कार्यक्रम सञ्चालन नतिजामूखी भएकाले माथि उल्लिखित प्रक्रियाहरूबाट वर्षको अन्त्यमा तोकिएको लक्ष्यमा उद्यमी सिर्जना भएको हुनुपर्नेछ। कार्यक्रमका लागि बजेट तय गर्दा यसै अनुसूचीको तालिका नं. १ बमोजिम र कार्यान्वयन तालिका नं. २ बमोजिम गर्नुपर्नेछ।

तयार गर्ने	सिफारिस गर्ने	स्वीकृत गर्ने
शाखा प्रमुख	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	अध्यक्ष, उद्यम विकास समिति

मधु सुदन बुर्लाकोटी
सचिव (उद्योग)

बजारीकरण

तालिका नं. १

सहजकर्ताले तयार गर्नु पर्ने कार्ययोजना (नमूना)

(अनुसूची १ बमोजिमको स्वीकृत कार्ययोजना कार्यान्वयनका लागि)

क्र.सं.	क्रियाकलापहरू	लक्ष्य	समय अवधि (मासिक)												जिम्मेवारी	कैफियत
			श्रावण	भाद्र	आश्विन	कार्तिक	मंसिर	पौष	माघ	फाल्गुण	चैत्र	वैशाख	जेष्ठ	आषाढ		
(क)	नयाँ उद्यमी सिर्जना															
१	उद्यम विकासका लागि सामाजिक परिचालनः															
१.१	स्थानीय तहको अभिमुखीकरण सम्पन्न															
१.२	पिआरए सम्पन्न															
१.३	घरधुरी सर्वेक्षण सम्पन्न (फाराम ए)															
१.४	सम्भाव्य उद्यमीका रूपमा सहभागीहरूको छनोट															
१.५	यदि भैरहेका उद्यमीहरू कार्यक्रमको लागि सम्भाव्य उद्यमीका रूपमा पहिचान गरिएका छन् भने फाराम सी भर्ने															
१.६	बजार सर्भेक्षण सम्पन्न (फाराम डी)															
१.७	उपयुक्त प्रविधि अध्ययन सम्पन्न (फाराम ई)															
१.८	स्रोत सम्भाव्यता अध्ययन सम्पन्न (फाराम एफ)															
१.९	वातावरण परीक्षण सम्पन्न (फाराम जी१/जी२)															
१.१०	उद्यमी समूहको गठन तथा परिचालन															
२	उद्यमशीलता विकास तालिम															
२.१	उद्यमशीलता विकास तालिम सञ्चालन															

२/५/२०७९/१४

मधु सूदन बुर्लाकोटी

सचिव (उद्योग)

२.२	व्यक्तिगत व्यावसायिक योजना तयार गरेको सङ्ख्या															
२.३	सामूहिक व्यावसायिक योजना तयार गरेको सङ्ख्या															
३	प्राविधिक सीप विकास तालिम															
३.१																
३.२																
३.३																
४	लघु वित्तमा पहुँच															
४.१																
४.२																
४.३																
५	उपयुक्त प्रविधिमा पहुँच तथा हस्तान्तरण															
५.१																
५.२																
५.३																
६	वजार सम्वन्धन विकास															
६.१																
६.२																
६.३																
७	व्यावसायिक परामर्श सेवा															
७.१																
७.२																
७.३																
८	साझा सुविधा केन्द्र स्थापना तथा सञ्चालनमा सहजीकरण															
८.१																
८.२																
८.३																
९	अन्य															
९.१																
९.२																
९.३																

मधु सुदन बुर्लाकोटी
सचिव (उद्योग)

१०	उद्यमीहरू सिर्जना सङ्ख्या															
(ख)	भइरहेको उद्यमीहरूको स्तरोन्नति															
१	स्तरोन्नतिको लागि आवश्यकता पहिचान															
२	पुनर्ताजगी तथा स्तरोन्नति तालिम															
३	प्रविधि हस्तान्तरण तथा प्रविधि पहुँचका लागि सहजीकरण															
४	बजारीकरणमा सहयोग															
(ग)	रोजगारी सिर्जना हुने सङ्ख्या															
(घ)	गरिबीको रेखाबाट माथि आउने उद्यमीहरूको सङ्ख्या															

तयार गर्ने
सहजकर्ता

स्वीकृत गर्ने
शाखा प्रमुख

मधु सुदन बुर्लाकोटी
सचिव (उद्योग)

अनुसूची-२

(दफा ४९ र ७१ सँग सम्वन्धित)

कार्यक्रमको बजेट तथा कार्यक्रमको बाँडफाँट

स्थानीय तहले कार्यक्रमको लागि प्राप्त र स्थानीय तहको तर्फवाट विनियोजित वजेट तथा कार्यक्रमलाई लघु उद्यम विकास (मेड) मोडेल अनुरूपका क्रियाकलापहरूमा वर्गीकरण गरी सहजकर्ताको पारिश्रमिकका लागि लाग्ने पूरा बजेट छुट्ट्याई बाँकी रहने कुल वजेटलाई देहायको तालिकामा उल्लिखित प्रतिशतको दायराभित्र रही स्थानीय तह आफैंले तथा सेवा प्रदायक संस्थामार्फत कार्यक्रम सञ्चालन गर्न सक्नेछ :-

क्रियाकलापहरू	बजेट प्रतिशत दायरा (Budget range in percentage)	कार्यक्रम सञ्चालन
	नयाँ उद्यमी सिर्जनातर्फ	
उद्यम विकासका लागि सामाजिक परिचालन	१५	सहजकर्तामार्फत
उद्यमशीलता विकास तालिम (आफ्नो व्यवसाय सुरु तथा सुधार गर्नुहोस)	२५	सहजकर्तामार्फत
प्राविधिक सीप विकास तालिम	२०	कार्यालयले
प्रविधि हस्तान्तरण	२०	कार्यालयले
वित्तीय सेवामा पहुँच	१०	सहजकर्तामार्फत
बजारीकरणमा सहयोग	१०	सहजकर्तामार्फत
	उद्यमीको स्तरोन्नतितर्फ	
उद्यमीहरूको स्तरोन्नति (पुनर्ताजगी तथा एडभान्स सीप विकास तालिम)	१००	कार्यालयले
समूहमा प्रविधि हस्तान्तरण	१००	कार्यालयले
साझा सुविधा केन्द्र	१००	कार्यालयले

मधु सुदन बुर्लाकोटी

सचिव (उद्योग)

अनुसूची-३

(दफा ५० को उपदफा (१) र दफा ५१ सँग सम्बन्धित)

सेवा प्रदायक संस्थाको कार्यविवरण तथा आशयपत्र

१. सामान्य जानकारी

१.१	परियोजनाको शीर्षक	
१.२	परियोजनाको स्थानीय तह/ जिल्ला/प्रदेश	
१.३	संस्थाको नाम	
१.४	संक्षिप्त नाम कुनै छ भने	
१.५	संस्थाको कानूनी अवस्था	राष्ट्रिय/जिल्ला
		गैर सरकारी संस्था/फर्म
१.६	सम्पर्क विवरण जस्तैः सम्पर्क व्यक्ति, ठेगाना, फोन, फ्याक्स, इमेल	
१.७	दर्ता भएको मिति, दर्ता गरिएको कार्यालयको नाम; जस्तैः समाज कल्याण परिषद्, जिल्ला प्रशासन कार्यालय, कम्पनी रजिष्ट्रारको कार्यालय आदि	
१.८	काम सुरु गरेको मिति	
१.९	दर्ता नवीकरणको अन्तिम मिति	

२. सेवा प्रदायक संस्थाको उद्देश्य तथा क्षमता

२.१ विधानमा उल्लिखित संस्थाको प्रमुख उद्देश्यहरू समावेश गर्ने (संस्थाको विधानको प्रतिलिपि संलग्न गर्ने)	
२.२ संस्थाको योग्यता (जस्तैः कृषिमा, वनमा, पर्यटनमा, सेवामा आधारित उद्यमहरूको विकासका क्षेत्रमा)	
२.३ कार्यक्रम व्यवस्थापन कार्यविधि (संस्था छनोट पछि हेरिने)	
२.४ संस्थामा रहेको लैङ्गिक र सामाजिक समावेशीकरणको अवस्था (जस्तैः कर्मचारी	

मधु सूदन बुर्लाकोटी
सचिव (उद्योग)

भर्नामा, कर्मचारीको जिम्मेवारीमा, लाभांश वितरणमा आदि।	
२.५ संस्थाका कति जना कर्मचारी या सदस्यहरूले उद्यमशीलता/लघु उद्यम विकासका माध्यमवाट गरिबी निवारणका लागि तालिम प्राप्त तथा अनुभव हासिल गरेका छन् ? कति जना कर्मचारीको सहजकर्ता या अधिकृतको रूपमा काम गरेको अनुभव छ ?	
२.६ विगतमा संस्थाले उद्यम विकासको क्षेत्रमा के कति सफलता पाएको छ ?	
२.७ विगतमा संस्थाले दातृ संस्थाहरूसँग या साझेदारीमा काम गरेका संस्थाहरूसँग काम गरेको भए(यदि भएमा लेखे)	

३. विगत कामको अनुभव

३.१ कामको किसिम	३.२ जिल्ला	३.३ गाउँपालिका / नगरपालिका हरू	३.४ लाभान्वितहरू		३.५ कार्य गरेको अवधि	३.६ कोष परिचालन रुपैयाँमा	३.७ कोष को स्रोत	३.८ परिणाम हासिल
			जम्मा	महिला प्रतिशतमा				

३.९ पहिले काम गरेको विभिन्न संस्थाहरूको सिफारिस (कम्तिमा ३ वटा) समावेश गर्ने ।

३.१०संस्थाको छोटकरी प्रतिवेदन तथा प्रगति प्रोफाइल वा प्रकाशित भएको दस्तावेज कम्तीमा तीन वटा बुझाउनुहोला जसले संस्थाको सफलता हासिल गरेको देखिनेछ।

४. संस्थाको कार्यकारी समितिको संरचना

मधु सुदन बुर्लाकोटी
सचिव (उद्योग)

४.१ व्यक्तिको नाम	४.२ लिङ्ग	४.३ जात-जनजाति	४.४ वोर्डमा रहेको पद	४.५ शिक्षा-योग्यता	४.६ काम गरेको क्षेत्र र अनुभव गरेको वर्ष	४.७ सम्वन्धित जिल्लामा काम गरी अनुभव प्राप्त गरेका वर्षहरू

नोटः प्रस्तावित परियोजनामा वोर्डका सदस्यहरू कर्मचारी भएर काम गर्न पाउने छैनन्।

५. संस्थामा रहेका मानव स्रोतहरू

५.१ व्यक्तिको नाम	५.२ लैङ्गिक	५.३ जात-जनजाति	५.४ वोर्डमा रहेको पद	५.५ शिक्षा-योग्यता	५.६ काम गरेका क्षेत्र र अनुभव गरेको वर्ष	५.७ सम्वन्धित जिल्लामा काम गरी अनुभव प्राप्त गरेका वर्षहरू (विशेष जिल्ला पनि)

६. परियोजनाका टोलीको संरचना (यस प्रस्तावित परियोजना कार्यन्वयनका लागि)

६.१ व्यक्तिको नाम	६.२ लैङ्गिक	६.३ जात-जनजाति	६.४ पेशागत अनुशासन	६.५ शिक्षा-योग्यता	६.६ काम गरेका क्षेत्र र अनुभव गरेको वर्ष	६.७ जिल्लामा काम गरी अनुभव प्राप्त गरेका वर्षहरू (जिल्ला तोक्ने)

मधु सुदन बुर्लाकोटी
सचिव (उद्योग)

नोटः प्रस्तावित परियोजनामा बोर्डको सदस्यहरू कर्मचारी भएर काम गर्न पाउने छैनन् ।

७. एकैसाथ मिलेर र साझेदारीमा (Collaboration and Partnership)

७.१ एकैसाथ मिलेर र साझेदारीमा काम गरेको संस्थाहरू	७.२ एकैसाथ मिलेर र साझेदारीमा काम गर्नुको उद्देश्य	७.३ एकैसाथ मिलेर काम गरेको अवधि	कैफियत

८. वित्तीय तथा अन्य प्रणाली

८.१ वुक किपिङ्ग प्रणाली/वित्तीय/लेखा तथा प्रशासनिक प्रणाली	
८.२ यदि संस्था कर छुटको दायरामा पर्छ भने कर छुटको प्रमाण पत्र ।	
८.३ गत पछिल्लो २ वर्षको लेखापरीक्षण प्रतिवेदनको साथ लेखापरीक्षकले दिएको टिका टिप्पणी समेतको प्रतिलिपि पेस गर्ने ।	
८.४ रजिष्ट्रेसनको प्रमाण पत्र र सूचीत नम्वर समावेश गर्ने	
८.५ व्यक्तिगत, प्रशासनिक, र वित्तीय नीति/निर्देशिका (छनोटपछि प्रमाणित गरिने छ)	
८.६ ओभरहेडको उपयोग बारे रणनीति/कार्यविधि	

९. यदि संस्था कुनै पनि कानूनी विवादमा परेको भएमा सोको व्यहोरा खुलाउनुपर्नेछ ।

छ .... छैन ....

१०. माथि लेखिएका सवै जानकारी सत्य छ भनी प्रमाणित गर्दछु ।

दस्तखतः ....

नामः

पदः

मितिः

मधु सुदन बुर्लाकोटी
सचिव (उद्योग)

Curriculum Vitae (व्यक्तिगत विवरण)

१. सामान्य परिचय (परिचय र सम्पर्क)

नाम :	
प्रस्तावित पद :	
लिङ्ग र उमेर :	
जात/जाति :	
ठेगाना :	
ईमेल :	
सम्पर्क नं :	

२. शैक्षिक योग्यता

शैक्षिक योग्यता	शैक्षिक संस्थाको नाम ठेगाना	उत्तिर्ण गरेको वर्ष

३. प्राप्त गरेका तालिमहरू

तालिमको नाम	तालिम प्रदान गर्ने संस्था	तालिम अवधि मिति.... देखि... सम्म

४. रोजगारीको विवरण

पद	संस्थाको नाम ठेगाना	अवधि (देखि-सम्म)	मुख्य भूमिका तथा दायित्व (जिल्लाको नाम समेत राख्ने)

५. References (कम्तीमा दुई जना)

मिति : .... हस्ताक्षर : ....

मिति : .... हस्ताक्षर : ....

मधु सुदन बुर्लाकोटी
सचिव (उद्योग)५८

अनुसूची-४

दफा ५५ को उपदफा (१) सँग सम्वन्धित

प्राविधिक प्रस्ताव फाराम

तल उल्लेख गरिएका १ देखि ११ सम्मका प्रश्नहरूको उत्तर दिने सेवा प्रदायक संस्थाहरू मात्र आगामी प्रक्रियाका लागि छनोट हुन सक्नेछन्।

क्र. सं.	विषयवस्तु (Content) सन्दर्भ सङ्केत नम्वर :
१	परियोजनाको शीर्षक: छोटो रूपमा उल्लेख गर्नुहोस् (के, किन र कहिले गरिनेछ ?)
	(क) प्राविधिक प्रस्ताव
२	भूमिका र पुष्ट्याईं २.१ यो परियोजना यहाँको कार्यक्षेत्र - जिल्ला, गाउँपालिका/नगरपालिका, ग्रामीण वजार केन्द्रमा किन आवश्यक छ ? २.२ यो परियोजनाका लागि लक्षित समुदायका मागका आधारहरू वा पुष्ट्याईंका आधारहरू के-के हुन् ? २.३ हाल के के लघु उद्यम व्यवसायहरू सञ्चालित छन् र जिल्ला, गाउँपालिका/नगरपालिका र वजार क्षेत्रमा सम्भाव्य उद्यमहरू (स्रोतको उपलब्धता, लक्षित समुदायको चाहना वा रुची, वजारको माग) को अवस्था कस्तो छ ? २.४ परियोजनाको कार्यान्वयनका लागि संस्थाका निर्दिष्ट अनुभवहरू के-के छन् ? २.५ यो परियोजनाका लागि योजना तर्जुमा गर्दा (प्रस्तावित कार्यक्षेत्रमा) क-कस्को सहभागिता रह्यो ? लक्षित समुदाय (विशेषगरी महिला, विपन्न समुदायका सदस्यहरूलाई उद्यमीका रूपमा विकास गर्नका लागि) को विचार के थियो?
३	परियोजनाका उद्देश्यहरू (२.५ SMART सूचकहरू) निर्दिष्ट (specific), मापनयोग्य (measurable), प्राप्त गर्न सकिने (achievable), सान्दर्भिक (relevant), समयसीमा (time-bound) अति गरिव र समावेशी लघु उद्यम विकासका लागि उद्देश्यहरू) .... परियोजना के उपलब्धि गर्न चाहन्छ ?

मधु सुदन बुर्लाकोटी
सचिव (उद्योग)

४ लक्षित समूहहरू र उपभोक्ताहरू (beneficiaries) (..................वर्षमा)

जिल्ला : ....

ग्रामीण वजार केन्द्र	गाउँपालिका/ नगरपालिका	उद्यमी समूह सङ्ख्या	सहकारीको सङ्ख्या	उद्यमी समूह संघको सङ्ख्या	सिर्जना गरिएका नयाँ उद्यमीहरूको सङ्ख्या

ग्रामीण वजार केन्द्र	गाउँपालिका	सिर्जना गरिएका नयाँ उद्यमीहरूको सङ्ख्या (कमजोर आर्थिक अवस्थावाट)					
		महिला	दलित	आदिवासी जनजाति	युवा	अन्य पछिपरेका मधेशीहरू	मुस्लिम

५ **परियोजनाको अवधि**

.... **परियोजनाको सुरु र अन्तिम मिति**

६ **परियोजनाको तार्किक ढाँचा (Project Logical Framework)**

सारांश	सङ्ख्यात्मक उद्देश्यमूलक रूपमा पुष्टयाई योग्य सूचकहरू (Objectively verifiable indicators – OVIs)	गुणात्मक रूपमा जाँच गर्न सकिने सूचकहरू (QVIs)	पुष्टयाईंका आधारहरू	जोखिमहरू र पूर्वानुमानहरू
ध्येय (Goal)				
उद्देश्य (Purpose)				
उपलब्धिहरू (Outputs) मेड मोडेलका प्रत्येक सम्भागका लागि)				

०८/११/१४

मधु सूदन बुर्लाकोटी
सचिव (उद्योग)

क्रियाकलापहरू	Inputs			

७ परियोजना अन्तर्गत सम्पन्न गरिने मुख्य क्रियाकलापहरू (गरिबी निवारणका लागि लघु उद्यम विकास कार्यक्रमको अति गरिब र समावेशी लघु उद्यम विकास मोडेलका सबै सम्भागहरू अवलम्बन गरेर)

प्रत्येक उपलब्धि (Output) का लागि मुख्य क्रियाकलापहरू	समयसीमा (कहिले सुरु र सम्पन्न गर्ने)	विधिहरू/तहहरू (कसरी कार्यान्वयन गर्ने)	सहयोगी संस्थाहरू

८ कार्यान्वयनको अवधारणा (approach)

८.१ परियोजनाका उपलब्धि (output)/ परिणाम (outcomes) लाई कसरी दिगो बनाउन सकिन्छ ?

८.२ यो परियोजनाका कारण वातावरणमा पर्ने सम्भाव्य नकारात्मक असरहरूबाट बच्न कसरी निश्चिन्त हुन सकिन्छ ? कुन वातावरणमैत्री प्रविधि र अभ्यासहरू अवलम्बन गर्न सकिन्छ?

८.३ परियोजनाका सम्पूर्ण लक्ष्य (माथि उल्लिखित) अनुसारका क्रियाकलापहरूमा (मेड मोडेलका सम्पूर्ण सम्भागहरू), उद्यमी समूह, उद्यमी समूह संघ र जिल्ला उद्यमी समूह संघका निर्णायक तहहरूमा महिला र सीमान्तकृत वर्गले नेतृत्व गर्ने उद्यम व्यवसायहरूमा लैङ्गिक तथा सामाजिक समावेशीकरणलाई कसरी सुनिश्चित गर्नुहुन्छ ?

८.४ लघु उद्यमहरू स्थापना र विकासका लागि उद्यमीहरूको ऋणमा पहुँचका लागि कसरी सहजीकरण गर्नुहुन्छ ?

मधु सुदन बुर्लाकोटी
सचिव (उद्योग)

	८.५ मूल्यश्रृङ्खला पद्धति कसरी अवलम्वन गर्नुहुन्छ ? ८.६ उद्यमीहरू विशेषगरी अशिक्षित महिला विपन्न समुदायमा उद्यमशीलता र प्राविधिक सीपको विकास कसरी सुनिश्चित गर्नुहुन्छ ? ८.७ उद्यमीहरूको उपयुक्त प्रविधिमा पहुँचका लागि कसरी सहजीकरण गर्नुहुन्छ ? ८.८ स्वस्थ र गुणस्तरयुक्त वस्तु उत्पादन, उत्पादित वस्तुको वजार सञ्जाल, वस्तु विकास (products development) का लागि कसरी सुनिश्चित गर्नुहुन्छ ? ८.९ गुणस्तरयुक्त सेवा प्रवाह (जस्तै तालिम, साझा सुविधा केन्द्र, ...) का लागि कसरी सुनिश्चित गर्नुहुन्छ ?
९	अन्य सरोकारवालाहरूसँग सहकार्य तथा साझेदारी • जिल्ला उद्यमी समूह संघहरूसँग कसरी र केका लागि ? • विषयगत निकायहरूसँग कसरी र केका लागि ? (कृपया उल्लेख गर्नुहोस्। • निजी क्षेत्रसँग कसरी र केका लागि ? (कृपया उल्लेख गर्नुहोस्। • अन्य सरोकारवाला निकायहरूसँग कसरी र केका लागि ? (कृपया उल्लेख गर्नुहोस्।
१०	अनुगमन तथा मूल्याङ्कन १०.१ परियोजनाका गतिविधि प्रगतिको सुपरीवेक्षण कसरी गर्नुहुन्छ ? १०.२ परियोजनाका गतिविधिहरूको उपलब्धि र परिणामहरूको अभिलेख कसरी राख्नुहुन्छ? १०.३ उद्यमी समूह र उद्यमीको तहमा प्रगति र सिकाइहरूको अभिलेख कसरी राख्नुहुन्छ ? १०.४ प्रत्येक क्रियाकलाप/गतिविधिको कार्यदक्षता मूल्याङ्कन कसरी गर्नुहुन्छ ? १०.५ नियमित कार्यसम्पादन प्रतिवेदन कसरी तयार गर्नुहुन्छ र आगामी योजना तर्जुमा र नीतिगत प्रभाव पार्न यसलाई कसरी उपयोग गर्न सकिन्छ ?

देहायका अवस्थामा प्राविधिक प्रस्ताव स्वीकार गरिने छैन :

(क) सहभागीलाई खाजा खर्च बापत दैनिक रु. १५० भन्दा कम प्रस्ताव गरेमा ।

(ख) तालिम प्राप्त गर्न बास बस्नुपर्ने जुनसुकै सहभागीको हकमा निर्वाह भत्ता बापत दैनिक रु. "रु. ३५०" भन्दा कम प्रस्ताव गरेमा ।

०८।११।१८

मधु सुदन बुर्लाकोटी
सचिव (उद्योग)

अनुसूची-५

(दफा ५५ को उपदफा (१) सँग सम्वन्धित

आर्थिक प्रस्ताव फाराम

तल उल्लेख गरिएका प्रश्नहरूको उत्तर दिने सेवा प्रदायक संस्थाहरू मात्र आगामी प्रक्रियाका लागि छनोट हुनेछन्:-

वित्तीय प्रस्ताव						
११	कार्यक्रमवाट अनुरोध गरिएको कुल वित्तीय सहयोग					
	प्रस्तावित क्रियाकलापहरू	समयसीमा (२०.......) देखि .... सम्म.......	कार्यक्रमको योगदान (रु.)	स्थानीय तहको योगदान (रु.)	आवेदन गर्ने संस्थाको योगदान (रु.)	जम्मा (रु.)
	उपलब्धि (Output) १ प्राविधिक सीप विकास तालिम :					
	क्रियाकलाप ३.१					
	क्रियाकलाप ३.२					
	क्रियाकलाप ३.३					
	जनशक्ति व्यवस्थापन लागत :					
	१					
	२					
	स्तरोन्नतिका क्रियाकलापहरू					
	१ पुनर्ताजगी तथा एडभान्स सीप विकास तालिम					

मधु सुदन बुर्लाकोटी
सचिव (उद्योग)

	शीर्षभार (overhead)					
	जम्मा					
	मूल्य अभिवृद्धि कर					
	कुल जम्मा					

मनासिब प्रशासनिक लागत (शीर्षभार _खर्च समावेश गर्नुपर्नेछ जुन सिलसिलेवार रूपमा उल्लेख गरिएको (itemized) र जवाफदेहिताका लागि आवश्यक हुनेछ । शीर्षभार कुल कार्यक्रम खर्चको १० प्रतिशतभन्दा कम हुनुपर्नेछ ।

मधु सुदन बुर्लाकोटी
सचिव (उद्योग)

अनुसूची-६

(दफा ५५ को उपदफा (६) सँग सम्वन्धित)

प्राविधिक तथा आर्थिक प्रस्तावको मूल्याङ्कन प्रक्रिया

सेवा खरिदका लागि सेवा प्रदायक संस्थाहरूवाट पर्न आएका प्राविधिक तथा आर्थिक प्रस्तावहरूको मूल्याङ्कनका प्रक्रिया देहाय वमोजिम रहेका छन् :-

(१) प्राविधिक प्रस्ताव मूल्याङ्कनमा देहाय बमोजिमको अङ्कको सीमा ननाघ्ने गरी कामको प्रकृति र जटिलताअनुसार उपयुक्त अङ्क उल्लेख गर्नुपर्नेछः-

(क) प्रस्तावदाताको खास कामको अनुभव - कुल अङ्कको पच्चीस प्रतिशतसम्म

(ख) कार्य सम्पादन गर्ने तरिका र कार्य क्षेत्रगत शर्त प्रतिको प्रभावग्राहिता - कुल अङ्कको बीसदेखि पैंतिस प्रतिशत सम्म

(ग) मुख्य-मुख्य जनशक्तिको योग्यता र अनुभव — कुल अङ्कको तीस देखि साठी प्रतिशतसम्म

(घ) प्रविधि हस्तान्तरण वा तालिम — कुल अङ्कको दस प्रतिशत सम्म ।

(२) प्रस्तावदाताको छनौटः (१) प्रस्तावको छनोट गर्न गुणस्तर र लागत विधि अनुसार मूल्याङ्कन समितिले देहाय वमोजिम प्राविधिक र आर्थिक प्रस्ताव मूल्याङ्कन गरी सफल प्रस्तावदाताको छनोट गर्नुपर्नेछः-

(क) मूल्याङ्कन गरिने प्रस्तावदाताको प्राविधिक प्रस्तावको प्राप्ताङ्कलाई प्राविधिक प्रस्तावको लागि छुट्याइएको अङ्कभारले गुणन गरी प्राप्त गुणनफललाई एक सयले भाग गर्दा आउने भागफलको अङ्क प्राविधिक प्रस्तावको खुद प्राप्ताङ्क हुनेछ ।

(ख) प्राविधिक प्रस्तावको मूल्याङ्कनबाट सफल भएका प्रस्तावहरू मध्ये सबैभन्दा घटी कबोल अङ्कलाई आर्थिक प्रस्तावको लागि छुट्याइएको अङ्कभारले गुणन गरी प्राप्त गुणनफललाई मूल्याङ्कन गरिने प्रस्तावदाताको कबोल अङ्कले भाग गर्दा आउने भागफलको अङ्क आर्थिक प्रस्तावको खुद प्राप्ताङ्क हुनेछ ।

(ग) प्राविधिक प्रस्ताव र आर्थिक प्रस्तावको खुद प्राप्ताङ्क जोडी संयुक्त मूल्याङ्कन गर्दा सबैभन्दा बढी अङ्क पाउने प्रस्तावदाता सफल हुने हुँदा निजलाई छनोट गर्नुपर्नेछ ।

उदाहरणः

(१) प्राविधिक प्रस्तावलाई छुट्याइएको कुल अङ्कभार = ८० निर्धारित उत्तीर्णाङ्क ल्याउने, क, ख, र ग प्रस्तावदाताको प्राविधिक प्रस्तावमा पाएको अंकः-

मधु सुदन बुर्लाकोटी
सचिव (उद्योग)

क = ९०

ख = ८५

ग = ८०

उपयुक्त अङ्कको आधारमा प्राविधिक प्रस्तावमा पाउने अङ्क गणना गर्ने तरिका:-

क = ९० x ८० / १०० = ७२

ख = ८५ x ८० / १०० = ६८

ग = ८० x ८० / १०० = ६४

(२) आर्थिक प्रस्तावलाई छुट्याइएको अङ्कभार = २० प्राविधिक प्रस्तावमा उत्तीर्ण भएका क, ख, र ग प्रस्तावदाताले आर्थिक प्रस्तावमा कवोल गरेको रकम:-

क = ४,५०,०००।—
ख = ४,३०,०००।—
ग = ४,२०,०००।—

तसर्थ सबैभन्दा घटी कवोल गरेको रकम = ४२०,०००।—

उपयुक्त अङ्कको आधारमा आर्थिक प्रस्तावमा पाउने अङ्क गणना गर्ने तरिका:-

क = ४२०००० x २० / ४५०,००० = १८.६६

ख = ४२०००० x २० / १०० = १९.५३

ग = ४२००० x २० / १०० = २०

(३) प्राविधिक प्रस्ताव र आर्थिक प्रस्तावको संयुक्त मूल्याङ्कनवाट पाउने कुल अङ्क विवरण:-

प्रस्तावना	प्राविधिक प्रस्तावको खुद प्रासाङ्क	आर्थिक प्रस्तावको खुद प्रासाङ्क	कुल अङ्क	कैफियत
क	७२	१८.६६	९०.६६	सबैभन्दा वढी

मधु सुदन बुर्लाकोटी
सचिव (उद्योग)

				कुल अङ्क पाउने प्रस्तावदाता "क" छनोट गर्नु पर्ने ।
ख	६८	१९.५३	८७.५३	
ग	६४	२०.००	८४	

२५८
०८५।११।१४

मधु सुदन बुर्लाकोटी
सचिव (उद्योग)

अनुसूची-७

(दफा ५५ को उपदफा (७) सँग सम्वन्धित)

कार्यालय र सेवा प्रदायक संस्था बीच गरिने सम्झौताको ढाँचा

"गरिवी निवारणका लागि लघु उद्यम विकास कार्यक्रम" कार्यान्वयनका लागि उद्यम विकास समिति......................को मिति ....को निर्णयानुसार कार्यालय .... र ....संस्था बीच भएको

द्विपक्षीय सम्झौता पत्र

कार्यालय .... (यसपछि "प्रथम पक्ष" भनिएको) र .... संस्था (यसपछि "दोश्रो पक्ष" भनिएको बीच

....जिल्लाको .... गाउपालिका/नगरपालिकामा .... आर्थिक वर्षमा .... जना उद्यमी सिर्जना गर्ने र .... जना स्तरोन्नति गर्ने लक्ष्य हासिल गर्न संलग्न कार्यविवरण वमोजिम तपसिलमा उल्लेखित शर्तका अधीनमा रही प्रथम पक्षको कार्यालयमा यो द्विपक्षीय सम्झौता भएको हो।

शर्तहरू

(१) सम्झौताका पक्षहरूको विवरण

प्रथम पक्ष	दोश्रो पक्ष
नाम :	नाम :
पद :	पद :
ठेगाना :	ठेगाना :
फोन नं. :	फोन नं. :
फ्याक्स नम्वर :	फ्याक्स नम्वर :
सम्पर्कव्यक्ति :	सम्पर्कव्यक्ति :

३५/ ०८/११/१८
मधु सुदन बुर्लाकोटी
सचिव (उद्योग)

माबाइल नं. :　　　　　　　　　　माबाइल नं. :

(२) सम्झौताको कार्यक्षेत्र : गरिवी निवारणका लागि लघु उद्यम विकास कार्यक्रम सञ्चालन कार्यविधि, २०८२ बमोजिम सेवा प्रदायक संस्थाहरूको परिचालन गरी गर्नुपर्ने उद्यमी सिर्जना तथा स्तरोन्नतिसँग सम्वन्धित देहायका कार्यहरू यस सम्झौताका कार्यक्षेत्र हुनेछन्:

(क) सीप विकास तालिम सञ्चालन

(ख) स्तरोन्नतिका क्रियाकलापहरू

(ग) गरिवी निवारणका लागि लघु उद्यम विकास कार्यक्रम सञ्चालन कार्यविधि, २०८२ मा सेवा प्रदायक संस्थाले गर्ने भनी तोकिएका अन्य कार्यहरू

(३) कार्य सम्पादन तालिका :-

क.सं.	सम्पादन गर्नुपर्ने कामको विवरण	काम सम्पन्न गरिसक्नु पर्ने मिति	कार्य सम्पादन सूचक
१	सीप विकास तालिम सञ्चालन		प्रतिवेदन
२	स्तरोन्नतिका लागि गरिने क्रियाकलापहरू		प्रतिवेदन
३	....		

(४) दोश्रो पक्षले सम्झौताको अवधिभर सञ्चालन गर्नुपर्ने विभिन्न तालिमहरूको नाम, अवधि र सहभागी सङ्ख्या देहायमा उल्लेख गरिएको छ :-

क.सं.	तालिमको नाम	तालिम अवधि	न्यूनतम सहभागी सङ्ख्या
१			
२			
३			

२०८२/११/१४

मधु सुदन बुर्लाकोटी
सचिव (उद्योग)

(५) दोश्रो पक्षले यस सम्झौता बमोजिमको कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्न आवश्यक पर्ने जनशक्तिको विवरण निम्नानुसार हुनेछ :-

क्र.सं.	पद	सङ्ख्या	कैफियत
१			
२			
३			

(६) दोश्रो पक्षले सम्झौता अवधिभर गरिबी निवारणका लागि लघु उद्यम विकास कार्यक्रम सञ्चालन कार्यविधि, २०८२ मा सेवा प्रदायक संस्थाले गर्ने भनी तोकिएका भूमिका र दायित्वका अतिरिक्त देहायका जिम्मेवारीहरू पूरा गर्नुपर्नेछ :-

(क) उद्यमशीलता विकास तालिम प्राप्त गरी व्यावसायिक योजनाको आधारमा व्यवसाय छनोट भएका सम्भावित उद्यमीहरूको विवरण सहजकर्तासँग समन्वय गरी शाखाबाट प्राप्त गर्ने,

(ख) शाखाबाट प्राप्त भएका सम्भावित उद्यमीले छानेको व्यवसायका आधारमा आवश्यक पर्ने सीप विकास तालिमको व्यवस्था गर्ने । उक्त तालिम दिंदा गुणस्तरलाई मध्यनजर राखी पर्याप्त समय र स्रोतको सुनिश्चितता गर्ने,

(ग) कुनै कारणवस कुनै स्थानमा कार्यक्रम प्रभावकारी रूपमा सञ्चालन हुन नसक्ने अवस्था भएमा सोको स्पष्ट कारण देखाई शाखालाई सुझाव सहितको विकल्प प्रस्तुत गर्ने,

(घ) आवश्यकता विश्लेषणका आधारमा शाखाले उपलब्ध गराएको विवरणअनुसार सहजकर्तासँगको समन्वयमा उद्यमीको स्तरोन्नतिको लागि पुनर्ताजगी र एडभान्स तालिम प्रदान गर्ने,

(ङ) गरिबी निवारणका लागि लघु उद्यम विकास कार्यक्रमले तयार गरेको जेसिएमआईएसमा प्रत्येक उद्यमीका लागि आवश्यक पर्ने सूचना तथा सूचकहरू प्रविष्टि गर्ने र सोको प्रतिवेदन शाखामा नियमितरूपमा उपलब्ध गराउने।

(७) दोश्रो पक्षले शाखा/सम्पर्क व्यक्तिसँग प्रत्यक्ष सम्पर्कमा रहेर काम गर्नुपर्नेछ ।

मधु सुदन बुर्लाकोटी
सचिव (उद्योग)

(८) अनुगमनका लागि दोश्रो पक्षले अनुगमन गर्ने पदाधिकारी तथा निकायलाई सहयोग गर्नुपर्नेछ ।

(९) कावु वाहिरको परिस्थिति आइपरेको भनी आधार र कारण सहित निवेदन पेस गरेमा सो निवेदन उपर कार्यालयले निर्णय गरी दिएको निर्देशन अनुसार काम सम्पादन गर्नुपर्नेछ ।

(१०) यस सम्झौता बमोजिमका कार्यहरू गर्न दोश्रो पक्षले सव कन्ट्रयाक्ट गर्न पाउने छैन।

(११) यो सम्झौता कार्यान्वयनमा कुनै विवाद उत्पन्न भएमा उद्यम विकास समितिले विवाद समाधान संयन्त्रको रूपमा कार्य गर्नेछ । यो संयन्त्रको निर्णयमा चित्त नवुझ्ने पक्षले अन्य कानुनी उपचारका उपायहरू अपनाउन यस सम्झौताले वाधा पुऱ्याउने छैन ।

(१२) यो सम्झौता कार्यान्वयन गर्न आर्थिक पक्षहरूमा सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ तथा नियमावली, २०६४ र स्थानीय खरिद नियमावलीका प्रावधानहरू लागू हुनेछ भने कार्यक्रम सञ्चालनका सन्दर्भमा गरिवी निवारणका लागि लघु उद्यम विकास कार्यक्रम सञ्चालन कार्यविधि, २०८२ वमोजिम कार्यान्वयन गर्नुपर्नेछ ।

(१३) यस सम्झौतामा उल्लिखित क्रियाकलापवाहेक उद्यमीको हितको लागि कार्यालयले आवश्यक ठानेको अन्य थप क्रियाकलापहरू प्रचलित कानूनले तोकेका प्रक्रियाहरू पूरा गरी दोश्रो पक्षमार्फत गराउन कुनै वाधा पुगेको मानिने छैन ।

(१४) यस सम्झौता पत्रमा उल्लेख गरिएका दोश्रो पक्षले गर्नुपर्ने कार्यहरूमा आवश्यकता अनुसार थपघट गर्नु परेमा पहिलो पक्षले पन्ध्र दिन अगावै सोको जानकारी गराउनु पर्नेछ ।

(१५) कार्यतालिकामा तोकिएको समयभित्र कार्यसम्पादन नगरेमा, अनुगमन उपसमितिले कामको गुणस्तर लगायतका पक्षमा प्रश्न उठाईदिएको प्रतिवेदन उपर समयमा सुधार नगरिएमा उद्यम विकास समितिको निर्णयानुसार प्रथम पक्षले पन्ध्र दिनअघि लिखित जानकारी गराई सम्झौता रद्द गर्नसक्नेछ ।

मधु सुदन बुर्लाकोटी
सचिव (उद्योग)

(१६) दोश्रो पक्षले कुनै कार्यसम्पादनका लागि म्याद थप गर्न औचित्यपूर्ण कारणसहित लिखित निवेदन दिएमा प्रचलित कानूनको अधीनमा रही कार्यालयले एकपटकमा १५ दिनका दरले बढीमा ३० दिनसम्म म्याद थप गर्नसक्नेछ ।

(१७) यस सम्झौताको कुल रकम (सवैप्रकारका कर सहित) जम्मा रु. ....

अक्षेरपि रु. .... रहेको छ ।

(१८) रकम भुक्तानी सम्वन्धी व्यवस्था: दोस्रो पक्षले प्रारम्भिक प्रतिवेदन (Inception Report) सहितको निवेदन पेस गरेपछि दश प्रतिशत रकम पहिलो किस्तामा उपलब्ध गराउन सकिनेछ । पहिलो भुक्तानी गरेको रकमको ८० प्रतिशत रकम खर्च गरेको विवरण (पहिलेको भुक्तानीको सत प्रतिशत खर्च) सहित पेस गरेको विवरण विजकमा उल्लेख भएका कार्यक्रमहरू संतोषजनकरूपमा सम्पन्न भए नभएको यकिन गरी पेस गरेको सिफारिस र सम्झौतामा उल्लेख भए वमोजिम सेवा प्रदायक संस्थाहरूलाई कार्यालयले वढीमा तीन किस्तामा भुक्तानी गर्न सक्नेछ।

(१९) भुक्तानीका शर्त र तरिका: भुक्तानीका लागि विल पेस गर्दा कार्य सम्पन्न विवरण, मासिक प्रतिवेदन तथा कामको यथार्थ अवस्था झल्किने कागजातहरू समेत वुझाउनुपर्नेछ । यसरी पेस हुन आएका प्रतिवेदन तथा कागजातका आधारमा अनुगमन उपसमितिले आवश्यक जाँचवुझ गरी उक्त प्रगतिहरू जेसिएमआईएसमा प्रविष्टी भएको आधारमा भुक्तानीका लागि सिफारिस गरेपछि कार्यक्रम सम्पादन र परिणाम (Performance and Result) को आधारमा हुने प्रत्येक भुक्तानीमा प्रचलित कानूनले तोके वमोजिमको कर र सार्वजनिक खरिद ऐनले तोके अनुसारको रिटेन्सन मनी वापतको रकम कट्टा गरी वाँकी रकम भुक्तानी गरिनेछ । सेवा प्रदायक संस्थाले कर चुक्ता प्रमाण पत्र र कर समायोजन पत्र पेस गरे पछि मात्र रिटेन्सन मनी वापतको रकम भुक्तानी गरिनेछ ।

(२०) अन्य कुराहरू: ....

(२१) सम्झौताको अवधि: यो सम्झौता पत्रमा हस्ताक्षर भएको मिति............देखि .... सम्म कायम रहनेछ । प्रचलित कानूनको अधीनमा रही दुवै पक्षको आपसी सहमतिमा आवश्यकता अनुसार सम्झौताको म्याद थप गर्न सकिनेछ ।

मधु सुदन बुर्लाकोटी
सचिव (उद्योग२)

(२२) साझेदारीमा कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुपर्ने अवस्थामा साझेदारी गर्न चाहने संस्थाहरूको समेत सहभागिता हुनेगरी त्रिपक्षीय सम्झौता समेत गर्न सकिनेछ ।

उपर्युक्त शर्तहरूमा मञ्जुरी भई दस्तखत गर्ने आधिकारिक प्रतिनिधिहरू

दोश्रो पक्ष... .... का तर्फबाट	प्रथम पक्ष .... का तर्फबाट
हस्ताक्षर .... नाम : .... पद : .... संस्थाको छाप :	हस्ताक्षर .... नाम : .... पद : .... कार्यालयको छाप :
रोहवर	
सेवा प्रदायक संस्थाको तर्फबाट हस्ताक्षर .... नाम : .... पद :	कार्यालयका तर्फबाट हस्ताक्षर.................................. नाम:.................................. पद:..............................

इति सम्वत २०...... साल .... महिना........ गते रोज....... शुभम ।

मधु सुदन बुर्लाकोटी
सचिव (उद्योग)

अनुसूची-८

(दफा ८ को उपदफा (१) र दफा १८ को उपदफा (२) सँग सम्वन्धित)

<u>लघु उद्यम विकास (मेड) मोडेल</u>

लघु उद्यम विकास (मेड) मोडेल सम्भाव्य वजार, उद्यमीहरूको माग र उद्यम विकासको सम्भावनाको आधारमा उद्यम विकास गरिने अवधारणामा आधारित छ। यस मोडेल अनुसार कुनै पनि क्षेत्रमा उद्यम विकास गर्नका लागि तीनवटा पक्षहरूको विश्लेषण गरिनु पर्छ, जस अन्तर्गत लक्षित समूहको चाहना, उनीहरूको चाहना बमोजिमको उद्यमको लागि आवश्यक स्रोत स्थानीय स्तरमै उपलब्धता र सम्भावित उद्यमवाट उत्पादन हुने वस्तुको वजारको सम्भाव्यता पर्दछन्। यस अवधारणामा मुख्य गरी वजार मागको अवस्थालाई विश्लेषण गरी बजारको सुनिश्चतताको आधारमा मात्र उद्यम विकासको लागि थप प्रक्रियाहरू प्रदान गरिन्छ। उद्यम विकासका लागि उद्यमीहरूको माग, बजार सम्भाव्यता, कच्चा पदार्थमा आधारित रहेर उद्यम विकासको सम्भाव्यता हेरेर मात्र उद्यम विकासका कार्यक्रमहरू शुरु गरिन्छ। (चित्र नं. १ हेर्नुहोस्)

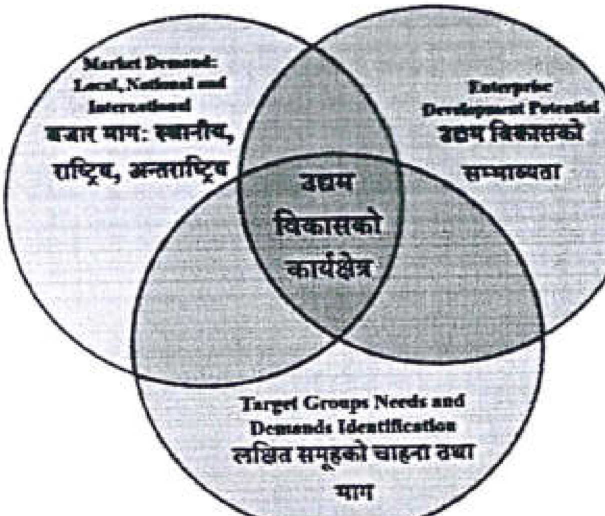

चित्र नं. १

उद्यमीहरूको सिर्जना र विकास कसरी गर्ने भन्ने हालसम्मको सिकाई, अनुभव र सफलतापूर्वक गरिएका प्रयासबाट उद्यमीहरूलाई एकीकृत सेवा अवधारणा (**Integrated Service Approach**) अन्तर्गत सहयोग गरी दिगो उद्यम विकास गर्न सकिन्छ भन्ने प्रमाणित भएको छ। यस अवधारणा अन्तर्गत विगतको अनुभववाट प्रमाणित भैसकेका प्रक्रियाहरू जस्तै उद्यम विकासका लागि सामाजिक परिचालन, उद्यमशीलता विकास, सिपमूलक तालिम,

मधु सुदन बुर्लाकोटी
सचिव (उद्योग)

वित्तमा पहुँच, उपयुक्त प्रविधि, वजारीकरण, व्यावसायिक परामर्श र उद्यमको स्तरोन्नतिका साथै उद्यम विकासका लागि नीतिगत वातावरण निर्माणमा निरन्तर जोड दिनुपर्नेछ (चित्र नं. २)।

लघु उद्यम विकास मोडेलको प्रारूप

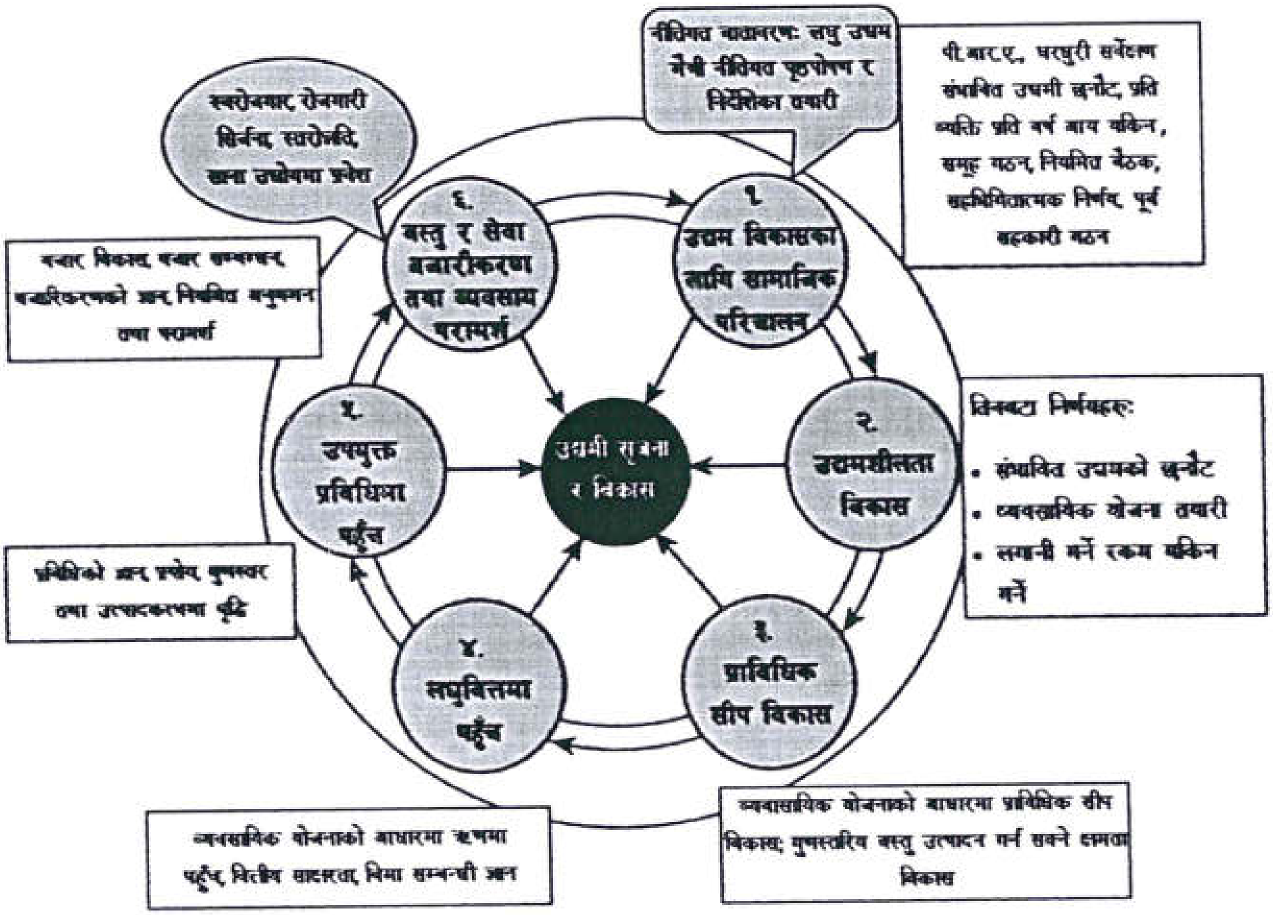

चित्र नं. २

उद्यमशीलता विकासका लागि चरणवद्ध रूपमा विभिन्न ६ वटा चरणहरूमा व्यावसायिक सेवा प्रदान गर्नुपर्ने हुन्छ। यी चरणहरूमा गरिने कार्यहरूको विवरण छोटकरीमा तल प्रस्तुत गरिएको छः

१. उद्यम विकासका लागि सामाजिक परिचालनः यस चरणमा उद्यम गर्न इच्छुक समुदायलाई उद्यमी समूहमा आवद्धता गराई उद्यमसँग सम्वन्धित पक्षहरूको बारेमा छलफल गर्ने, उद्यम स्थापनाको लागि उत्प्रेरित तथा नेतृत्व विकास गर्ने कार्य गरिन्छ। यसका अतिरिक्त उद्यम विकासका लागि सम्भाव्य स्रोतहरूको विश्लेषण गर्ने,

मधु सुदन बुर्लाकोटी
सचिव (उद्योग)

सम्भावित उद्यमीहरू छनोट गर्ने तथा बजारका सम्भावनाका क्षेत्रहरूको पहिचान गर्ने जस्ता कार्यहरू गरिन्छ।

२. उद्यमशीलता विकासः सम्भावित उद्यमीहरूको छनोटपश्चात् उनीहरूलाई उद्यम गर्नका लागि तत्परता ल्याउन, जोखिम लिन, उद्यमशील सोच विकास गर्न, उद्यम गर्नका लागि उत्प्रेरणा गराउने लगायत व्यवसायलाई शुरु तथा सञ्चालन गर्नका लागि व्यावसायिक सीप प्रदान गरिन्छ । उद्यमशीलता विकासका लागि अन्तर्राष्ट्रिय श्रम सङ्गठनले तयार गरेको उद्यमशीलता विकास प्याकेज सम्बन्धी "आफ्नो व्यवसाय शुरु तथा सुधार गर्नुहोस (Start and Improve Your Business, SIYB) तालिम" प्रदान गरिन्छ। यस प्याकेजमा ४ प्रकारका तालिमहरू क्रमशः Training of Potential Entrepreneurs (ToPE), Training of Starting Entrepreneurs (ToSE), Training of Existing Entrepreneurs (ToEE) र Training of Growth Enterprise (ToGE) प्रदान गरिन्छ। नयाँ उद्यमी सिर्जनाका लागि ToPE र ToSE तालिम प्रदान गरिन्छ। तालिमको अन्त्यमा सहभागीहरू उद्यम गर्नको लागि तयार भई उद्यमको छनोट गरी त्यसको शुरुवात तथा व्यस्थापन गर्नको लागि प्रशिक्षित हुन्छन्। साथै छनोट गरेको उद्यमको व्यावसायिक योजना तयार गरी उद्यमको बजारको सम्भावना, बजार योजना, उत्पादन योजना, खर्च, कुल पुंजीको यकिन र यसको स्रोतको व्यवस्थापन तथा उद्यमको नाफा नोक्सानको विश्लेषण गरिन्छ।

३. प्राविधिक सीप विकास तालीमः सम्भावित उद्यमीले उद्यमशीलता विकास तालिम पश्चात् उद्यमको छनोट, आवश्यक कच्चा पदार्थको लेखाजोखा, व्यावसायिक योजनाको निर्माण र उद्यम गर्न चाहिने पुंजीको कसरी व्यवस्थापन गर्ने भन्ने सोचको विकास पश्चात् मात्र प्राविधिक सीप विकासको तालिम प्रदान गरिन्छ। व्यावसायिक योजनाको आधारमा छनोट भएका उद्यमको लागि चाहिने आवश्यक प्राविधिक सीप प्रदान गरिन्छ। नतिजामूलक सीप विकास तालिम प्रदान गरिने हुँदा तालिम पश्चात् उद्यमीहरूमा गुणस्तरीय वस्तु तथा सेवाहरू उत्पादन गर्न सक्ने प्राविधिक सीप क्षमताको विकास हुन्छ। परम्परागत सीपमा आधारित उद्यमको छनोट गरेको अवस्थामा पनि थप सीप विकास तालिमको व्यवस्था गर्नुपर्ने हुन्छ।

४. वित्तमा पहुँचः व्यावसायिक योजनाका आधारमा आवश्यक कुल पूंजीका लागि स्वलगानी तथा ऋणको समेत आवश्यकता हुन्छ। उद्यमशीलता विकास भनेको व्यावसायिक जोखिम लिन सक्ने क्षमता हुने भएकोले उद्यमीहरू ऋण प्राप्त गर्न इच्छुक हुन्छन्। यसका लागि वित्तीय सेवा प्रदायकहरूसँग समन्वय गराई ऋणको व्यवस्थापन गर्न सहजीकरण गरिन्छ। उद्यमशीलता विकासको तालिम दिंदा नै

०८५।११।१४

मधु सुदन बुर्लाकोटी
सचिव (उद्योग)

उद्यमीहरूलाई व्वयसाय सञ्चालन गर्न ऋण लिनुपर्छ र वस्तु वा सेवा उत्पादन गरेर ऋण तिर्ने वा नाफा आर्जन गर्ने कुरामा उत्प्रेरणा गरिएको हुन्छ।

५. उपयुक्त प्रविधिमा पहुँचः उपयुक्त प्रविधिले उद्यमीको उत्पादकत्वमा वृद्धि गर्न, प्रतिष्पर्धीहरूको वस्तुसँग गुणात्मक रूपमा प्रतिष्पर्धा गर्न तथा उत्पादन लागतमा कमी ल्याउन सहयोग गर्दछ। तसर्थ उद्यमको प्रकृतिको आधारमा उद्यमीहरूलाई उपयुक्त प्रविधिहरूको बारेमा जानकारी, पहुँच तथा त्यसको सञ्चालनका लागि सहजीकरण गरिन्छ। प्रविधिहरू लागत साझेदारीमा हस्तान्तरण गरिन्छ। सरकारी अनुदानको उचित प्रयोगको लागि उपयुक्त प्रविधिमा लगानी गर्न सकिन्छ। उद्यम सञ्चालन गर्न प्रविधि (मेशिन औजार) को आवश्यकता हुन्छ त्यसैले उद्यमीहरूलाई उपयुक्त प्रविधिमा पहुँच पुऱ्याउन मद्दत गर्नु पर्ने हुन्छ।

६. बजारीकरण तथा व्यावसायिक परामर्शः उद्यमीले उत्पादन शुरु गरेपश्चात् उत्पादित वस्तुको बजारीकरण गर्नु सबैभन्दा महत्त्वपूर्ण पक्ष हो। यसका लागि उत्पादित वस्तुहरूको Buy Back Guarantee, Business to Business Linkage गर्ने लगायत बजार प्रवर्धनका लागि Grading, packaging, labeling, branding जस्ता क्रियाकलापहरूमा समेत सहजीकरण गरिन्छ।

उल्लिखित छ वटा चरणहरूमा एकीकृत र क्रमबद्ध सेवा प्रवाह गरे पश्चात् उद्यमशीलताको क्षमता विकास गरी सम्भाव्य उद्यमीहरूलाई उद्यमीको रूपमा तयार गर्न सकिने मान्यता नै लघु उद्यम विकास (मेड) मोडेलको सिद्धान्त हो। नयाँ सिर्जना भएका उद्यमीहरूलाई उद्यमको शुरुवात पश्चात् निरन्तररूपमा अनुगमन गरी त्यसको आधारमा आवश्यक परामर्श तथा अन्य सेवाहरू प्रदान गर्दै उद्यमलाई दिगोपनको अवस्थामा पुऱ्याउनु समेत यस मोडेलको विशेषता रहेको छ।

मधु सुदन बुर्लाकोटी
सचिव (उद्योग)

अनुसूची-९

(दफा ९ को उपदफा (२) को खण्ड (ग) संग सम्वन्धित)

घर परिवार सर्वेक्षण फारामहरू (फाराम ए, बी र सी)

घर परिवार सर्वेक्षण फाराम — ए (Form A)

(सबै घर परिवारका लागि)

प्रश्नावली नम्वर:

१) घरधुरी विवरण			
प्रदेशको नाम / नम्वर:	जिल्ला:	महानगरपालिका / उपमहानगरपालिका / नगरपालिका / गाउँपालिका:	वजार केन्द्र:
वडा नम्बर:	वस्तीको नाम:	घरमूलीको नाम:	
जातीय समूह:		जाति:	
धर्म:		तपाईको परिवारको आर्थिक अवस्था कस्तो छ भन्ने सोच्नुहुन्छ ?	

(क) घरपरिवार सम्वन्धी विवरण भर्नुहोस्,-

(२) परिवारको सदस्यको भोगचलनमा रहेको जग्गा जमिनको विवरण						
स्वामित्वको किसिम	खेत (रोपनी/विगाहा)	बारी (रोपनी/विगाहा)	घडेरी (रोपनी/विगाहा)	जङ्गल (रोपनी/विगाहा)	अन्य (रोपनी/विगाहा)	जम्मा (रोपनी/ विगाहा)
आफ्नो निजी						
मोही कमाएको						

मधु सुदन बुर्लाकोटी
सचिव (उद्योग)

बटैया						
ऐलानी, सरकारी						
गुठी						
जम्मा क्षेत्रफल						
अरूलाई कमाउन दिएको						

(३) (क) पशुधन सम्वन्धी विवरण

स्वामित्व / किसिम	आफ्नो आफैले पालेको सङ्ख्या	अरूको आफूले पालेको सङ्ख्या	अनुमानित मूल्य (रू)	अघिल्लो साल बिक्री गरिएको सङ्ख्या	पशुधनको बिक्रीवाट अघिल्लो साल भएको आम्दानी (रू)
गाई					
गोरू बाछी					
पाडो भैंसी					
पाडी भैंसी					
भेडा च्याङ्ग्रा					
खसी बाखा					
सुँगुर बङ्गुर					
हाँस कुखुरा					
घोडा, खच्चर					
खरायो					
माछा (भुरा छाडेको)					

मधु सुदन बुर्लाकोटी
सचिव (उद्योग)

परेवा					
अन्य					

(३) (ख) अघिल्लो साल गरिएको दुग्धजन्य तथा मासुजन्य पदार्थको विक्री विवरण			
दुध विक्रीवाट भएको आम्दानी (रू)	दुधजन्य पदार्थको घ्यू, बटर, मिठाई) को विक्रीवाट भएको आम्दानी (रू)	अण्डा विक्रीवाट भएको आम्दानी (रू)	माछा तथा मासु विक्रीवाट भएको आम्दानी (रू)

(४) गत बर्ष भएको कृषि उब्जनीसम्वन्धी विवरण					
वालीको प्रकार	वाली लगाइएको क्षेत्रफल	इकाई	कुल उब्जनी केजी	आफूले उपभोग गरेको अनुमानित रकम (रू)	विक्री गरेर भएको आम्दानी रकम (रू)
धान					
गहुँ					
मकै					
कोदो					
जौ					
आलु					

३५८
०८५१।१८

मधु सुदन बुर्लाकोटी
सचिव (उद्योग)

तेलहन					
दलहन					
तरकारी					
उखु					
अदुवा					
लसुन					
वेसार					
फापर					
कागुनो					
चिनो					
अन्य					

(५) गत वर्ष भएको फलफूल उत्पादनसम्वन्धी विवरण

फलफूलको प्रकार	फलफूल रोपिएको क्षेत्रफल	इकाई	फललाग्ने वृक्ष सङ्ख्या	फल नलाग्ने वृक्ष सङ्ख्या	फलफूल उत्पादन केजी	फलफूल विक्री परिमाण केजी	फलफूल विक्रीवाट भएको आम्दानी रकम (रू)
सुन्तला							
कागती							
ज्यामिर							
जुनार							
स्याउ							
अनार							
अङ्गुर							

मधु सुदन बुलाकोटी
सचिव (उद्योग)

केरा							
आँप							
मेवा							
निबुवा							
लिची							
नास्पाती							
आलुवखडा							
भोगटे							
अन्य							

(६) उद्यमसम्वन्धी विवरण (उद्यम गरेको भए)		
उद्यमको नाम	उद्यमको उत्पादन	उद्यम वाट हुने वार्षिक आम्दानी (रु.)

(७) घरको स्थितिसम्वन्धी विवरण (उपयुक्त कोठामा चिनो लगाउनुहोस्)	
घरको स्वामित्वको प्रकार	☐ आफ्नै ☐ भाडामा ☐ घरविहिन ☐ अरूको शरण
घरको भित्ताको प्रकार	☐ ढुंगा/माटो ☐ ईटा/माटो ☐ ढुंगा/सिमेन्ट ☐ ईटा/सिमेन्ट ☐ बाँस / पराल / हाँगा ☐ जस्ता

मधु सुदन बुलाकोटी
सचिव (उद्योग)

घरको छानाको प्रकार	☐ खर / पराल ☐ सिमेन्टेड ☐ जस्ता / टायल / स्लेट		
घरको तल्लाको सङ्ख्या:	कोठाको सङ्ख्या:	घरको लम्वाइ (फिट):	घरको चौडाइ (फिट):

(८) घरायसी सरसामानको विवरण								
सामग्री	सङ्ख्या	खरिद मूल्य	सामग्री	सङ्ख्या	खरिद मूल्य	सामग्री	सङ्ख्या	खरिद मूल्य
रेडियो			रंगिन टिभी			श्यामश्वेत टिभी		
बयलगाडा			साइकल			मोटरसाइकल		
ट्र्याक्टर			पम्पिङ सेट			कलधारा		
फर्निचर			चारा काट्ने मेसिन			सिलाउने मेसिन		
सोलार सेट			घट्ट			क्यामरा		

(९) तपाईको परिवारलाई वर्षभरि आवश्यक खाद्यान्न कसरी पूर्ति हुन्छ ?					
आफ्नै उत्पादनवाट (महिना)	व्यापारवाट (महिना)	ज्याला मजदुरीवाट (महिना)	अैंचोपैंचो सापटीवाट (महिना)	ऋण-उधारोवाट (महिना)	जम्मा (महिना)
					१२

मधु सुदन बुर्लाकोटी
सचिव (उद्योग)

(१०) तपाईंको परिवारले लिएको ऋण सम्वन्धी विवरण								
ऋणको स्रोत (वैङ्क, वित्तीय संस्था, सहकारी)	ऋण लिएको मिति	ऋण रकम (रु.)	ऋणको वार्षिक व्याजदर	ऋण लिनुको कारण- (उपभोग वा आयआर्जन)	तिरिसकेको ऋण रकम (रु.)	तिर्न वाँकी ऋण रकम (रु.)	ऋण नतिर्नुको कारण	ऋण तिर्ने योजना गरिएको मिति

(११) थप घरायसी प्रश्न (उपयुक्त कोठामा चिनो लगाउनुहोस्)	
खाना पकाउन प्रयोग हुने इन्धन	☐ दाउरा ☐ गुईंठा ☐ मट्टितेल ☐ छ्वाली पराल ☐ विजुली ☐ सौर्य उर्जा ☐ गोवर ग्यास ☐ एलपी ग्यास
खाना पकाउन दाउराको प्रयोग गर्ने गरेको भए, चुल्होको प्रकार	☐ परम्परागत ☐ सुधारिएको
खाने पानीको स्रोत	☐ पाइपको पानी ☐ ट्युववेल ☐ कुवा ☐ मूल ☐ खोला नदी
खानेपानी ल्याउन लाग्ने समय (मिनेटमा)	

(१२) तपाईंको परिवारमा ५ वर्ष मुनि उमेरका वालवालिकालाई कति पटक झाडापखाला लागेको छ ?		
झाडापखाला लागेका १ वर्ष मुनिका शिशुको सङ्ख्या	झाडापखाला लागेका ५ वर्ष मुनिका वालवालिकाको सङ्ख्या	५ वर्ष मुनिका वालवालिकालाई हालसम्म कति पटक झाडापखाला लाग्यो ?

मधु सुदन बुर्लाकोटी
सचिव (उद्योग)

(१३) तपाईंको परिवारमा खोप लगाउन छुटेका वालवालिकाको सङ्ख्या	
५ वर्षमुनिका वालिकाको सङ्ख्या	५ वर्षमुनिका वालकको सङ्ख्या

(१४) विद्यालय जान छोडेका वा जाँदै नगएका वालवालिकाको सङ्ख्या			
विद्यालयमा भर्ना नभएका ६ देखि १२ वर्षसम्मका वालिकाको सङ्ख्या	विद्यालयमा भर्ना नभएका ६ देखि १२ वर्षसम्मका वालकको सङ्ख्या	विद्यालयमा भर्ना नभएका वा पढाइ छाडेका १३ देखि १७ वर्षसम्मका किशोरीको सङ्ख्या	विद्यालयमा भर्ना नभएका वा पढाइ छाडेका १३ देखि १७ वर्षसम्मका किशोरको सङ्ख्या

(१५) तपाईंको परिवारमा विगत ५ वर्षमा भएको शिशु तथा मातृमृत्युको विवरण	
निधन भएको शिशु (१ वर्ष मुनिको) सङ्ख्या	मातृमृत्युको सङ्ख्या

मधु सुदन बुर्लाकोटी
सचिव (उद्योग)

(ख) घरपरिवारका सदस्य सम्बन्धी विवरण भर्नुहोस्

(१६) परिवारका सदस्यको विवरण							
पूरा नाम	जन्ममिति	लिङ्ग (म / पु)	फोन	वैवाहिक अवस्था	अपाङ्गता (छ/छैन)	घरमूलीसँगको सम्वन्ध	शिक्षा / शैक्षिक स्तर

पुः पुरुष, मः महिला, निः नरक्षर, प्राः प्राथमिक साक्षर, माः माध्यमिक, उः उच्च शिक्षा, अः अध्ययनरत

१७) परिवारका १६ वर्षभन्दा माथिका सदस्यको पेशासम्वन्धी विवरण						
पूरा नाम	मुख्य पेशाका लागि १ र सहायक पेशाका लागि २ लेख्ने					लघु उद्यममा रूचि (छ / छैन)
	कृषि	व्यापार	उद्योग /उद्यम	नोकरी	श्रमिक	

(१८) कामको खोजीमा रहेका १६ वर्षभन्दा माथिका परिवारका सदस्यको विवरण					
पूरा नाम	सीप	सीपको विवरण	हाल गरिरहेको कामको प्रकार	इच्छाएको कामको विवरण	काम खोज्न थालेको मिति

मधु सुदन बुर्लाकोटी
सचिव (उद्योग)

(१९) परिवारका १६ वर्षभन्दा माथिका सदस्यको बसाईसराईसम्वन्धी विवरण				
पूरा नाम	बसाई सरेको मिति	सदस्य बसाई सर्नुको कारण	बसाईसराइको किसिम (चिनो लगाउनुहोस्)	
			फर्कने गरी	नफर्कने गरी

(ग) परिवार तथा परिवारका सदस्यको आम्दानी र खर्च सम्वन्धी विवरण भर्नुहोस् ।

(२०) ज्याला-मजदुरी (हरूवागिरी) मा संलग्न रहेका १६ वर्ष भन्दा माथिका परिवारका सदस्यको विवरण					
पूरा नाम	कामको प्रकार (कृषि / गैह कृषि)	खाद्यान्नका लागि काम गरेको दिन सङ्ख्या	प्राप्त खाद्यान्नको अनुमानित मूल्य (रु.)	नगदका लागि काम गरेको दिन सङ्ख्या	नगदका लागि कामबाट प्राप्त कुल रकम (रु.)

मधुसुदन बुर्लाकोटी
सचिव (उद्योग)

(२१) परिवारको आम्दानीसम्वन्धी प्रश्नहरू (माथि उल्लेख भइसकेका कृषि, पशुपालन, दुध, फलफूल, ज्याला मजदुरी, उद्यम व्यवसाय बाहेक)				
तलब भत्ताबाट प्राप्त रकम (रु.)	पेन्सनबाट प्राप्त रकम (रु.)	भाडाबाट प्राप्त रकम (रु.)	छोराछोरी वा इष्टमित्रबाट प्राप्त रकम (रु.)	अन्य आम्दानीबाट प्राप्त रकम (रु.)

२२। परिवारको खर्चसम्बन्धी विबरण						
खाद्यान्नका लागि भएको खर्च रकम (रु.)	लत्ता कपडाका लागि भएको खर्च रकम (रु.)	शिक्षाका लागि भएको खर्च रकम (रु.)	स्वास्थ्यका लागि भएको खर्च रकम (रु.)	घर भाडा वा मर्मतका लागि भएको खर्च रकम (रु.)	चाडपर्वका लागि भएको खर्च रकम (रु.)	फुटकर खर्च रकम (रु.)

जानकारी दिनेको नाम		
अन्तर्वार्ता लिनेको नाम		
अन्तर्वार्ता लिनेको सही		
मितिः		स्थानः

मधु सुदन बुर्लाकोटी
सचिव (उद्योग)

घर परिवार सर्वेक्षण प्रश्नावली

फाराम-बी (Form B)

(वेरोजगार वा सम्भावित उद्यमीहरूका लागि)

प्रश्नावली नम्वर:

उद्यमी बन्न इच्छुक व्यक्तिको नामः	
घरधुरी नम्बरः	प्रदेश नाम / नम्वरः
जिल्लाः	महानगरपालिका / उपमहानगरपालिका / नगरपालिका / गाउँपालिकाः

वडा नम्वरः	बस्तीको नामः	वजार केन्द्रः

सम्भावित उद्यमीसँग सोध्ने प्रश्नहरू

उपयुक्त कोठामा चिनो लगाउनुहोस्

प्र. नं.	प्रश्न	इच्छुक व्यक्तिको उत्तर				
१	उद्यमशीलता प्रतिको रूचि/प्राथमिकता (१ सवैभन्दा वढी, ३ सवै भन्दा कम)	१	२	३		
२	शैक्षिक स्तर	निरक्षर	प्राथमिक साक्षर	माध्यमिक	उच्च शिक्षा	अध्ययनरत
३	अनुभव	उद्यमी	जागिरे	ज्यालादारी	वेरोजगार	
४	उद्यम गर्न चाहनुको मूल उत्प्रेरणा	स्वावलम्वी हुन	पैसा कमाउन	आत्मनिर्भर बन्न		
५	उद्यम सुरु गर्नको लागि आवश्यक मध्ये	पूरै	आधा	थोरै		

मधु सुदन बुर्लाकोटी
सचिव (उद्योग)

<table>
<tr><td></td><td>कति रकम उपलब्ध छ ?</td><td></td></tr>
<tr><td>६</td><td>परिवार तथा नातागोतामा कसैले उद्यम गर्नु भएको छ ?</td><td><table><tr><td>आमाबुवा</td><td>आफन्त</td><td>साथीभाइ</td><td>कसैले छैन</td></tr><tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr></table></td></tr>
<tr><td>७</td><td>उद्यम सुरु गर्नका लागि चाहिने सीप, कला, खुवी वा अनुभव छ ?</td><td><table><tr><td>छ</td><td>छैन</td></tr><tr><td></td><td></td></tr></table></td></tr>
<tr><td>८</td><td>नैतिक सामर्थ्य वा प्रोत्साहन छ ?</td><td><table><tr><td>धेरै</td><td>पर्याप्त</td><td>थोरै</td></tr><tr><td></td><td></td><td></td></tr></table></td></tr>
<tr><td>९</td><td>कुनै संस्था, समूह वा सहकारीको सदस्यता लिनु भएको छ ?</td><td><table><tr><td>छ</td><td>छैन</td></tr><tr><td></td><td></td></tr></table></td></tr>
<tr><td>१०</td><td>उमेर समूह</td><td><table><tr><td>१६-२२</td><td>२३-३०</td><td>३१-४०</td><td>४१-५०</td><td>५१-६०</td></tr><tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr></table></td></tr>
<tr><td>११</td><td>सुरु गर्न चाहेको उद्यमको स्थानीय माग छ ?</td><td><table><tr><td>छ</td><td>छैन</td></tr><tr><td></td><td></td></tr></table></td></tr>
<tr><td>१२</td><td>क्षमता विकास सम्वन्धी ज्ञान छ ?</td><td><table><tr><td>छ</td><td>छैन</td></tr><tr><td></td><td></td></tr></table></td></tr>
<tr><td>१३</td><td>उद्यम स्थापना गर्न आवश्यक परेमा बसाईं सर्न तयार हुनुहुन्छ ?</td><td><table><tr><td>छु</td><td>छैन</td></tr><tr><td></td><td></td></tr></table></td></tr>
<tr><td>१४</td><td>व्यापारिक सीप छ ? (पारम्परिक वा व्यावसायिक)</td><td><table><tr><td>छ</td><td>छैन</td></tr><tr><td></td><td></td></tr></table></td></tr>
</table>

मधु सुदन बुर्लाकोटी
सचिव (उद्योग)

<table>
<tr><td>१५</td><td>उद्यम सुरुगर्न चाहिने रकम कुन स्रोतबाट जुटाउनुहुन्छ ?</td><td><table><tr><td>आफैं</td><td>परिवार</td><td>नातागोता</td><td>सहकारी</td><td>बैङ्क</td><td>ऋणदाता</td><td>साथीभाइ</td></tr><tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr></table></td></tr>
<tr><td>१६</td><td>उद्यमबाट हुने आम्दानीलाई कसरी प्रयोग गर्नु हुन्छ ?</td><td><table><tr><td>उत्पादनमूलक (व्यवसाय)</td><td>अन्य (बचत)</td><td>अनुत्पादक (खपत)</td></tr><tr><td></td><td></td><td></td></tr></table></td></tr>
<tr><td>१७</td><td>तपाईंले उद्यम सुरु गर्नु हुन्छ भनेर परिवारका सदस्यहरू ढुक्क हुनुहुन्छ?</td><td><table><tr><td>छु</td><td>छैन</td></tr><tr><td></td><td></td></tr></table></td></tr>
<tr><td>१८</td><td>उद्यम /व्यवसाय सञ्चालन गर्ने स्थानका बारेमा सोच्नु भएको छ ?</td><td><table><tr><td>छ</td><td>छैन</td></tr><tr><td></td><td></td></tr></table></td></tr>
<tr><td>१९</td><td>आवश्यक भौतिक सहयोग परिवारबाट प्राप्त हुन्छ ?</td><td><table><tr><td>अधिकतम</td><td>मध्यम</td><td>न्यूनतम</td></tr><tr><td></td><td></td><td></td></tr></table></td></tr>
<tr><td>२०</td><td>कुनै तालिममा भाग लिनु भएको छ?</td><td><table><tr><td>छ</td><td>छैन</td></tr><tr><td></td><td></td></tr></table></td></tr>
</table>

जानकारी दिनेको नाम	
अन्तर्वार्ता लिनेको नाम	
अन्तर्वार्ता लिनेको सही	
मितिः	स्थानः

मधु सुदन बुर्लाकोटी
सचिव (उद्योग)

घर परिवार सर्वेक्षण प्रश्नावली,

फाराम-सी (Form C)

(मौजुदा उद्यमको बारेमा थप जानकारीका लागि)

प्रदेश जिल्ला: न.पा./गाउँपालिका :

वार्ड नं.: वस्तीको नाम:

ग्रामीण बजार केन्द्र/बजार केन्द्र:

घरधुरी नं :

उद्यमीको नाम :

उमेर : लिङ्ग : म/पु

जाति : धर्म :

विवाहित/अविवाहित :

विवाहित/अविवाहित/विधुर/विधुवा/छुट्टिएको/पारपाचुके गरेको

१.	पृष्ठभूमि
१.१ उद्यमीको शैक्षिक स्तर	
१.२ सीप	

२०७५/११/१४

मधुसुदन बुर्लाकोटी

सचिव (उद्योग)

१.३ लिएको तालिम
....

२. उद्यम/व्यवसायको विवरण	
२.१ उद्यम/व्यवसायको नाम	
२.२ गतिविधिको प्रकार	
२.३ व्यवसाय सुरु मिति	
२.४ उद्यममा काम गर्नेको सङ्ख्या	
(क) परिवारबाट (ख) बाहिरको (ग) जम्मा ।	

नोट : यदि एकै व्यक्तिको एक भन्दा बढी उद्यम-व्यवसाय भएमा छुट्टा छुट्टै फाराम भरी एकै ठाउँमा नत्थी गर्नुपर्नेछ।

३. स्वामित्व		
उद्यमीको आफ्नै ☐	पारिवारिक ☐	अरुको भाडामा (lease मा) ☐
साझेदारी ☐	सहकारी ☐	

४. प्रस्तुत व्यवसाय गर्न तपाईंले कहाबाट प्रेरणा पाउनुभयो ?			
बुबा ☐	आमा ☐	नातेदार ☐	तालिम/शिक्षा ☐
साथी ☐	परम्परागत ☐	आफ्नै छनोट ☐	अन्य.............

५. तपाईंले आफ्नो उद्यममा कुन प्रकारको कच्चा पदार्थ प्रयोग गर्नु हुन्छ?
५.१ प्रयोग हुने कच्चा पदार्थको नाम ____________________
५.२ कच्चा पदार्थको आपूर्ति अवस्था :
वर्षभरि प्राप्त हुने__________
मौसम अनुसार प्राप्त हुने (कुन कुन महिना)__________
कहिले काहीं मात्र__________

मधु सुदन शुर्लाकोटी
सचिव (उद्योग)

मौसम अनुसार प्राप्त भए पनि वर्ष भरि पुग्ने ________

५.३ कच्चा पदार्थ लिन कहा जानुहुन्छ ?

(क) ठाउँको नाम ________ (ख) कति टाढा पर्छ ? ____ कि.मि.

(ग) वर्षमा कति पटक जानुहुन्छ ? ______ (घ) आउने जाने खर्च ? ________

(ङ) एक पटकमा कतिको खरिद गर्नुहुन्छ ? ________

५.४ कच्चा पदार्थको आपूर्तिमा भएको मुख्य समस्याहरू

(१) ________________

(२) ________________

(३) ________________

(४) ________________

६. उद्यमका लागि उपलब्ध स्रोतको विवरण

६.१ तपाईको उद्यमको पूँजीको स्रोत के के हुन ?

स्रोत	स्रोतस्थल	जम्मा रु.	ऋण लिएको भएमा सोको विवरण				अन्तिम पटक प्रयोग गरेको मिति
			ब्याज दर	भुक्तानी रु.	बाँकी रु.	कहिले तिर्ने योजना छ ?	
आफ्नो निजी वचत							
परिवार							
नातेदार							
स्थानीय साहू महाजन							
गैर सरकारी संस्था							
सहकारी संस्था							
सामुदायिक सङ्गठन							

मधु सुदन बुर्लाकोटी
सचिव (उद्योग)

बैङ्क							
अन्य							

६.२ पूँजीसँग सम्वन्धित भोगेका मुख्य समस्याहरू

(१) ______

(२) ______

(३) ______

(४) ______

७ सेवा प्रदान गर्ने उद्यमको हकमा

सेवाको विवरण	ज्याला लिने अवधि				सेवा प्रदान गर्ने जम्मा घर	जम्मा आय		जम्मा वार्षिक आय रु.
	पटक	दैनिक	मासिक	वार्षिक		जिन्सी	नगद रु.	

३५१ ०५९।११।१८
मधु सुदन बुर्लाकोटी
सचिव (उद्योग)

८. उत्पादन गर्ने वस्तुहरूको विवरण			
उत्पादित वस्तुको प्रकार	उत्पादन सङ्ख्या		प्रति इकाई उत्पादन मूल्य रू.
	प्रति सप्ताह	प्रति महिना	

८.१ उत्पादन प्रक्रियामा रहेका मुख्य समस्याहरू

(१)

(२)

(३)

(४)

८.२ उत्पादित वस्तुसम्वन्धी मुख्य समस्याहरू

(१)

(२)

(३)

(४)

९. बजारीकरण				
तपाईको उत्पादन बिक्री वितरण कसरी हुने गरेको छ ?	कहाँ लगेर बेच्ने (स्थान)	वार्षिक कति बिक्री हुने (परिमाण)	प्रति इकाई बिक्री मूल्य कति (मूल्य)	उत्पादनको ओसार-पसारको खर्च (रू.)
उत्पादन स्थलबाटै बिक्री				
स्थानीय बजारमा आफैं लैजाने				
सहकारी मार्फत्				
व्यापारी मार्फत्				
अन्य				

१०. बिक्री वितरण

मधु सुदन बुर्लाकोटी
सचिव (उद्योग)

१०.१ उत्पादित सामान कुन रूपमा बढी विक्री हुन्छ ?

नगद ☐ उधारो ☐

१०.२ उधारोमा विक्री गर्ने गरेको भए उठाउन कति बाँकी छ ?

रु. ________________

१०.३ हालसम्म उधारोमा कति रकम डुबेको छ ?

रु. ________________

११. थप माग सम्वन्धी विवरण

११.१ तपाईंले आफ्नो माल सामग्री वेचिरहेको ठाउँभन्दा अन्यत्रबाट थप माग भइरहेको जानकारी पाउनुभएको,-

छ ☐ छैन ☐

११.२ पाएको छ भने ठाउँको नामहरू ________________________________

________________________ **परिमाण ।**

१२. विक्री वितरणमा हुने प्रतिस्पर्धा

१२.१ तपाईंको कुन कुन उत्पादनले कुन कुन ठाउँमा कुन क्षेत्रबाट आउने सामग्रीसँग प्रतिस्पर्धा गर्नुपर्छ ?

प्रतिस्पर्धामा रहेको उत्पादन सामग्रीको प्रकार	कुन ठाउँको उत्पादनसँग (Origin)	प्रतिस्पर्धा हुने स्थल

१३. अन्य उद्यमसँगको अन्तरसम्वन्ध

१३.१ तपाईंको उत्पादनलाई अरु साना-घरेलु उद्योगको उत्पादन गर्ने काममा प्रयोग हुन्छ भने ?

उत्पादनको		कस्तो किसिमको काममा प्रयोग हुने	प्रयोग हुने स्थल
नाम	परिणाम		

मधु सुदन बुर्लाकोटी
सचिव (उद्योग)

१४. तपाईंको उत्पादनको बिक्री (बजारीकरण) का मुख्य समस्याहरू

१.

२.

३.

४.

१५. तपाईंले आफ्नो उद्यमबाट सरदर मासिक आम्दानी कति गर्नुहुन्छ?

रु. २०००-भन्दा कम	☐	रु. २००१-५००० सम्म	☐
रु. ५००१-७५०० सम्म	☐	रु. ७५०१-१०००० सम्म	☐
रु. १०००१-१२५०० सम्म	☐	रु. १२५०० माथि	☐

१६. तपाईंको उद्यम-व्यवसाय सम्वन्धमा भविष्यको योजना के छ ? उल्लेख गर्नुहोस्।

नयाँ उत्पादन बजारमा ल्याउने	☐	________
काम गर्ने ठाउँ विस्तार गर्ने	☐	________
काम गर्ने ठाउँ सार्ने	☐	________
तालिम लिने	☐	________
नयाँ प्रविधि ल्याउने	☐	________
मेसिन/उपकरण फेर्ने	☐	________
व्यवसाय बन्द गर्ने	☐	________
अन्य	☐	________

१७. तपाईं आफ्नो उद्यम/व्यवसायको उन्नतिका लागि कस्तो सहयोग होस् भन्ने

मधु सुदन बुर्लाकोटी
सचिव (उद्योग)

चाहनुहुन्छ? स्पष्ट खुलाउनुहोस्।

(१)

(२)

(३)

(४)

सूचना दिनेको नामः

सूचना सङ्कलकको नामः

सूचना सङ्कलकको सहीः

मितिः

स्थान :

मधु सुदन बुर्लाकोटी
सचिव (उद्योग)

अनुसूची-१०

(दफा ९ को उपदफा २ को खण्ड (घ) र दफा १० को उपदफा (१) सँग सम्वन्धित)

बजार प्रविधि, स्रोत, वातावरणसम्बन्धी विश्लेषण फारामहरू (डी, इ, एफ, जी१, जी२)

बजार सम्भाव्यता विश्लेषण फाराम डी

(Form D)

(स्थानीय स्तरमा उत्पादन गर्न सक्ने सामग्रीको पहिचानको लागि)

पसलेको नाम :   प्रदेश   जिल्ला :   न.पा./गा.पा. वार्ड :

स्थान :   ग्रामीण बजार केन्द्र/बजार केन्द्रको नाम :

फोन नं.:

पसलको नाम :

प्रकार : किराना स्टोर ☐   फेन्सी स्टोर ☐
मिश्रित स्टोर ☐   हस्तकला सम्वन्धी ☐
वस्तु विशेष स्टोर ☐   अन्य भए खुलाउने ☐

वर्ग : थोक व्यापारी ☐   खुद्रा व्यापारी ☐
सेल्स एजेन्ट ☐   औद्योगिक ग्राहक ☐
अन्य

स्थापना भएको मिति :

१. वस्तुको जानकारी :

वस्तुको नाम	एक पटकमा खरिद गर्ने परिमाण (इकाई/सङ्ख्या)	दुई पटकको खरिदको फरक (हप्ता/महिना)	आपूर्तिकर्ता को सङ्ख्या	आपूर्तिकर्ता को स्थल
१. स्थानीय उत्पादन				

मधु सुदन बुर्लाकोटी
सचिव (उद्योग)

२. राष्ट्रिय उत्पादन (स्थानीय बाहेक)				
३. आयातित वस्तु				

२. वजार क्षेत्र :

वस्तुको नाम	बिक्री क्षेत्रको नाम									
	व्यक्ति	पसल	व्यक्ति	पसल	व्यक्ति	पसल	व्यक्ति	पसल	व्यक्ति	पसल

३. वजार स्थिति

(क) वढ्दो वृद्धि भएको वस्तु

वढ्दो वृद्धि भएको वस्तु			
वस्तुको नाम	बिक्री		
	गतवर्ष प्रतिमहिना (सङ्ख्यामा)	यसवर्ष प्रतिमहिना (सङ्ख्यामा)	बिक्री बढ्नुको कारण

(ख) घट्दो बिक्री भएको वस्तु :

घट्दो बिक्री भएको वस्तु			
वस्तुको नाम	बिक्री		
	गत वर्ष प्रति महिना (सङ्ख्यामा)	यस वर्ष प्रति महिना (सङ्ख्यामा)	बिक्री बढ्नुको कारण

४. अपर्याप्त आपूर्तिसम्बन्धी सूचना :

मधु सुदन बुर्लाकोटी
सचिव (उद्योग)

वस्तुको नाम	वस्तुको किसिम वा प्रयोग	वस्तु वनाउन प्रयोग भएको सामग्री	बिक्री परिमाण हप्ता	कम आपूर्तिको कारण

५. थप गर्न चाहेको वस्तु (नयाँ आपूर्तिकर्ताबाट) :

नयाँ आपूर्तिकर्ताबाट खरिद गर्ने वस्तुको नाम	वस्तुको प्रयोग वा किसिम	चाहेको परिमाण हप्ता/महिना (सङ्ख्यामा)		खरिद गर्ने स्थिति
		नियमित	मौसमी	

६. स्थानीय स्तरमा लघु उद्यमबाट उत्पादन गरी बिक्री गर्न सकिने वस्तु/किसिमहरू :

तालिका (क)

हाल बिक्री भएका सामग्रीहरू उत्पादन गर्न सकिने

वस्तुको नाम	वस्तुको किसिम वा प्रयोग	वस्तु उत्पादनमा लाग्ने सामग्री	चाहेको परिमाण (प्रति महिना)	खरिद गर्ने स्थिति

तालिका (ख)

हाल बजारमा भएका वस्तुहरू बाहेक कुनै नयाँ वस्तु/सामान उत्पादन गर्न सकिने

वस्तु वा सामानको नाम	वस्तुको प्रयोग वा किसिम	वस्तु उत्पादनमा लाग्ने सामग्री	चाहेको परिमाण (प्रति महिना)	खरिद गर्ने स्थिति

मधु सुदन बुर्लाकोटी
सचिव (उद्योग)

नोट :

....

....

....

अन्तर्वार्ता लिनेको नाम : ....

अन्तर्वार्ता दिनेको नाम : ....

दस्तखत : ....

मिति : ....

मधु सूदन बुलाकोटी
सचिव (उद्योग)

सीप तथा उपयुक्त ग्रामीण प्रविधि सर्वेक्षण, फाराम इ

Skills and Appropriate Rural Technology Survey

(Form E)

भैरहेको सीप र स्थानीय स्तरमा प्राप्त हुने उपयुक्त ग्रामीण प्रविधिहरू पहिचानको लागि

To identify existing skills and locally available rural technology

प्रश्नावली नं................. *Questionairre No*...............

प्रदेश	जिल्ला :	न.पा./ गा.पा.
वडा नं :	बस्तीको नाम :	
ग्रामीण बजार केन्द्र / बजार केन्द्र :		
गाउँपालिका/नगरपालिका पहिचान नं. :		घरधुरी पहिचान नं.

अन्तर्वार्ता दिने व्यक्तिको नाम:	
जाति :	धर्म :
उमेर :	लिङ्ग : म/पु
विवाहित/अविवाहित :	
विवाहित / अविवाहित / विधुर / विधुवा / छुट्टिएको/सम्बन्ध बिच्छेद गरेको :	
पेशा :	

जिल्ला सदरमुकाम र नगरपालिकाको हकमा बजार केन्द्र भनिनेछ ।

(In the case of district it shall be called headquaters and in case of Municipality it will be called as market centre I)

१. परम्परागत तथा आधुनिक सीपसम्वन्धी जानकारी

(Information on traditional and modern skills)

सीपको नाम	कहिले सिकेको ?	कहिलेसम्म प्रयोग भैरहेको ?	सीप कहाँबाट सिकेको ?	अझै प्रयोग गर्न सकिन्छ कि ?
(क) परम्परागत सीप जस्तै				

मधुसूदन बुर्लाकोटी
सचिव (उद्योग)

(a) Indigenous Skills				
धान कुट्ने Rice Dehulling				
पिठो पिस्ने Grinding				
मह काढ्ने Honey extraction				
बुनाइ Weaving				
सिलाइ Stitching				
ग्रामीण उपचार Healing				
आयुर्वेद उपचार Ayurvedic treatment				
झार फूक र झाँक्री Shamanism				
अन्य (खुलाउने) Others (Specify)				
सिलाइ कटाइ Tailoring				
....				
....				

सीपको नाम	कहिले सिकेको?	कहिलेसम्म प्रयोग भैरहेको?	सीप कहाँवाट सिकेको?	अझै प्रयोग गर्न सकिन्छ कि?
(ख) आधुनिक सीप जस्तै Modern Skills				
सिलाइ र गार्मेन्ट Tailoring				
आधुनिक मौरी पालन Modern beekeeping				
साबुन बनाउने Soap making				

मधु सूदन बुर्लाकोटी
सचिव (उद्योग)

टिका बनाउने Tika making				
खुवा बनाउने Khuwa making				
बाँसको सजावट सामान बनाउने Bamboo crafts making				
ढाका बुनाइ Dhaka weaving				
अन्य (खुलाउने) Others (Specify)				

२. परम्परागत तथा आधुनिक उपयुक्त ग्रामीण प्रविधिहरू सम्वन्धी जानकारी
(Information regarding traditional and appropriaite modern rural techonology)

प्रविधिको नाम Name of the Technology	कहिले विकास भएको? When developed?	कहिलेसम्म प्रयोग भैरहेको? How long in use?	प्रविधि कहाँवाट प्राप्त भएको? Who transferred the technology?	अझै प्रयोग गर्न सकिन्छ कि? Could be used further?
(क) परम्परागत ग्रामीण प्रविधिहरू जस्तै Indigenous Rural Technologies				
पानी घट्ट Water Mill				
कोल Local Oil Expeller				
मोही पान Milk churner				

मधु सूदन बुर्लाकोटी
सचिव (उद्योग)

मुढेघार Log Beehive				
आरन Blacksmithy				
ढिकी Rice Dehuller				
जाँतो Grinder				
तान Handloom				
अचार बनाउने Pickle making				
क्यान्डी बनाउने Candy making				
मिठाई बनाउने Sweet making				
अन्य •खुलाउने० Others (Specify)				
....				
....				
....				

प्रविधिको नाम Name of the Technology	कहिले विकास भएको?	कहिलेसम्म प्रयोग भैरहेको?	प्रविधि कहाँबाट प्राप्त भएको?	अझै प्रयोग गर्न सकिन्छ कि?
(ख) आधुनिक ग्रामीण प्रविधिहरू जस्तै Improved Rural Technologies				
सुधारिएको घट्ट Improved Water Mills				
धान कुट्ने मिल Rice Mills				
सुन्धारा तेल मिल Sundhara Oil Expeller				
आधुनिक मौरीको घार Modern Beehive				

३५ २०७१।११।१४ १०७

मधु सुदन बुर्लाकोटी
सचिव (उद्योग)

विजुलीले पिस्ने मशिन Power Grinder				
क्रिम निकाल्ने मशिन Cream Separator				
रेशा निकाल्ने मशिन Raspador Machine				
पापड वनाउने मशिन Papad Press				
टपरी वनाउने मशिन Leaf Plate Press				
टिका वनाउने मशिन Tika Dye Machine				
मह काढ्ने औजार Honey Extractor				
सौर्य शक्तिले सुकाउने Solar Dryer				
धागो काते मशिन Spinner				

प्रविधिको नाम Name of the Technology	कहिले विकास भएको? When developed?	कहिलेसम्म प्रयोग भैरहेको? How long in use?	प्रविधि कहाँबाट प्राप्त भएको? Who transferred the technology?	अझै प्रयोग गर्न सकिन्छ कि? Could be used further?
ज्याकार्ड तान Jackard Handloom				
विर्को बन्द गर्ने मशिन Canning machine				
स्वीटर वुन्ने मशिन Sweater weaving Machine				
शील गर्ने मशिन Sealing machine				
अन्य ९खुलाउने० Others (Specify)				

मधु सुदन बुर्लाकोटी

नोट Note

सूचना सङ्कलकको नाम (Name of information collector): ____________________

सूचना सङ्कलकको सही (Signature of information collector): ____________________

स्थान (Place): ____________________

मिति (Date): ____________________

मधु सुदन बुर्लाकोटी
सचिव (उद्योग)

स्रोत सर्वेक्षण फाराम एफ

सम्भावित लघु उद्यमहरु/किसिम/रोजगारी सिर्जना (वजार, स्रोत र सम्भावित उद्यमी बीचको विश्लेषणका आधारमा)

ग्रामीण बजार केन्द्र	उद्यमका प्रकार				सम्भावित उद्यमहरु	स्रोतको उपलब्धता	सम्भावित लक्षित समूह				५ वर्षका लागि सम्भावित उद्यमीहरु	५ वर्षमा हुन सक्ने रोजगारी संख्या
	कृषि	वन	कलामा आधारित	सेवामा आधारित			महिला	दलित	आदिवासी जनजाती	अन्य		

नोटः स्रोतको आङ्कलन गर्नका लागि समूह छलफल, समाजमा जानकार व्यक्तिहरुसँगको छलफल तथा अन्तरक्रियाको आधारमा गर्नुपर्नेछ ।

३५/११/११/१८
मधु सुदन बुर्लाकोटी
सचिव (उद्योग)

<u>लघु उद्यमको वातावरण प्रभाव सर्वेक्षण फाराम जी१</u>

प्रदेश :

जिल्ला :

गाउँपालिका/नगरपालिका :

वडा नं./टोल/वस्तीको नाम :

ग्रामिण-वजार केन्द्र:

घर नं. :

१. तपाईंको नाम

२. तपाईंको व्यवसायको नाम:

३. तपाईंको व्यवसायको प्रकार : (क) कृषि तथा वन पैदावारमा आधारित, (ख) उत्पादनमूलक उद्योग, (ग) उर्जामूलक उद्योग, (घ) पर्यटन उद्योग, (ङ) खनिज उद्योग, (च) सूचना प्रविधि, सञ्चार प्रविधि तथा प्रसारण प्रविधिमा आधारित उद्योग, (छ) सेवामूलक उद्योग, (ज) पूर्वाधार उद्योग (औद्योगिक व्यवसाय ऐन, २०७६ वमोजिम)

४. तपाईंको व्यवसाय सञ्चालनले वातावरणमा नकारात्मक असर पार्छ ?

(क) पार्छ (ख) पार्दैन

५. तपाईंको व्यवसाय सञ्चालनले मानव स्वास्थ्यमा नकारात्मक असर पार्छ ?

(क) पार्छ (ख) पार्दैन

(अ) कच्चा पदार्थहरू

१. तपाईंले कस्ता कच्चापदार्थहरू प्रयोग गर्नुहुन्छ? ....

मधु सुदन बुर्लाकोटी
सचिव (उद्योग)

२. तपाईंको व्यवसाय सञ्चालन गर्न कच्चा पदार्थ पर्याप्त छ ? (क) छ (ख) छैन

३. तपाईंको लघु उद्यमले प्राकृतिक स्रोत, विद्यमान प्रजाति, परम्परागत प्रजाति वा नश्लहरूलाई बिगार्ने काम गर्दछ ? (क) गर्छ (ख) गर्दैन

४. तपाईंले कच्चा पदार्थ सङ्कलन गर्दा पुनर्उत्पादनलाई ध्यान दिनुभएको छ ?
(क) छ (ख) छैन

५. तपाईले कच्चा पदार्थको उपलब्धता बढाउनको लागि वृक्षारोपण जस्ता कार्य गर्नु भएको छ ?
(क) छ (ख) छैन

(आ) उत्पादन तथा प्रशोधन

१. तपाईको व्यवसायमा कुनै हानिकारक रसायन (उदाहरणको लागि रासायनिक मल/किटनाशक औषधि इत्यादि)को प्रयोग गर्नुपर्छ ? (क) पर्छ (ख) पर्दैन

२. के तपाईको व्यवसायले माटोको गुणस्तरमा कमी ल्याउन र पहिरो जान सघाउँछ ?
(क) सघाउँछ (ख) सघाउँदैन

३. तपाईको व्यवसायले वनमा आगलागी/डढेलो निम्त्याउन सक्छ ? (क) सक्छ (ख) सक्दैन

४. तपाईको व्यवसायले पानीमा सङ्क्रमण निम्त्याउन सक्छ ? (क) सक्छ (ख) सक्दैन

५. तपाईको व्यवसायले गर्दा पानीको गुणस्तरमा नकारात्मक असर र रोगको संक्रमण बढ्ने सम्भावना छ?
(क) छ (ख) छैन

मधुसूदन बुर्लाकोटी
सचिव (उद्योग)

६. तपाईको व्यवसायले गर्दा पानीको स्रोतमा नकारात्मक असर र विद्यमान स्रोत सुक्ने सम्भावना छ ?
(क) छ (ख) छैन

७. तपाईको व्यवसाय सञ्चालनले कुनै प्रकारको दुर्गन्ध (उदाहरणको लागि छाला, बङ्गुरपालन र कुखरापालन) र वायुप्रदुषण गर्छ ? (क) गर्छ (ख) गर्दैन

८. तपाईंको लघु उद्यम सञ्चालनबाट कुनै किसिमको धुँवा आउँछ ? (क) आउँछ (ख) आउँदैन

९. तपाईंको लघु उद्यम सञ्चालनले कुनै किसिमको ध्वनि प्रदुषण गर्दछ ? (क) गर्छ (ख) गर्दैन

१०. तपाईंको लघु उद्यम सञ्चालनबाट कुनै किसिमको धुलो निस्कन्छ ? (क) निस्कन्छ (ख) निस्कँदैन

११. तपाईंको व्यवसाय सञ्चालनबाट नकुहिने उत्पादन (उदाहरणको लागि प्लाष्टिक / धातु इत्यादि) निस्कन्छ ?
(क) निस्कन्छ (ख) निस्कँदैन

१२. तपाईंको व्यवसाय सञ्चालनबाट निस्किने पशुपन्छीको विष्टा, कृषि रसायन खेर गएको पदार्थले पानीको गुणस्तरमा असर पार्छ ? (क) पार्छ (ख) पार्दैन

१३. तपाईंको व्यवसाय सञ्चालन गर्ने क्रममा पखाल्न, सफा गर्न, पकाउन र शीत भण्डारणमा प्रयोग हुने पानीले पानीको स्रोत प्रदुषित गर्छ ? (क) गर्छ (ख) गर्दैन

१४. तपाईंको व्यवसायमा अत्यधिक रूपमा दाउरा र काठको प्रयोग हुन्छ ? र वनक्षय र वायु प्रदुषणलाई वढाउँछ ? (क) वढाउँछ (ख) वढाउँदैन

मधु सुदन बुर्लाकोटी
सचिव (उद्योग)

१५. तपाईंको व्यवसायबाट कस्तोखालको उप—उत्पादन निस्कन्छ (उदाहरणको लागि टनेल खेतीमा प्लाष्टिकको प्रयोग) ?

१६. तपाईंको व्यवसायबाट निस्किने उप—उत्पादन को सदुपयोग गर्नुहुन्छ? (क) गर्छु (ख) गर्दिन

१७. तपाईको व्यवसायवाट निस्किने उप—उत्पादनलाई कसरी सदुपयोग गर्नुहुन्छ ? ....

१८. तपाईको व्यवसायवाट खेर जाने पदार्थलाई व्यवस्थापन गर्न कुनै विधि अपनाउनु भएको छ ? (क) छ (ख) छैन

१९. तपाईको लघु उद्यमको उपलब्धिलाई जलवायु परिर्वतनसंग सम्वन्धित घटनाहरू जस्तै वाढी, खडेरी, पहिरो, आँधी, डढेलोले असर पार्छ ? (क) पार्छ (ख) पार्दैन

(ङ) लघु उद्यम व्यवसाय/स्थल

१. तपाईले काम गर्ने ठाउँमा (साँझा सुविधा केन्द्र भएको ठाउँ, भवनमा) हावा लाग्छ र हावाको आवागमन प्रयाप्त छ ? (क) छ (ख) छैन

२. तपाईले काम गर्ने ठाउँ उद्यम गर्नलाई साँगुरो छ ? (क) छ (ख) छैन

३. तपाईले काम गर्ने ठाउँमा पर्याप्त उज्यालो छ ? (क) छ (ख) छैन

४. तपाईले काम गर्ने ठाउँमा सरसफाइ (वेला—वेलामा मेशिनको सरसफाइ, परिसर सरसफाइ, काम गर्ने ठाउँमा झींगा र अन्य कीराहरू कम गर्ने विधि) गर्नुभएको छ ? (क) छ (ख) छैन

५. तपाईको साझा सुविधा केन्द्रमा बच्चालाई हेरचार गर्ने ठाउँ छुट्याइएको छ ? (क) छ (ख) छैन

मधु सुदन बुर्लाकोटी
सचिव (उद्योग)

६. तपाईंको साझा सुविधा केन्द्रवा काम गर्ने ठाउँको नजिक शौचालयको सुविधा छ?

(क) छ (ख) छैन

(ई) मानव स्वास्थ्य

१. तपाईंले उद्यम सञ्चालन गर्दा आफ्नो स्वास्थ्यको लागि केही सुरक्षा विधि (उदाहरणको लागि मास्क, पञ्जा, एप्रोन, आधुनिक चुल्हो(धुवाँरहित चुल्हो प्रयोग गर्नुभएको छ ?

(क) छ (ख) छैन

२. के व्यवसाय सञ्चालन गर्दा उद्यमी/कामदारको शरीरको कुनै अङ्गमा नकारात्मक असर पुऱ्याएको छ ?(क) छ (ख) छैन

३. तपाईंले आकस्मिक दुर्घटनाको लागि केही प्राथमिक सुरक्षा विधि अपनाउनु भएको छ ?

(क) छ (ख) छैन

४. के तपाईंले उद्यम सञ्चालन गर्दा बालबालिकाको हेरविचार आफै गर्नुहुन्छ ?

(क) गर्छु (ख) गर्दिनँ

५. यदि उद्यम सञ्चालन गर्दा बालबालिकाको हेरविचार आफै गर्नुहुन्छ भने कस्तो सुरक्षा विधि अपनाउनुभएको छ ?

६. तपाईंले रसायन प्रयोग गर्दा सुरक्षा विधि (उदाहरणको लागि मास्क, पञ्जा, एप्रोन इत्यादि) लगाउनुहुन्छ ?(क) लगाउँछु (ख) लगाउदिनँ

अन्तर्वार्ता लिने कर्मचारीको नाम :

संस्थाको नाम :

अन्तर्वार्ताको मिति :

(सम्भाव्य उद्यमीको लागि वातावरण सर्वेक्षण फाराम । यसका लागि पहिचान गरिएका सम्भाव्य व्यवसाय गरिरहेका उद्यमीको अन्तर्वार्ता लिनुहोस्।)

मधु सुदन बुर्लाकोटी
सचिव (उद्योग)

वातावरण प्रभाव सर्वेक्षण फाराम जी२

सम्भाव्य नयाँ उद्यम (जुन त्यस स्थानको लागि नयाँ) वातावरण सर्वेक्षण फाराम । यसका लागि मातहतका कार्यरत विशेषज्ञ (कृषिमा आधारित उद्यमको लागि कृषि ज्ञान केन्द्र, कृषिसँग सम्वन्धित विषयगत कार्यालय, वनमा आधारित उद्यमको लागि डिभिजन वन कार्यालय, वनसँग सम्वन्धित विषयगत कार्यालय, ... आदि) सँग अन्तरवार्ता लिनुहोस्।

१. व्यवसायको प्रकार : (क) कृषि तथा वन पैदावारमा आधारित (ख) उत्पादनमूलक उद्योग (ग) उर्जामूलक उद्योग (घ) पर्यटन उद्योग (ङ) खनिज उद्योग (च) सूचना प्रविधि, सञ्चार प्रविधि तथा प्रसारण प्रविधिमा आधारित (छ) सेवामूलक उद्योग (ज) पूर्वाधार उद्योग (औद्योगिक व्यवसाय ऐन, २०७६ बमोजिम)
....

२. कृषिमा आधारित हो भने, कृषिमा आधारित व्यवसायको प्रकार (उदाहरणको लागि च्याउ उत्पादन, प्रशोधन) ....

३. अन्तरवार्ता दिने कर्मचारीको नाम:

४. अन्तरवार्ता दिने कर्मचारीले काम गर्ने संस्थाको नाम: ....

५. उल्लिखित उद्यम सञ्चालन गर्दा वातावरणमा नकारात्मक असर गर्छ?
(क) गर्छ (ख) गर्दैन

६. उल्लिखित उद्यम सञ्चालन गर्दा मानव स्वास्थ्यमा नकारात्मक असर गर्छ?
(क) गर्छ (ख) गर्दैन

(अ) कच्चा पदार्थ

१. उल्लिखित उद्यम सञ्चालन गर्नको लागि कस्तो कच्चा पदार्थ चाहिन्छ ?

२. के हाल उपलब्ध कच्चापदार्थ उल्लिखित व्यवसाय सञ्चालनको लागि पर्याप्त छ ?
(क) छ (ख) छैन

३. के उल्लिखित व्यवसायले प्राकृतिक स्रोत, विद्यमान प्रजाति, परम्परागत प्रकारका प्रजाति वा नश्लहरूको विनाश गर्दछ ? (क) गर्छ (ख) गर्दैन

मधु सुदन बुर्लाकोटी
सचिव (उद्योग)

४. कच्चा पदार्थ पुनर्उत्पादनको लागि सोको कटानी तथा सङ्कलनका बेलामा कुन कुन पक्षमा विचार-ध्यान पुर्याउनु पर्दछ?

५. कच्चा पदार्थ वढाउन गरिने वृक्षरोपणमा उद्यमीहरू कसरी सक्षम हुनसक्छन्?

(आ) उत्पादन तथा प्रशोधन

१. उल्लिखित उद्यममा कुनै हानिकारक रसायन (उदाहरणको लागि रासायनिक मल-कीटनाशक औषधि इत्यादि) प्रयोग गर्नुपर्दछ ?(क) पर्छ (ख) पर्दैन

२. के उल्लिखित उद्यमले भूक्षय र पहिरो जान सघाउँछ ? (क) सघाउँछ (ख) सघाउँदैन

३. के उल्लिखित व्यवसायले बनमा डढेलो निम्त्याउन सक्छ? (क) सक्छ (ख) सक्दैन

४. के उल्लिखित व्यवसायले पानी संक्रमण निम्त्याउन सक्छ ? (क) सक्छ (ख) सक्दैन

५. के उल्लिखित व्यवसायले पानीको गुणस्तरमा नकारात्मक असर र रोगको संक्रमण वढ्ने सम्भावना छ ? (क) छ (ख) छैन

६. उल्लिखित उद्यम सञ्चालनले कुनै प्रकारका दुर्गन्ध र वायुमा सङ्क्रमण (उदाहरणको लागि छाला,वङ्गुर पालन,कुखरापालन) गर्छ ? (क) गर्छ (ख) गर्दैन

७. उल्लिखित उद्यम सञ्चालनबाट कुनै प्रकारका धुवाँ निस्कन्छ ? (क) निस्कन्छ (ख) निस्कँदैन

८. उल्लिखित उद्यम सञ्चालनबाट कुनै प्रकारका ध्वनि आउँछ ? (क) आउँछ (ख) आउँदैन

९. उल्लिखित उद्यम सञ्चालनबाट कुनै प्रकारका धुलो निस्कन्छ? (क) निस्कन्छ (ख) निस्कँदैन

मधु सुदन बुर्लाकोटी
सचिव (उद्योग)

१०. उल्लिखित उद्यम सञ्चालनबाट कुनै प्रकारका नकुहिने खेर पदार्थ(उदाहरणको लागि प्लास्टिक, धातु निस्कन्छ ?(क) निस्कन्छ (ख) निस्कँदैन

११. उल्लिखित व्यवसाय सञ्चालनबाट निस्किने पशुपन्छीको विष्टा, कृषि रसायन र खेर गएको पदार्थले पानीको गुणस्तरमा असर पार्छ ?(क) पार्छ (ख) पार्दैन

१२. उल्लिखित व्यवसाय सञ्चालन गर्ने क्रममा पखाल्न, सफा गर्न, पकाउन र शीत भण्डारणमा प्रयोग हुने पानीले पानीको स्रोत प्रदुषित गर्छ ?(क) गर्छ (ख) गर्दैन

१३. उल्लिखित व्यवसायमा अत्यधिक रूपमा दाउरा तथा काठको प्रयोग हुन्छ? र वन क्षय र बायुप्रदुषण बढाउँछ ?(क) बढाउँछ (ख) बढाउँदैन

१४. उल्लिखित व्यवसायमा कस्तो खालको उप—उत्पादन निस्कन्छ ? (उदाहरणको लागि टनेल खेतीमा प्लाष्टिकको प्रयोग) ?

....

१५. व्यवसायबाट निस्किने उप—उत्पादनलाई कसरी सदुपयोग गर्नहुन्छ ?

१६. कुन विधिबाट खेर गएका वस्तुहरूलाई व्यवस्थित गर्न सकिन्छ ?

....

१७. उल्लिखित व्यवसायले जलवायु परिवर्तनसँग सम्बन्धित घटना बाढी, पहिरो, हावा, हुरी वा डढेलोले व्यवसायको अपेक्षित उपलब्धिमा असर पार्छ ?(क) पार्छ (ख) पार्दैन

(इ) लघु उद्यम व्यवसाय-स्थल

१. लघु उद्यम रहेको स्थानमा कुन पक्षलाई ध्यानमा दिई उल्लिखित व्यवसायलाई सञ्चालन गर्नु पर्दछ (उदाहरण पर्याप्त हावा वा हावा ओहोरदोहोर हुनेठाउँ, पर्याप्त ठाउँ, प्रकाश, सरसफाइ आदि) ?

....

(ई) मानव स्वास्थ्य

०२।११।१८

सचिव (उद्योग)

१. उद्यमीहरूले आफ्नो उद्यम सञ्चालन गर्दा आफ्ना स्वास्थ्यका लागि कस्ता सुरक्षाका विधिहरू (उदाहरण माक्स, पञ्जा, एप्रोन, धुँवारहित आधुनिक चुल्हो) अपनाउनु पर्दछ ?

....

२. उल्लिखित व्यवसाय सञ्चालन गर्दा उद्यमी-कामदारको शरीरको कुनै अङ्गमा नकारात्मक असर पुऱ्याएकोछ ? (क) छ (ख) छैन

३. उद्यमीहरूले आकस्मिक दुर्घटनाको लागि कस्ता प्राथमिक सुरक्षा विधि अपनाउनु पर्दछ ? ....

४. **यदि उद्यमी आफैले बालवालिकाको हेरविचार गर्नुपरेमा कस्तो खालका सुरक्षा विधिहरू अपनाउनु पर्दछ ?** ....

अन्तरवार्ता लिने कर्मचारीको नाम

कार्यालयको नाम

अन्तवार्ता लिएको मिति

मधु सुदन बुर्लाकोटी
सचिव (उद्योग)

अनुसूची-११

(दफा ३३ को उपदफा (१) सँग सम्बन्धित)

साझा सुविधा केन्द्र स्थापना तथा सञ्चालन फारामहरू

साझा सुविधा केन्द्र स्थापनाका लागि प्रस्तावको ढाँचा

१. प्रस्ताव पेस गर्ने:

संस्थाको नाम :

सम्पर्क व्यक्ति : पद :

टेलिफोन : फ्याक्स: ईमेल:

पूरा ठेगाना :

प्रदेश: जिल्ला:

गाउँपालिका/नगरपालिका. :

वार्ड नं. : गाउँ-टोल:

प्रस्ताव पेस मिति:

२. संस्थाको किसिम:

(क) उपभोक्ता समिति/समूह (UCG) (ख) समुदायमा आधारित संस्था (CBO)
(ग) स्थानीय साझा/सहकारी संस्था (Coop) (घ) स्थानीय गैर सरकारी संस्था (NGO)
(ङ) अन्य (खुलाउने)...

३. संस्था स्थापना तथा आवद्धता:

४. संस्थाको लक्ष्य तथा उद्देश्य:

मधु सुदन बुर्लाकोटी
सचिव (उद्योग)

५. प्रस्ताव पेस गरिएको लघु परियोजना-क्रियाकलापको नाम (Project Title):

६. प्रस्ताव पेस गर्नुको उद्देश्यः

क) साझा सुविधा केन्द्रको स्थापनाः

ख) अन्य

७. प्रस्तावित लघु परियोजना क्षेत्रको वस्तुस्थिति तथा समस्या विश्लेषणः

८. समुदायका विभिन्न आवश्यकताहरू मध्ये किन र कसरी यो लघु परियोजनालाई **प्राथमिकीकरण गर्नुभयो ?**

९. **प्रस्ताव गरिएको लघु परियोजनाबाट हुने लक्षित प्रतिफलः**

१०. प्रस्ताव गरिएको परियोजना क्षेत्रः

प्रदेश : जिल्ला : गाउँपालिका/नगरपालिकाः

वार्ड नं. : गाउँ/टोलः

११. साझा सुविधा केन्द्र परियोजनाले लाभ पुऱ्याउने समुदायः

जातीय विवरण										
जाति	धरधुरी सङ्ख्या	महिला	पुरूष	जम्मा	१४ वर्षभन्दा कम उमेर			१४ वर्षभन्दा माथि उमेर		
					महिला	पुरुष	जम्मा	महिला	पुरुष	जम्मा
दलित										
आदिवासी जनजाति										
अन्य										
जम्मा										

मधु सुदन बुर्लाकोटी
सचिव (उद्योग)

१२. सहभागी लक्षित वर्गको आर्थिक स्थिति

क्र. सं.	सहभागीको नाम	१४ वर्षभन्दा मुनि			१४ वर्षभन्दा माथि			जम्मा परिवार सदस्य सङ्ख्या			परिवारको वार्षिक आय (रु.)	प्रतिव्यक्ति प्रति वर्ष आय (रु.)	राष्ट्रिय गरिबी रेखा[२]		अति गरिब
		म	पु	ज	म	पु	ज	म	पु	ज			माथि	तल	
जम्मा															

१३. साझा सुविधा केन्द्र परियोजना अवधिः ....वर्ष............महिना

१४. साझा सुविधा केन्द्र परियोजनाका कृयाकलापमा समुदायको सहभागिता के-कसरी हुन्छ ?

१५. यदि यो साझा सुविधा केन्द्र परियोजना स्वीकृत भएमा समुदाय कसरी लाभान्वित हुनेछ ?

क. तुरुन्तै पाउने लाभहरूः

ख. दीर्घकालीन रूपमा हुने लाभहरूः

[२] राष्ट्रिय योजना आयोग, केन्द्रीय तथ्याङ्क विभागको नेपाल जीवन स्तर सर्वेक्षण २०६६/६७ (सन २०१०/११) अनुसार प्रतिव्यक्ति प्रतिवर्ष आय रु. १९२६१।– लाई निरपेक्ष गरिबी रेखा परिभाषित गरिएको छ ।तर नेपाल सरकारले निरपेक्ष गरिबी रेखाको परिभाषा आवधिकरुपमा अध्यावधिक गरेमा सोहि बमोजिम हुनेछ ।

मधु सुदन बुर्लाकोटी
सचिव (उद्योग)

१६. दीर्घकालीन रूपमा यो साझा सुविधा केन्द्र परियोजनाबाट समुदायले फाइदा लिन के कस्ता क्रियाकलापहरू गर्नुहुन्छ ?

१७. साझा सुविधा केन्द्र परियोजनाको अनुगमन कसले र कसरी गर्नुहुन्छ ?

१८. कार्यक्रममा महिला, दलित, आदिवासी जनजाति र अति गरिब लक्षित वर्गको सहभागिता कसरी सुनिश्चित गर्नुहुन्छ ?

१९. साझा सुविधा केन्द्र परियोजनाको आय-व्यय विवरण कसरी उपभोक्ता तथा अन्य सम्बन्धित/सहयोगी संस्थालाई दिनुहुन्छ ?

२०. साझा सुविधा केन्द्र परियोजना सञ्चालन गर्न लाग्ने अनुमानित खर्च (बजेट) र बेहोर्ने स्रोत:

शीर्षक/कार्यक्रम/ क्रियाकलाप	गाउँपालिका/नगरपालिकाबाट प्राप्त अनुदान	अन्य संस्था (रु.)	समुदायको सहभागिता (रु.)	जम्मा (रु.)
१.				
२.				
३.				
४.				
५.				
६.				
कुल परियोजना खर्च				

प्रस्ताव पेस गर्दा निम्न कागजातहरू अनिवार्य रूपमा प्रस्ताव साथ पेस गर्नुपर्नेछ :

(क) संस्था विवरण फाराम,

(ख) लघु परियोजनाको विस्तृत बजेट विवरण,

मधु सुदन बुर्लाकोटी
सचिव (उद्योग)

(ग) निर्माण लघु परियोजनाको लागि लागत अनुमान एवम् लेखाङ्कन (Design)

(घ) निम्न समितिहरूको बनौटः

१. खरिद समिति
२. स्टोर समिति (यदि आवश्यक छ भने)
३. लेखा समिति
४. समुदाय परिचालन समिति (यदि आवश्यक छ भने)

संस्था विवरण

प्रस्ताव पत्रमा गरिएको सिफारिस र निर्णयहरू

प्रस्ताव नं.			
परियोजनाको नाम			
प्रस्तावित बजेट	रु.		
संस्था			
परियाजना क्षेत्र			
प्रस्ताव प्राप्त मिति		निर्णय मिति	

प्रस्तावको सारांश

मिति	प्रस्ताव उपर गरिएको कारवाही तथा निर्णय	जिम्मेवारी / दस्तखत
	१. प्रस्ताव अध्ययनको आधारमा गरिएका सुझावहरू	
	२. लघु परियोजना क्षेत्र अध्ययन/अनुगमन	
	३. प्रस्ताव तथा लघु परियोजना क्षेत्र अध्ययनको आधारमा गरिएको सिफारिस	
	४. निर्णय	

३५ ०८।११।१४

सचिव (उद्योग)

<u>साझेदार संस्थाको जोखिम निर्धारण</u>

(संस्था विवरण फाराम एवम् प्रस्तावको आधारमा यो फाराम तयार गर्ने)

१. साझेदार संस्थाको नामः

२. संस्थाको ठेगानाः

३. संस्था दर्ता छ कि छैन ?क) छ ख) छैन

४. संस्था दर्ता भएको भए कहाँ दर्ता भएको हो ?

५. दर्ता नम्बरः ६. कहिलेसम्म नवीकरण भएको छ ?

७. सदस्य संख्याः महिलाः .... पुरुषः .... जम्माः ....
दलितः........... जनजातिः........... अन्यः .... जम्माः ....

८. नियमित बैठक कति अवधिमा वस्छ ?..

९. **साक्षर सदस्य संख्याः महिलाः .... पुरुषः .... जम्माः ....**

मायिका १ देखि ९ सम्मका बुँदाहरूका आधारमा विश्लेषण गर्नुहोस्। सहजकर्तालि सेवा प्रदायक संस्थाको प्रतिनिधिले भर्ने

१०. लघु परियाजनाले कार्यक्रमले राखेका उद्देश्यहरू पूरा गर्न कसरी सहयोग पुऱ्याउँछ ?

११. लघु परियोजनाको प्रविधिक सम्भाव्यता अध्ययन गरिनु जरुरी छ कि छैन ?
क) छ ख) छैन

१२. लघु परियोजना गरिब दलित, गरिव आदिवासी जनजाति, गरिव महिला र अति गरिव वर्गमा लक्षित छ कि छैन ?
क) छ ख) छैन

१३. लघु परियोजनाले समुदायलाई प्रत्यक्ष फाइदा दिने लक्ष्य छ कि छैन ?
क) छ ख) छैन

१४. लघु परियोजनाको फाइदा वा गतिविधि दिगो हुन्छ वा हुँदैन ?
क) हुन्छ ख) हुँदैन

१५. संस्थाको वैङ्क खाताको विवरणः

१६. वैङ्कको नामः

१७. संस्थाको कार्यालयवाट वैङ्क कति टाढा छ ?

१८. खाताको प्रकारः

मधु सुदन बुर्लाकोटी
सचिव (उद्योग)

१९. खाता नम्बर:

२०. संस्थामा लेखा कसले राख्छ ? क) कर्मचारीले ख) सदस्यले

२१. संस्थाका कतिजना सदस्यहरू लेखा राख्न दक्ष छन् ?

२२. संस्थाले यस अघि सञ्चालन गरेका वा गरिरहेका लघु परियोजनाहरूको विवरण:

क.सं.	लघु परियोजनाको नाम	समुदायको दायित्व	कार्यक्रमको दायित्व	जम्मा रकम (रु.)

२३. संस्थाको लेखा परीक्षण नियमित भैरहेको छ कि छैन ?

क) छ ख) छैन

२४. संस्थाले यस अघि कति पटक सार्वजनिक लेखापरीक्षण गराएको छ ?

माथि उल्लिखित बुँदा नं. १५ देखि २४ सम्मको आधारमा विश्लेषण गर्नुहोस् । (कार्यक्रम सम्वद्ध कर्मचारीले भर्ने)

तयार गर्ने	सिफारिस गर्ने	स्वीकृत गर्ने
....	....	....
उद्यमी समूह/सहकारी संस्था	उद्योग विकास शाखा/कार्यालय	उद्यम विकास समिति
अध्यक्ष	प्रतिनिधि	अध्यक्ष
मिति:	मिति:	मिति:

३४ २०७१।१।१४
मधु सुदन बुर्लाकोटी
सचिव (उद्योग)

Proposal Checklist

सि. नं. S.N.	कागजातका विवरण Details of Documents	चिन्ह लगाउने (√) Indicate √ or NA
१.	सही छाप भएको प्रस्तावना Complete signed proposal	
२.	उपभोक्ता समिति वा संस्थाको अनुरोध पत्र Funding request letter of CBO/UCG in case of physical construction micro Project	
३.	लाभान्वित व्यक्तिहरूको विवरण List of beneficiaries (to the extent specified)	
४.	उद्यम विकास समितिको सिफारिस Recommendation from local authority (for legally complex projects)	
५.	निर्माणको काम भए नक्सा, लागत इस्टिमेट Design estimate for construction projects	
६.	उपभोक्ता समिति वा संस्थाको उप समितिको कर्तव्य Duty segregation in CBO/UCG क. खरिद समूह Purchase Group ख. भण्डार समूह Store Group (if applicable) ग. लेखा समूह Account Group घ. सामुदायिक परिचालन समूह Community mobilization Group (if applicable)	
७.	जोखिम निर्धारण Risk analysis (Refer risk analysis form)	
८.	सहजकर्ताको सिफारिस Recommendation by Enterprise Development Facilitator	
९.	उद्यमी समूह संघको सिफारिस Recommendation by District Micro Enterprise Group	
१०.	शाखाको सिफारिस Recommendation by Industry Section	
११.	प्रशासन तथा लेखा प्रमुखको सिफारिस Recommendation by Finance and Admin Associate	
१२.	लघु उपभोक्ता समिति अथवा संस्थाको अनुरोध पत्र Request letter of CBO/UG to release first installment of project	
१३.	उद्यम विकास समितिको सिफारिस Recommendation by Enterprise Development Committee	

मधु सुदन बुर्लाकोटी १२७
सचिव (उद्योग)

सम्झौता

कार्यालय (यसपछि "कार्यक्रम" भनिएको) र उद्यमी समूह/ सहकारी संस्था .... (यसपछि "सञ्चालक संस्था" भनिएको) को बीचमा .... साझा सुविधा केन्द्र आयोजना सञ्चालनका निम्ति सम्पन्न भएको सम्झौता

(१) कार्यालयले सञ्चालक संस्थालाई यसै साथ संलग परियोजना प्रस्तावमा विस्तृत रूपमा उल्लेख भए अनुसार ....परियोजना सञ्चालनको निम्ति नेपाली रूपैया .... अक्षेरपि ....मात्र) बराबरको सहयोग उपलब्ध गराउनेछ।

(२) **कार्यालयले यो परियोजनाको सञ्चालनका लागि सञ्चालक संस्थालाई यो समझदारी-पत्रमा दस्तखत भएको मितिले.......... महिनासम्म मात्र सहयोग उपलब्ध गराउनेछ।**

(३) कार्यालयले प्रदान गर्ने परियोजना रकमको व्यवस्थापन सञ्चालक संस्थाले निम्न लिखित सर्तहरूका अधीनमा रही गर्नेछ।

(क) परियोजनाको रकम परियोजना प्रस्तावमा उल्लेख भए अनुसारको क्रिकयाकलापमा मात्र उपयोग हुनेछ।

(ख) सञ्चालक संस्थाले परियोजना तोकिएको समयमा पूर्णरूपमा सम्पन्न गर्न यथासम्भव प्रयत्न गर्नेछ।

(ग) परियोजनाको लागि रकम नेपाली रूपैयाँमा उपलब्ध हुनेछ।

(घ) परियोजना प्रस्तावमा जेसुकै लेखिएको भए तापनि सञ्चालक संस्थाले कार्यालयले तोके बमोजिमको कार्यक्रममा तोके बमोजिमको आर्थिक प्रक्रिया पूरा गरी कार्यक्रम सञ्चालन गर्नेछ। सञ्चालक संस्थाले परियोजनाको विभिन्न चरणहरूमा सार्वजनिक लेखापरीक्षण गराई सोको प्रतिवेदन परियोजना समाप्त भएपछि पेस गर्नेछ।

मधु सुदन बुर्लाकोटी
सचिव (उद्योग)

(ङ) सञ्चालक संस्थाले कार्यालयलाई निम्न लिखित प्रतिवेदनहरू तल उल्लेखित अवधिमा बुझाउनेछ:

प्रतिवेदनको नाम	अवधि
कार्यक्रम प्रगति प्रतिवेदन	
पहिलो आर्थिक प्रतिवेदन	
आवधिक आर्थिक प्रतिवेदन	
कार्यक्रम सम्पन्न तथा अन्तिम आर्थिक प्रतिवेदन	

(च) सञ्चालक संस्थाले यस परियोजनाको छुट्टै खातापाता सहित दुरुस्त हिसाव किताव राख्नेछ र कार्यालयका कर्मचारी वा खटाएको आधिकारिक व्यक्तिलाई चाहेको बेला हिसाव तथा खातापाता हेर्न, जाँच गर्न वा लेखापरीक्षण गर्न दिनेछ।

(४) यो सम्झौता पत्रमा सही छाप हुने वित्तिकै सञ्चालक संस्थाले पहिलो किस्ता रकम उपलब्ध गराउन पत्राचार गर्नेछ र सोको आधारमा कार्यालयले सञ्चालक संस्थालाई रु. .... (अक्षरेपि रु. .... मात्र) उपलब्ध गराउनेछ । त्यसपछिका किस्ताहरू आवधिक आर्थिक प्रतिवेदन अवधिका आधारमा सञ्चालक संस्थालाई कार्यालयले उपलब्ध गराउनेछ। आवधिक अर्थिक प्रतिवेदनहरू अवधि समाप्त भएको एक हप्ताभित्र सञ्चालक संस्थाको अधिकारप्राप्त अधिकारीले दस्तखत गरी पठाउनुपर्नेछ।

(५) कार्यालयले प्रदान गरेको सहयोगको लगानीबाट भएको आम्दानी (ब्याज आदि) स्थानीय तहको सहयोग मानिनेछ।

(६) सञ्चालक संस्थाले परियोजना समाप्त भैसकेपछि खर्च हुन बाँकी रकम कार्यालयलाई अन्तिम आर्थिक प्रतिवेदनसाथ फर्काउनुपर्नेछ।

(७) कार्यालयको सहयोगद्वारा जोडिएका स्थिर सम्पत्तिहरू परियोजना समाप्त भएपछि सञ्चालक संस्थाले कार्यालयले निर्देशन दिए अनुसारले व्यवस्थापन गर्नेछ।

(८) सञ्चालक संस्थाले परियोजना क्षेत्रमा आयोजनाको लागि प्राप्त रकम र बजेट (प्रस्तावपत्रमा उल्लेख भए अनुसार) र खर्चहरूको हिसाव अद्यावधिक रूपमा सर्वसाधारणले देखिने गरी टाँस गरिराख्नेछ। यस्ता आम्दानी र खर्चहरूको विवरण समुदायले हेर्न चाहेको बेला देखाउनु पर्ने छ र सार्वजनिक लेखापरीक्षण समेत अनिवार्य रूपमा गराउनुपर्नेछ।

(९) यो परियोजना सञ्चालन गर्न सञ्चालक संस्थाले कुनै तेश्रो पक्षलाई संलग्न गराएमा त्यस्तो तेश्रो पक्षको कुनै पनि दायित्व कार्यालयले व्यहोर्ने छैन।

(१०) परियोजना समाप्त भैसकेपछि सञ्चालक संस्थाले कार्यालयसँग सम्बन्धित सबै सङ्कलित तथ्याङ्क, सूचना आलेख आदि सबै परियोजना समाप्त हुनासाथ कार्यालयलाई फिर्ता गर्ने छ र तिनीहरूको प्रतिलिपि अधिकार कार्यालयमा निहित रहेको मानिनेछ।

२०७५।११।१४

मधु सुदन बुर्लाकोटी
सचिव (उद्योग)

(११)	माथिका सबै बुँदाहरू राम्ररी पढी, बुझी हामी दुवै पक्षहरूले स्वतन्त्र सहमतिका साथ निम्न साक्षीको रोहवरमा यो सम्झौतामा सहिछाप गरी एक एक प्रति लियौं दियौं।
(१२)	यो परियोजना सञ्चालनका क्रममा कुनै पनि फेरबदल गर्नुपरेको खण्डमा सञ्चालक संस्थाले त्यस्तो फेरबदल गर्न लिखित प्रस्ताव पेस गर्नुपर्नेछ र कार्यालयले सहमति जनाएको खण्डमा यस सम्झौतामा संसोधन गर्नसक्ने छ। तर कार्यालयले त्यस्तो फेरबदल गर्ने नगर्ने वा यो सम्झौता रद्ध गर्ने विषयमा आफ्नो अधिकार सुरक्षित राख्दछ।
(१३)	सञ्चालक संस्थाले आयोजना सञ्चालन गर्ने क्रममा सङ्कलित तथ्याङ्क तथा कुनै पनि जानकारीहरू परियोजना अवधिमा र त्यसपछि पनि कार्यालयको सहमति विना प्रकाशनमा ल्याउने वा वितरणमा ल्याउनेछैन।

कार्यालयको तर्फवाट

....

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

मिति:

साक्षी

....

नाम:

पद:

मिति

सञ्चालक संस्थाका तर्फवाट

....

नाम:

पद:

मिति:

साक्षी

....

नाम:

पद:

मिति:

शाखा/सहजकर्ता

....

नाम:

पद: संस्था: मिति:

मधु सुदन बुर्लाकोटी
सचिव (उद्योग)

अनुसूची-१२

(दफा २५ को उपदफा (१) सँग सम्वन्धित)

सीप विकास तालिम प्राप्त प्रशिक्षार्थीहरूलाई उपयुक्त प्रविधि कार्यक्रम अन्तर्गत हस्तान्तरण गरिने मेशिन औजारको शर्तनामा

लिखितम् .... जिल्ला......... गाउँपालिका/नगरपालिका......... वडा नं............... वस्ने .... को नाति/नातिनी .... को छोरा/छोरी/वुहारी वर्ष.............को म .... ले नगर/गाउँपालिकाको कार्यालय .... वाट नियमानुसार पाउने निम्न वमोजिमका मेशिन औजार ढुवानी वाहेक जम्मा खरिद मूल्य रु .... (अक्षेरेपि.......................................) मा आफैले उद्योग व्यवसाय सञ्चालन गर्ने गरी खरिद गरी लिएको छु । उक्त मेशिन औजार आजका मितिले ५ वर्षसम्म कसैलाई विक्री वितरण वा भाडामा दिने छैन र दिएको अवस्थामा ममाथि नियमानुसार हुने कारवाही व्यहोर्ने सहर्ष स्वीकार्ने सहमतिका साथ मेरो मनोमानी राजी खुशीले यो शर्तनामा गरीदिएँ।

मेशिन औजारको विवरण :

क.सं.	मेशिन औजारको नाम	परिमाण	खरिद मूल्य	कैफियत

वुझाउने पदाधिकारीको: वुझिलिनेको:

नाम, थर: नाम,थर:

पद: दस्तखत:

दस्तखत:

इति संवत् २०............ साल .... महिना .... गते रोज .... शुभम्।

समूहले वुझिलिएकोमा: समूहको नाम: .... सम्वन्धितको हस्ताक्षर:

मधु सुदन बुर्लाकोटी
सचिव (उद्योग)

अनुसूची-१३

(दफा ५९ को उपदफा (१) सँग सम्बन्धित)

प्रारम्भिक प्रतिवेदन (Inception Report) नमूना

परिच्छेद एक : परिचय

१.पृष्ठभूमि

१.१ कार्यक्रमको बारेमा संक्षिप्त परिचय :

१.२ कार्यक्रम सञ्चालनको उद्देश्य तथा क्षेत्र :

(क) उद्देश्य :

(ख) कार्यक्रम सञ्चालन क्षेत्र :

१.३ प्रारम्भिक प्रतिवेदनको उद्देश्य :

(क)

(ख)

परिच्छेद दुईः कार्यक्रम सञ्चालन विधि तथा प्रक्रिया

२. कार्यक्रम सञ्चालन विधि तथा प्रक्रिया :कार्यक्रम सञ्चालन गर्दा नयाँ सिर्जना गरेका उद्यमीको लागि गरिने क्रियाकलाहरूको प्रतिफल र उपलब्धि वा परिमाणात्मक र गुणात्मक दुबै पक्षलाई सुनिश्चित गरेको हुनु पर्नेछ।

(क) नयाँ उद्यमी सिर्जनाका लागि सीप विकास तालिम सञ्चालनका लागि गरिने क्रियाकलाप (कार्ययोजनामा समय सहित उल्लेख गर्ने) :

(ख) भैरहेका लघुउद्यमीहरूको स्तरोन्नतिका लागि गरिने क्रियाकलापहरू :

(ग) जनशक्ति व्यवस्थापन :

(घ) भौतिक सामग्रीहरूको व्यवस्थापन :

(ङ) अन्य निकायसँग साझेदारी र समन्वय :

(च) वित्तीय सुशासन जोखिम न्यूनीकरणसम्वन्धी व्यवस्था :

नोट : माथि उल्लिखित क्रियाकलापहरू गरिबी निवारणको लागि लघु उद्यम विकास कार्यक्रम सञ्चालन कार्यविधि, २०८२ मा व्यवस्था भए बमोजिम उल्लेख गर्नुपर्नेछ ।

परिच्छेद तीन : अनुगमन तथा मूल्याङ्कन

मधुसूदन बुर्लाकोटी
सचिव (उद्योग)

३. अनुगमन तथा मूल्याङ्कन :

(क) कार्यक्रम अनुगमन तथा मूल्याङ्कन प्रक्रिया ।

(ख) कार्यक्रम अनुगमन तथा मूल्याङ्कन प्रक्रियामा संस्थागत उत्तरदायित्व तथा सरोकारवालाहरूको संलग्नता ।

(ग) प्रभावकारी अनुगमन तथा मूल्याङ्कनद्वारा कार्यक्रमको प्रतिफल गुणस्तरीय हुने सुनिश्चीतता ।

(घ) अनुगमन तथा मूल्याङ्कनको विस्तृत कार्ययोजना (अनुसूची मा उल्लेख गर्ने) ।

परिच्छेद चार : प्रतिवेदन प्रक्रिया

४. प्रतिवेदन प्रक्रिया :

(क) गरिवी निवारणको लागि लघु उद्यम विकास कार्यक्रम सञ्चालन कार्यविधि, २०८२ मा व्यवस्था भएवमोजिमको प्रतिवेदन प्राप्त हुने सुनिश्चितता।

(ख) लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशी व्यवस्थापन सूचना प्रणाली (जेसीएमआईएस) मा प्रगति अध्यावधिक।

(ग) संस्थाले गरेको कार्यसम्पादनमा सम्झौता वमोजिमको लक्ष्य तथा गुणस्तरीय प्रतिफल प्राप्त भएको सुनिश्चितता।

(घ) प्रगति प्रतिवेदनको विस्तृत कार्ययोजना (अनुसूचीमा उल्लेख गर्ने)।

परिच्छेद पाँच : विस्तृत कार्ययोजना

५. विस्तृत कार्य योजना : परिच्छेद दुईमा उल्लेख भए वमोजिमको क्रियाकलापहरूलाई सम्वोधन हुने गरी मासिक रूपमा कार्ययोजना तयार गर्नुपर्ने।

३५ (०८२।११।१४

मधु सुदन बुर्लाकोटी
सचिव (उद्योग)

कार्य योजनाको नमूना :

क्र.सं.	कृयाकलापहरू	लक्ष्य	समयावधि (मासिक)												जिम्मेवारी	कैफियत
			श्रावन	भाद्र	आश्विन	कार्तिक	मंसिर	पौष	माघ	फागुन	चैत	वैशाख	जेठ	आषाढ		
क)	नयाँ उद्यमी सिर्जना															
१	प्राविधिक सीप विकास तालिम															
१.१																
१.२																
१.३																
ख)	भैरहेका उद्यमीहरूको स्तरोन्नति															
२	पुनर्ताजगी तथा स्तरोन्नति तालिम															
२.१																
२.२																

मधु सुदन बुर्लाकोटी
सचिव (उद्योग)

अनुसूची -१४

दफा ६१ को उपदफा (५) को खण्ड (ङ) सँग सम्बन्धित

उद्यमीले तयार गर्नुपर्ने दैनिक प्रतिवेदन

प्रदेश　　　　जिल्ला :　　　　गा.पा./न.पा.

वडा नं.

कार्यक्रम क्षेत्र :

सहजकर्ताको नाम :

साल :

उद्यम व्यवसायको नाम:

स्थापना मिति:　　　　**नयाँ ☐**　　　　**भैरहेको ☐**

उद्यम व्यवसायको वर्गीकरण:

उद्यमीको विवरण (व्यक्तिगत उद्यमको लागि)

उद्यमीको नाम :

लिङ्ग :पुरुष:☐　　　महिला :☐　　　वर्ष :............

योग्यता :...

प्रतिव्यक्ति आय : (आधारभूत सर्वेक्षणको आधारमा): ....

कार्यक्रम आउनु भन्दा अगाडि भएको विशेष सीप :

कार्यक्रम आउनु अगाडि लिएको तालिम :

कार्यक्रमसँग आबद्ध भएको समूहको नाम :

आवद्ध भएको गैसस / अन्तरराष्ट्रिय संघ/संस्था / सामुदायिक व्यावसायिक संस्थाको नाम : (यदि भएमा..

उद्यमीको विवरण (सामूहिक उद्यमीका लागि)

उद्यमीको नाम	उमेर	लिङ्ग		योग्यता	प्रतिव्यक्ति आय	समूह नाम	समूह		भैरहेको समूह भए आवद्ध
		म	पु				नयाँ	भैरहेको	

३१/६ ०८/११/१४
मधु सुदन बुर्लाकोटी
सचिव (उद्योग)

									भएका संस्था

१. सीप तालिम/गोष्ठीमा सहभागी विवरण

मिति	गोष्ठीमा भाग लिएको भए			तालिममा सहभागी भएको भए			
	प्रकार	समयावधि	स्थान	प्रकार	समयावधि	स्थान	सीप कहिले प्रयोग भयो मिति

२. लगानीको स्रोत लगानीको विवरण

महिना	कुल लगानी	उघमीको आफ्नो लगानी	ऋण				ऋण लगानी	
			रकम	ब्याज दर	स्रोत	ऋण चक्र	धितो	समूह
क. स्थिर पूँजी								
साउन								
भदौ								
असोज								
कार्तिक								
मंसिर								
पुस								
माघ								
फागुन								
चैत								
बैशाख								
जेठ								

मधु सुदन बुर्लाकोटी
सचिव (उद्योग)

असार								
जम्मा								
ख. चालुपूंजी								
साउन								
भदौ								
असोज								
कार्तिक								
मंसिर								
पुस								
माघ								
फागुन								
चैत								
वैशाख								
जेठ								
असार								
जम्मा								

३. ऋण भुक्तानी विवरण

भुक्तानी तालिका					यथार्थ भुक्तानी					
त्रैमासिक	मिति	साँवा रकम	ब्याज रकम	जम्मा	त्रैमासिक	मिति	साँवा रकम	ब्याज रकम	कुल रकम	म्याद नाघेको ऋण

४. समूह सदस्यता (कार्यगत समूह)

मधु सुदन बुर्लाकोटी
सचिव (उद्योग)

समूहको नाम	ठेगाना	सदस्यता मिति

५. मेशिनरी तथा सामग्री आपूर्ति र लगानी विवरण

(क) स्थिर पूँजीमा लगानी

मिति	स्थिर पूँजीको विवरण	कुल लगानी

(ख) चालु पूँजीमा लगानी

अ. कच्चा पदार्थमा लगानी

महिना	कच्चा पदार्थको प्रकार	कुल लगानी
साउन		
भदौ		
असोज		
कार्तिक		
मंसिर		
पुस		
माघ		
फागुन		
चैत		
वैशाख		
जेठ		
असार		
जम्मा		

२०७८।११।१४
मधु सुदन बुर्लाकोटी
सचिव (उद्योग)

• *कच्चा पदार्थको विस्तृत विवरण तल उल्लेख गरिएको छ ।*

आ. अन्य शीर्षकमा लगानी

महिना	घर भाडा	विजुली	पानी	कर	कामदार तलव/ज्याला	अन्य	कुल
साउन							
भदौ							
असोज							
कार्तिक							
मंसिर							
पुस							
माघ							
फागुन							
चैत							
वैशाख							
जेठ							
असार							
जम्मा							

• *व्यवसायमा लागेको खर्च मात्र राख्ने।*

६. उत्पादन विवरण

वस्तुको नाम :							कुल	
महिना	परिमाण सङ्ख्या	मूल्य	परिमाण सङ्ख्या	मूल्य	परिमाण सङ्ख्या	मूल्य	परिमाण सङ्ख्या	मूल्य
साउन								
भदौ								
असोज								
कार्तिक								

३५१ २०७५११५४
मधु सुदन बुर्लाकोटी
सचिव (उद्योग)

मंसिर								
पुस								
माघ								
फागुन								
चैत								
वैशाख								
जेठ								
असार								
जम्मा								

७. रोजगार विवरण

महिना	पारिवारिक सदस्य सङ्ख्या								तलवी कर्मचारी (सङ्ख्या)				सहायक व्यवसायमा (Ancillary) सिर्जना भएका रोजगार			
	पूरा समय				आंशिक समय				पूरा समय		आंशिक समय		पूरा समय		आंशिक समय	
	तलवी		वेतलवी		तलवी		वेतलवी									
	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु
साउन																
भदौ																
असोज																
कार्तिक																
मंसिर																
पुस																
माघ																
फागुन																
चैत																
वैशाख																

मधु सुदन बुलाकोटी
सचिव (उद्योग)

जेठ																
असार																
जम्मा																

८. प्रविधि/मेशिन/औजारको प्रयोग विवरण

सि.नं.	प्रयोग भएको मेशिन औजारको नाम तथा प्रकार	प्रयोग गरेको मिति	मेशिन औजारको मूल्य	मेशिन औजारमा समस्या आएको भए उल्लेख गर्ने
१				
२				
३				
४				
५				
६				
७				

९. वजार अवलोकन भ्रमण

मिति	भ्रमणको प्रकार	अवधि	भ्रमण गरेको व्यवसायको प्रकार	भ्रमण गरेको स्थान	भ्रमणवाट फाइदाहरू

१०. वजार सम्वन्धस्थापना

वस्तु वा व्यवसायको प्रकार	सम्वन्धको प्रकार	सम्वन्ध स्थापना भएको ठाउँ वा व्यक्ति	सम्पर्क व्यक्ति र ठेगाना	सम्बन्ध स्थापनाका फाइदाहरू

११. प्रदर्शनी/व्यापार मेला

मधु सुदन बुर्लाकोटी
सचिव (उद्योग)

मिति	प्रदर्शनी/व्यापार मेलाको प्रकार	आयोजक संस्था	स्थान	अवधि	लिएको स्टल सङ्ख्या	प्रदर्शनीमा राखेको आफ्नो वस्तुहरू	कुल बिक्री	कुल खर्च	कैफियत

१२. साझा सुविधा केन्द्रमा सहभागिताको विवरण

सहभागी भएको साझा सुविधा केन्द्रको नाम	साझा सुविधा केन्द्रको उद्देश्य	सहभागी भएको मिति	साझा सुविधा केन्द्रमा आफ्नो लगानी	
			मिति	रकम
साझा सुविधा केन्द्रबाट भएको फाइदा				
साउन				
भदौ				
असोज				
कार्तिक				
मंसिर				
पुस				
माघ				
फागुन				
चैत				
बैशाख				
जेठ				
असार				
कुल				

१३. मासिक विक्री विवरण

०८१।११।१८
मधु सुदन बुर्लाकोटी
सचिव (उद्योग)

वस्तुको नाम					
महिना	विक्री परिमाण	कुल विक्री	कुल विक्री		उधारो
			नगद	उधारो	
साउन					
भदौ					
असोज					
कार्तिक					
मंसिर					
पुस					
माघ					
फागुन					
चैत					
वैशाख					
जेठ					
असार					
कुल					

१४. वजारको वस्तु सम्वन्धमा सुझाव

महिना	वस्तुको नाम	वजारको सुझाव
साउन		
भदौ		
असोज		
कार्तिक		
मंसिर		
पुस		
माघ		
फागुन		
चैत		
वैशाख		

मधु सुदन बुर्लाकोटी
सचिव (उद्योग)

जेठ		
असार		
कुल		

१५. परामर्श तथा अनुगमन

मिति	समस्या पहिचान	आवश्यकता पहिचान	दिइएको सरसल्लाहको किसिम	उद्यमीको दस्तखत

दैनिक विक्री विवरण

वस्तुको नाम :											
विक्री मिति	बजारको नाम	चिन्ह लगाउने				विक्री परिमाण	मूल्य	कुल बिक्री		आसामीबाट प्राप्त	बजारको प्रतिक्रिया
		स्थानीय बजार	जिल्ला भित्र	जिल्ला बाहिर	विदेशमा निकासी			नगद	उधारो		

कच्चा पदार्थ खरिद विवरण

मिति	कच्चा मालको नाम	परिमाण	स्रोत	लागत		
				वस्तु	यातायात खर्च	कुल

३१।
०७५।११।१४
सचिव (उद्योग)

(सहजकर्तामार्फत् हुने)

अनुगमन तथा मूल्याङ्कन फाराम

(क) उद्योग तथा उद्यमीको निम्ति

.... जिल्ला

गाउँपालिका/नगरपालिकाको नामः .... टोल/वस्ती ....

१. वडा नं. ....

२. उद्योग व्यावसायीको विवरणः ग्रामीण वजार केन्द्र/वजार केन्द्रः

नामः

उद्योग स्थापना मितिः प्रकारः

उद्यमीको नामः लिङ्गः

समूह भएमा अन्यको नामः **उद्योगको हालको अवस्थाः**

३. उद्यमीको तालिमको विवरणः

सि.नं.	मिति	तालिमको नाम	समयावधि	स्थान	तालिमको प्रतिफल
१					
२					
३					

४. लगानीको विवरण

कुल पूँजी .... चालू पूँजी ....

आफ्नो लगानी रु. .... ऋण भएमा ....

ऋण रु. .... बैङ्क/वित्तीय संस्थाको नाम............................

व्याजदर .... प्रतिशत ऋण लिएको मिति : .... समयावधि ....

५. उत्पादन तथा विक्री परिमाण (मासिक)

उत्पादित वस्तुको किसिमः कुल उत्पादन परिमाणः

मधु सुदन बुर्लाकोटी
सचिव (उद्योग)

....

कुल कच्चा पदार्थ लागत

रु........................ कुल विक्री रु........................

वजार केन्द्रको नाम:........................

विद्यमान वित्तीय स्थिति :

(क) नाफा : .... (ख) घाटा : .... (ग) सन्तुलन :

....

६. उद्योगले सिर्जना गरेको रोजगारीको विवरण :

क. उद्योगमा काम गर्ने जम्मा कर्मचारी .... जना (पुरुष .... जना महिला ...... जना) उद्योगले सिर्जना गरेको अन्य सहायक व्यवसायमा संलग्न व्यक्तिको सङ्ख्या : .... जना

ख. उद्योगमा प्रयोग मेसिन औजारको विवरण :

सि. नं.	मेशिन तथा औजारको विवरण	मूल्य	कैफियत

७. उत्पादित वस्तुको विद्यमान स्टक मूल्य :........................

८. उद्यमीको अन्य संघ संस्थामा संलग्नता :

क. उद्यमीको अन्य संघ संस्थामा सदस्यता	छ ☐	छैन ☐
ख. जिल्ला उद्यमी संघ	छ ☐	छैन ☐
ग. ऋण भुक्तानी समयमा भएको	छ ☐	छैन ☐

९. उद्योग स्थापना हुनु अघिको व्यवसाय .... वार्षिक आम्दानी रु ....

१०. उद्योग सञ्चालनमा देखिएका समस्याहरू :

क. बजार ख. लगानी ग. कच्चा पदार्थ

मधुसूदन बुर्लाकोटी
सचिव (उद्योग)

घ. सीप/प्रविधि   ङ. अन्य ....

११. उद्योगले सेवा प्रदायक संस्थाबाट प्राप्त गरेको सेवाको:

(क) प्रकार

(ख) अवधि

(ग) सेवा बापत उद्योगले लगाएको लगानी

१२. अनुगमनकर्ताको प्रतिक्रिया : ....

१३. उद्यम सञ्चालनमा देखिएका समस्याहरू एवम् समाधानका उपायहरू :

(क)

(ख)

(ग)

मधु सुदन बुर्लाकोटी
सचिव (उद्योग)

अनुसूची-१५

(दफा ६१ को उपदफा (५) को खण्ड (छ) सँग सम्वन्धित)

अनुगमन फाराम (त्रैमासिक/अर्धवार्षिक/वार्षिक)

अनुगमन उपसमितिले कार्यक्रमको अनुगमन गर्दा प्रयोग गरिने फाराम

१. प्रदेश..................जिल्ला .... कार्यक्रम सञ्चालन भएको ....पालिका वडा नं...........

२. सहजकर्ताको नामः ....

३. सेवा प्रदायक संस्थाको नाम ....

४. कार्यक्रम सञ्चालन अवधिः ....

५. अनुगमन विवरण (मेड मोडेल वमोजिमको प्रक्रियामा।

(क) नयाँ उद्यमी सिर्जनातर्फ

मुख्य क्रियाकलापहरू	सहायक क्रियाकलापहरू	सूचक/पुष्ट्याईका आधार	प्रगति अवस्था
उद्यम विकासका लागि सामाजिक परिचालन	सहभागितामूलक ग्रामीण लेखाजोखा तथा घरधुरी सर्वेक्षण	• उपलब्ध स्थानीय स्रोत साधनको विवरण • सामाजिक नक्सांकन तयार भएको • फाराम ए र बी भरिएको • गरिवीको रेखामुनि रहेका सहभागीहरूको सङ्ख्या	
	समूह गठन तथा समूहमा आवद्धता	• समूहका पदाधिकारीहरूको नामावली विवरण तथा बैठक पुस्तिका	
उद्यमशीलता विकास तालिम	• व्यवसाय सचेतना तथा व्यवसाय शुरु तालिम तालिम (ToPE/ToSE)	• सहभागिको उपस्थिति • सहभागीहरूले छनोट गरेको व्यवसायको विवरण • SIYB Manual को प्रयोग	

मधु सुदन बुर्लाकोटी
सचिव (उद्योग)

	• लैङ्गिक सचेतना तालिम	• तालिम प्रतिवेदन	
	• व्यावसायिक परामर्श तथा व्यावसायिक योजना तयारी	• उद्यमीहरूको समस्याको विवरण • व्यावसायिक योजना तयार भएको • व्यवसाय छनोट गरिएको	
प्राविधिक सीप विकास तालिम	व्यावसायिक योजनाको आधारमा प्राविधिक सीप विकास तालिम प्रदान	• उद्यमीहरूको व्यावसायिक योजना • स्थानीय स्रोत साधनको प्रयोगको संभाव्यता • मेसिनरी तथा प्रविधिहरूको प्रयोग • तालिमको उत्पादन तथा तयारी वस्तुहरूको व्यवस्थापन • सहभागीहरूको उपस्थिति विवरण • तालिम प्रतिवेदन (Post Training)	
वित्तीय सेवामा पहुँच	वित्तीय तथा सहकारी संस्थाहरूसँगको अन्तरक्रिया	• स्थानीय स्तरमा अवस्थित वित्तीय संस्था र सहकारीहरूको नामावली • सहकारीहरूसँग भएको दुईपक्षीय सम्झौताको विवरण • कार्यक्रमको प्रतिवेदन	
	वित्तीय संस्था तथा सहकारीहरूमा	• सहकारीहरूमा उद्यमीहरूको आबद्धता	

०८।११।१४

मधु सुदन बुर्लाकोटी
सचिव (उद्योग)

	उद्यमीहरूको पहुँच	तथा सदस्यता प्राप्त • उद्यमीहरूले प्राप्त गरेको ऋण विवरणहरू	
उपयुक्त प्रविधिमा पहुँच तथा हस्तान्तरण	• मेसिन औजार तथा उपयुक्त प्रविधि बारे जानकारी • मेसिन तथा औजार प्रविधि व्यवस्थापन • खरिद सम्बन्धी सुझाव	• सम्भाव्य प्रविधिको नामावली • उपयुक्त प्रविधि खरिद गर्न सकिने पसल वा फर्मको नाम ठेगाना तथा सम्पर्क मोवाईल नम्वर • उद्यम वा व्यवसायमा प्रविधि तथा प्रयोगको विवरण	
वजारीकरण तथा व्यावसायिक परामर्श	• सम्भावित वजारको अध्ययन (फाराम डी।	• वजार अध्ययन गरिएको प्रतिवेदन • सम्भावित उद्यमीले तुलनात्मक लाभको आधारमा उत्पादन गर्न सकिने वस्तु तथा सेवाहरूको विवरण	
	• ठुला, मझौला, साना तथा लघु उद्यमहरू विच अन्तरक्रिया • बजारीकरण तथा बजार विकास क्रियाकलाप	• अन्तरक्रियामा भएको निर्णयहरू • लघु तथा साना, मझौला र ठुला उद्योग विच भएको सहमति/ सम्झौता • बजार सञ्जाल अन्तर्क्रिया/तालिममा सहभागीहरूको विवरण	

(ख) उद्यमीहरूको स्तरोन्नति तर्फः

मधु सुदन बुर्लाकोटी
सचिव (उद्योग)

उद्यमशीलता विकास तालिम (TOEE, TOGE)	• भैरहेको उद्यमीहरूको लागि उद्यम व्यवस्थापन तालिम; व्यवसाय विस्तार गर्न चाहनेको लागि तालिम (TOEE/TOGE)	• सहभागीको उपस्थिति • SIYB Manual को प्रयोग • तालिम प्रतिवेदन	
स्तरोन्नतिका लागि आवश्यकता पहिचान	• SWOT Analysis	• आवश्यकता तथा सम्भाव्यता विश्लेषणको प्रतिवेदन	
पुनर्ताजगी तथा एडभान्स तालिम	• परिमार्जित व्यावसायिक योजनाको आधारमा प्राविधिक सीप विकास तालिम प्रदान	• उद्यमीहरूको परिमार्जित व्यावसायिक योजना • मेसिनरी/प्रविधिहरूको प्रयोग • तालिमको उत्पादन तथा तयारी वस्तुहरू • सहभागीहरूको उपस्तिथि विवरण • तालिम प्रतिवेदन	
प्रविधि हस्तान्तरण	• मेसिन औजार तथा उपयुक्त प्रविधिवारे जानकारी • मेसिन तथा औजार प्रविधि व्यवस्थापन • खरिदसम्वन्धी सुझाव	• उद्यमीहरूको व्यवसायमा प्रविधि तथा प्रयोग • प्रविधि प्राप्त भएको सम्झौता • उद्यममा प्रविधि प्रयोग भएको अवस्थाको विवरण • संभाव्य प्रविधिको नामावली • उपयुक्त प्रविधि खरिद गर्न सकिने पसल वा फर्मको नाम ठेगाना तथा सम्पर्क मोवाईल नम्बर	

मधु सुदन बुर्लाकोटी
सचिव (उद्योग)५१

वित्तीय तथा वजार पहुँच	• व्यावसायिक योजना परिमार्जन • वित्तीय संस्थासँग अन्तरक्रिया तथा सम्झौता	• अन्तरक्रिया कार्यक्रमको उपस्थितिको विवरण • उद्यमीहरूले प्राप्त गरेको ऋण विवरणहरू	
वजारीकरण	• ठूला, मझौला, साना तथा लघु उद्यमहरू बिच अन्तरक्रिया • ब्रान्डिङ, लेवलिङ, प्याकेजिङ्ग • बजार विकास तालिम	• उद्यमीको वस्तु खरिदका लागि क्रेताहरूसँग भएका सहमतिको विवरण • तालिम प्रतिवेदन	
	• विक्री कक्ष स्थापना तथा प्रवर्धन	•विक्री कक्ष सञ्चालन स्थलको अवस्था • स्थानीय, क्षेत्रीय र राष्ट्रियस्तरसम्म बजारीकरणको अवस्था • उद्यमीहरूको उत्पादनको बजार पहुँच	
व्यावसायिक परामर्श	• आवश्यकता विश्लेषणको आधारमा नियमित परामर्श सेवा प्रदान गर्ने	•सहजकर्ताको प्रतिवेदन •समूह छलफलको उपस्थिति	

(ग) साझा सुविधा केन्द्रः

साझा सुविधा केन्द्रको स्थापना	• सम्भाव्यता अध्ययन	• सम्भाव्यता अध्ययन प्रतिवेदन • व्यावसायिक योजना	

मधु सुदन बुर्लाकोटी
सचिव (उद्योग)

तथा सञ्चालन	• व्यावसायिक योजनाको निर्माण • साझा सुविधा केन्द्रको निर्माण	• समूहको निर्णय तथा प्रतिवेदन • सार्वजनिक लेखापरीक्षण प्रतिवेदन	

(घ) अन्य कार्यक्रम सञ्चालनको अवस्थाः

(अ) तालिम प्रदान गर्दा कार्ययोजनामा उल्लेख भए वमोजिम भए नभएको:

(आ) तालिम स्थान सम्बन्धमा:

(इ) तालिमको गुणस्तर सम्बन्धमा:

६. कार्यक्रम सञ्चालन अनुगमनको सारांश विवरणः

विवरण	जम्मा		लक्षित वर्गका दलित, आदिवासी जनजाति, मुस्लिम, थारू, सीमान्तकृत, पिछडा वर्ग, अपाङ्गता भएका व्यक्ति र लैङ्गिक तथा यौनिक अल्पसङ्ख्यक, वैदेशिक रोजगारबाट फर्किएका/रोजगारी गुमाएका[3]	
	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष
(१)नयाँ उद्यमी सिर्जना तर्फ				
सम्भाव्य उद्यमी छनोट (सङ्ख्या)				
उद्यमशीलता विकास तालिम				
प्राविधिक सीप विकास तालिम				
लघु वित्तमा पहुँच				
प्रविधिमा पहुँच				
वजारीकरण तथा व्यावसायिक परामर्श				

[3] तोकिएको लक्षित समूहको आधारमा वर्गीकरण गर्नुपर्नेछ।

मधु सुदन बुर्लाकोटी
सचिव(उद्योग)

(२)स्तरोन्नति तर्फः				
उद्यमशीलता विकास तालिम (सङ्ख्या)				
आवश्यक सहयोगका लागि पहिचान भएका उद्यमी				
पुनर्ताजगी तथा एडभान्स सीप विकास तालिम				
प्रविधि हस्तान्तरण				
वित्तीय सेवामा सहयोग				
बजारीकरणमा सहयोग				
व्यावसायिक परामर्श				
(३)साझा सुविधा केन्द्रका लागि सहयोग				
(४)अन्य				

७. नतिजा अनुगमनः

विवरण	जम्मा		लक्षित वर्गका दलित, आदिवासी जनजाति, मुस्लिम, थारू, सीमान्तकृत, पिछडा वर्ग, अपाङ्गता भएका व्यक्ति र लैङ्गिक तथा यौनिक अल्पसङ्ख्यक, वैदेशिक रोजगारबाट फर्किएका/रोजगारी गुमाएका[४]	
	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष
(१)नयाँ उद्यमी				

[४] तोकिएको लक्षित समूहको आधारमा वर्गीकरण गर्नुपर्नेछ।

मधु सुदन बुर्लाकोटी
सचिव (उद्योग)

सिर्जना तर्फ				
उद्यमीहरूको सिर्जना सङ्ख्या (उद्यम सञ्चालनमा रहेको)				
सिर्जना भएको रोजगारी सङ्ख्या				
आफूबाहेक थप रोजगार सिर्जना भएको सङ्ख्या				
(२)स्तरोन्नति तर्फ				
स्तरोन्नति भएको उद्यमीको सङ्ख्या				
थप रोजगारी सिर्जना भएको सङ्ख्या				
उत्पादनमा भएको वृद्धिको विवरण				
स्तरोन्नतिको सहयोगले भएको नाफामा वृद्धिको विवरण				
(३)अन्य				

८. सम्झौतामा उल्लेख गरिएका अन्य क्रियाकलापहरु:

९. अनुगमनकर्ताका सुझावहरू :

(क) प्रशिक्षार्थीहरूलाई : ....

....

(ख) प्रशिक्षकहरूलाई : ....

....

(ग) सेवा प्रदायकलाई : ....

....

मधु सुदन बुर्लाकोटी
सचिव (उद्योग)

(घ) सहजकर्तालाई : ....

....

(ङ) अन्यलाई:

अनुगमनकर्ता :

क.सं.	नाम	पद	निकाय /कार्यालय	हस्ताक्षर
१				
२				
३				
४				
५				

अनुगमन गरेको मितिः

प्रतिवेदन पेस गरेको मितिः

२०७५।११।१४
मधु सुदन बुर्लाकोटी
सचिव (उद्योग)

अनुसूची-१६
(दफा ६२ को उपदफा (२) सँग सम्बन्धित)

नियमित प्रगति प्रतिवेदनको ढाँचा

क्र.स.	क्रियाकलापहरू	लक्ष्य	सङ्ख्यात्मक विवरण										
			सङ्ख्या	महिला	पुरुष	जम्मा	दलित	जनजाति	*ब्राह्मण/ क्षेत्री	कुल जम्मा	युवा (१६-४०)	मधेशी	गैर मधेशी
१	नयाँ उद्यमी सिर्जनातर्फ												
१.१	पि.आर.ए. सम्पन्न												
	घरधुरी सर्वेक्षण सम्पन्न (फाराम ए)												
	सम्भाव्य उद्यमीका रूपमा सहभागीहरूको छनोट(फाराम बी)												
	मौजुदा उद्यमीहरू जो सम्भाव्य उद्यमीका रूपमा पहिचान भएका (फाराम सी)												
	ग्राहक वा बजार सर्वेक्षण सम्पन्न (फाराम डी)												
	सीप तथा उपयुक्त प्रविधि सर्वेक्षण सम्पन्न (फाराम ई)												
	स्रोत सर्वेक्षण सम्पन्न (फाराम एफ)												
	वातावरण परीक्षण सम्पन्न (फाराम जी१/जी२)												
	लघु उद्यम समूहमा लघु उद्यमीको सङ्ख्या र उद्यमी समूहको सङ्ख्या												
	उद्यमशीलता विकास तालिम												

क्र. स.	क्रियाकलापहरू	लक्ष्य	सङ्ख्यात्मक विवरण										
			सङ्ख्या	महिला	पुरुष	जम्मा	दलित	जनजाति	•ब्राह्मण/ क्षेत्री	कुल जम्मा	युवा (१६-४०)	मधेशी	गैर मधेशी
	(टोपे/टोसे तालिम) लिने उद्यमीहरूको सङ्ख्या												
	व्यावसायिक योजना तयार गरेको सङ्ख्या												
	प्राविधिक सीप विकास तालिम लिने उद्यमीहरूको सङ्ख्या (सीप विकास तालिमको छुट्टै विवरण संलग्न गर्ने यहां सङ्ख्या मात्र उल्लेख गर्ने)												
	लघु कर्जा लिएका उद्यमीको सङ्ख्या												
	प्रविधि सहयोग प्राप्त भएका उद्यमीको सङ्ख्या												
	बजारीकरणमा सहयोग प्राप्त गरेका उद्यमीको सङ्ख्या												
	नयाँ उद्यमीहरूको सङ्ख्या												
	नयाँ उद्यमीहरूको सङ्ख्या (वैदेशिक रोजगारवाट फर्किएका)												
	नयाँ उद्यमीहरूको सङ्ख्या (स्वदेशमा रोजगार गुमाएकाहरू)												
२	स्तरोन्नति सहयोग सम्वन्धी												

क्र. स.	क्रियाकलापहरू	लक्ष्य	सङ्ख्यात्मक विवरण										
			सङ्ख्या	महिला	पुरुष	जम्मा	दलित	जनजाति	*ब्राहृण/ क्षेत्री	कुल जम्मा	युवा (१६-४०)	मधेशी	गैर मधेशी
	कृयाकलापहरू												
	टोई/टोजे तालिम लिने उद्यमीहरूको सङ्ख्या												
	उद्यमीहरूको लागि प्रदान गरिने सहयोगको लागि आवश्यकता विश्लेषण गरिएका उद्यमीको सङ्ख्या												
	व्यवसाय परामर्श सहयोग लिने उद्यमीहरूको सङ्ख्या												
	व्यावसायिक योजना परिमार्जन तथा पुन:समीक्षा गर्ने उद्यमीहरूको सङ्ख्या												
	पुनर्ताजगी तथा एडभान्स तालिम (advance) लिनेको सङ्ख्या												
	प्रविधि प्राप्त गर्ने उद्यमीको सङ्ख्या												
	स्तरोन्नति सहयोग प्राप्त गर्ने जम्मा उद्यमीको सङ्ख्या												
	स्तरोन्नतिबाट सिर्जना भएको जम्मा रोजगारी सङ्ख्या												
३	रुग्ण उद्यमीलाई पुन:सकृय वनाउन गरिने क्रियाकलापहरू												

क्र.स.	क्रियाकलापहरू	लक्ष्य	सङ्ख्यात्मक विवरण										
			सङ्ख्या	महिला	पुरुष	जम्मा	दलित	जनजाति	ब्राह्मण/ क्षेत्री	कुल जम्मा	युवा (१६-४०)	मधेशी	गैर मधेशी
	(रूग्ण र निस्कृय उद्यमीहरूका लागि मात्र)												
	उद्यमशीलता विकास पुनर्ताजगी तालिम प्राप्त गर्नेहरूको सङ्ख्या												
	व्यावसायिक परामर्श सेवा प्राप्त गर्नेहरूको सङ्ख्या												
	व्यावसायिक योजना पुनरावलोकन मा सहयोग प्राप्त गर्नेको सङ्ख्या												
	सीप विकास पुनर्ताजगी/एडभान्स तालिम प्राप्त गर्नेको सङ्ख्या (विस्तृत विवरण छुट्टैपेस गर्ने												
	प्रविधि सहयोग प्राप्त गर्नेको सङ्ख्या (भैरहेका रुग्ण उद्यमीहरूका लागि मात्र)												
	रूग्ण उद्यमी पुनर्सकृय गराउन गरिएको सहयोग प्राप्त गर्नेको जम्मा सङ्ख्या												
	रूग्ण उद्यमीबाट सकृय उद्यमीमा परिणत भएका उद्यमी सङ्ख्या												
	रूग्ण उद्यम पुनर्सकृय गराएबाट												

क्र.स.	क्रियाकलापहरू	लक्ष्य	सङ्ख्यात्मक विवरण										
			सङ्ख्या	महिला	पुरुष	जम्मा	दलित	जनजाति	•ब्राह्मण/ क्षेत्री	कुल जम्मा	युवा (१६-४०)	मधेशी	गैर मधेशी
	सिर्जना भएको रोजगारी सङ्ख्या												
४	वजार सम्बन्धित सहयोग (नयाँ भइरहेका विद्यमान उद्यमीका लागि)												
	लेवलिङ र ब्रान्डिङ सहयोग प्राप्त उद्यमीको सङ्ख्या (नयाँ उद्यमीहरूका लागि मात्र)												
	जम्मा बजारीकरण सहयोग पाएका नयाँ उद्यमीहरू												
	स्थलगत अनुगमन भ्रमण गरेका भइरहेको उद्यमीहरूको सङ्ख्या (भइरहेका उद्यमीहरूका मात्र)												
	लेवलिङ र ब्रान्डिङ सहयोग प्राप्त उद्यमीको सङ्ख्या (भईरहेका उद्यमीहरूका लागि मात्र)												
	वजारीकरण सम्वन्धी तालिम तथा अन्य सूचना प्राप्त उद्यमीहरूको सङ्ख्या (भईरहेको उद्यमी)												
	जम्मा वजारीकरण सहयोग पाएका विद्यमान उद्यमीहरू												
५	साझा सुविधा केन्द्रसम्बन्धित												

क्र. स.	क्रियाकलापहरू	लक्ष्य	सङ्ख्यात्मक विवरण										
			सङ्ख्या	महिला	पुरुष	जम्मा	दलित	जनजाति	•ब्राह्मण/ क्षेत्री	कुल जम्मा	युवा (१६-४०)	मधेशी	गैर मधेशी
	सहयोग												
	नयाँ साझा सुविधा केन्द्र स्थापना भएको सङ्ख्या र लाभान्वित नयाँ उद्यमीहरू												
६	स्तरोन्नति (ग्राजुएट) का रूपमा पहिचान भएका उद्यमीहरूको सङ्ख्या												
७	लघु वित्तसँग सम्बन्धित सूचना												
	नयाँ स्थापना भएको सहकारी र सदस्यहरूको सङ्ख्या												
	ऋण प्राप्त गर्ने उद्यमीहरूको सङ्ख्या												
	पहिलो पटक ऋण प्राप्त गर्ने नयाँ उद्यमीहरूको सङ्ख्या												
	पहिलो पटक ऋण प्राप्त गर्ने उद्यमीहरूले प्राप्त गरेको ऋण रकम (रु.)												
	दोहोर्‍याएर ऋण प्राप्त गर्ने उद्यमीहरूको सङ्ख्या												
	दोहोर्‍याएर ऋण प्राप्त गर्ने												

क्र.स.	क्रियाकलापहरू	लक्ष्य	सङ्ख्यात्मक विवरण										
			सङ्ख्या	महिला	पुरुष	जम्मा	दलित	जनजाति	*ब्राह्मण/ क्षेत्री	कुल जम्मा	युवा (१६-४०)	मधेशी	गैर मधेशी
	उद्यमीहरूले प्राप्त गरेको ऋण रकम (रु.)												
	ऋण प्राप्त गर्नेको उद्यमीहरूको सङ्ख्या												
	जम्मा प्राप्त ऋण रकम (रु.)												
८	अन्य												
	रोजगारी सिर्जना (नयाँ उद्यमी सिर्जनाबाट)												
	थप रोजगारी सिर्जना (स्तरोन्नति सहयोग मार्फत)												
	गरिबीको रेखाबाट बाहिरिएका उद्यमीहरूको सङ्ख्या												

प्रतिवेदन बुझाउनेको नाम: ....

दस्तखत:.....................

मिति:........................

(शाखाले प्रतिवेदन प्राप्त गरेपश्चात् जेसीएमआईएसमा प्रविष्टि गरे नगरेको रुजु तथ्याङ्क हेर्ने शाखासँग यकिन गरी सुरक्षित साथ अभिलेख गर्नुपर्नेछ।

मधु सुदन बुर्लाकोटी
सचिव (उद्योग)